

KAMEN JE ODVALJEN

Velika noč je najpomembnejši dogodek v zgodovini človeštva. Izdani, ponižani, po krivici križani Kristus se je dotaknil smrti in uničil njeno želo. Ta skrivnost, srčika krščanske vere, izži-va in preizkuša tudi danes razum in vero vsakogar izmed nas. Verjeti, da smrt nima zadnje besede nad življenjem, da trpljenje ima smisel, čeprav ostaja zakrit našim očem, da ni brezizhodnih težav, ni vedno lahko. Danes je to morda še težje kot kdajkoli prej.

V letošnjem velikem tednu stojimo namreč pred vrsto odprtih vprašanj, ki so zavalila težak kamen pred grob. S krhko človeško vero nam je nemogoče sprejeti veselo novico, da je kamen odvaljen in da je grob prazen. Nemogoče je namreč izbrisati izpred oči žalostne iraške scenarije, podobe smrti in obupa, ki s televizijskih ekranov prodirajo v nas, podobe velike človeške revščine in zmedenega vandalskega plenjenja, podobe zbeganih ljudi, ki tavajo v negotovosti in so žejni svobode, tiste svobode, ki je v tem trenutku zanje dramatična in odprta igra, polna zank in neznank. Podobe ljudi, ki so po treh desetletjih totalitarne diktature lačni pravice; kot žrtve slepe euforije teptajo simbole (verjetno) premaganega terorja, obenem pa pobožno klečijo pred vrečami krompirja in moke ter poljubljajo tujce, ki jim prinašajo negotovo prihodnost, v upanju, da ne bo slabša od preteklosti...

V trenutku, ko na eni in drugi strani pokopavajo svoje mrtve in ko se državniki v kravatah z dobršno mero cinizma menijo, kako bodo po vojni delili pogosto, je težko upreti pogled onkraj Kalvarije in Golgothe; človeška logika trka ob pohujšanje velikega petka in velike sobote, težko ji je zreti blesk veliko-nočnega jutra.

Letošnja Velika noč pa za vernega človeka, ki želi z iskrenim in čistim srcem hoditi za Kristusom, ne more in ne sme biti samo Velika noč vprašanj brez odgovora. Verjeti hočemo, da je Bog res Bog živih in ne mrtvih, da tudi danes posega v zgodovino in nas vabi, da bi se oteli človeške perspektive, ki ima svoj edini epilog v brezizhodnosti in smrti. To je Velika noč: gotovost, da sta tema in praznina nekaj prehodnega, da nista "zadnja postaja". Velika noč je začetek novega življenja, obljuba nesmrtnosti. V to hočemo verjeti; križani in vstali Kristus naj nam pomaga v neveri. Sam sveti oče Janez Pavel II. nas roti, naj v času teme bdimo, molimo, zremo skrivnost križa v pričakovanju, da nam Vstali odpre oči. Veličina krščanstva je prav v tem, da gre za vero v vstajenje, saj se ne prilagaja smrti in izničenju, ampak išče vstajenje vsega, kar resnično obstaja in bo ostalo za vedno. "Ljubezen nikoli ne mine," je napisal sv. Pavel krščanski skupnosti v Korintu...

Vstali Kristus je premagal smrt in z njo vsakršno zaprtost, nezaupanje, strah in sovraštvo. Prvi kristjani so radi pravili, da vstali Kristus hodi z njimi in jih spremlja v vsakdanjem življenju. Velika noč nas torej tudi letos vabi, naj si prizadevamo za odprtost, naj premagujemo skepticizem, naj gradimo svet miru in bratstva. Vse to je namreč - z Njim kot življenjskim sopotnikom - mogoče.

Danijel Devetak

IZTOČNICA

"Jezus je kralj resnice, svobode, pravičnosti in ljubezni! To so štirje stebri, na katerih je tudi danes možno zgraditi resnični mir, kot je v svoji encikliki Pacem in Terris pred 40 leti zapisal blaženi papež Janez XXIII. Vam, mladi iz vsega sveta, izročam ta zgodovinski dokument kot vzor, ki je tudi danes izjemno aktualen!"

PAPEŽ JANEZ PAVEL II. MLADIM NA OLJČNO NEDELJO

NAŠE VOŠČILO

Velika noč je največji krščanski praznik, saj je Kristusovo vstajenje tudi obljuba prav vsakemu človeku, da ga po trpljenju in življenju čaka vstajenje. Vstajenje pomeni tudi prenovu duha, zmago dobrega nad zlom in človeku odpira okno v večnost. V tem duhu voščimo vsem našim sodelavcem, bralcem in prijateljem doma in po svetu veselo *Alleluja*.

SVET OKROG NAS

Italijanska notranja politika

Zakaj spet klavzula o vsedržavni koristi?

Medtem ko je med potekom vojaških operacij v Iraku ministrski predsednik Berlusconi previdno molčal in sploh ni javno nastopal, se je po padcu Bagdada spet začel pojavljati v javnosti ter zmagovalcem takoj ponujal sodelovanje, zlasti pri vzpostavljanju reda in varnosti v zasedeni državi.

Napovedal je, da bo vlada predlagala parlamentu, naj sprejme ustrezne ukrepe, tako da bi se prva skupina italijanskih vojakov, predvsem orožnikov, lahko takoj začela pripravljati na nove naloge v Iraku. Konec prejšnjega tedna je predsednik vlade nastopil tudi na zborovanju Zveze industrijcev v Turinu in dejal, da ni razlogov za pesimistično gledanje na nadaljnji gospodarski razvoj v Italiji ter svetu. V Rimu je medtem bila množična manifestacija za mir, ki jo je bila napovedala predvsem sindikalna zveza CGIL, pri kateri pa so sodelovale tudi ostali dve sindikalni zvezi ter stranke leve sredine.

V italijanskem notranjepolitičnem življenju pa se čedalje bolj čuti, da se naglo bližajo upravne volitve, ki bodo pobliže zadevale kakih petnajst milijonov volivcev. V Furlaniji-Juljski krajini in v Dolini Aosta pa bodo 8. junija delne volitve.

Prav zaradi bližnje volilne preizkušnje je vlada pohitela z odobritvijo zakonskega odloka, ki dopolnjuje in delno spreminja ustavno reformo, ki jo je bil parlament odobril tik pred koncem prejšnje zakonodajne dobe in jo je nato potrdil volilni zbor na referendumu z dne 7. oktobra 2001. S to reformo naj bi italijanska država izgubila svojo izrazito centralistično ureditev in naredila prvi stvarni korak na poti federalizma. V parlamentu je tedaj imela večino leva sredina, ki je tako pomembno reformo odobrila le z glasovi svojih poslancev in senatorjev. Izjalovili so se namreč bili poskusi, da bi tako pomembno vprašanje uredili tudi s soglasjem opozicije, ki so jo sestavljale stranke sedanega Doma svoboščin (Berlusconijska Naprej Italija, Se-

verna liga in Nacionalno zavezništvo ter še nekatere manjše politične skupine).

Po zmagi desne sredine pred slabima dvema letoma je voditelj Severne lige Umberto Bossi postal minister za ustavne reforme in se mu je tako nudila najboljša priložnost, da uresniči glavno postavko političnega programa svoje stranke, to je federalno ureditev italijanske države. Devolucija je namreč temeljna točka volilnega programa Severne lige in v bistvu pomeni, da se deželam prizna izključna zakonodajna oblast za področje zdravstva in šolstva ter za krajevno varnost. Berlusconijska vlada je v petek, 11. aprila, pravkar omenjeno devolucijo odobrila z zakonskim odlokom, ki hkrati na novo ureja celotno V. poglavje republiške ustave. Kot smo omenili, je to poglavje že bilo spremenjeno v federalističnem smislu, ko je bila na oblasti leva sredina. Novost pa zdaj predstavlja predvsem 117. člen, ki natančno določa področja, ki jih z zakonom ureja država, medtem ko je za vsa ostala področja priznana deželam izključna zakonodajna oblast. Po reformi, ki je bila odobrena, ko je bila na oblasti leva sredina, je bilo stanje nasprotno. Tedaj so bila natančno navedena področja, ki jih je urejala dežela, za vsa ostala pa je bila pristojna država. Za kar 22 področij pa je bila predvidena tako imenovana "konkurenčna" zakonodajna oblast države in dežele, kar je nudilo povod za mnoge sodne spore. To se z novim vladnim odlokom odpravlja in se izrecno navaja petnajst področij, ki jih z zakonom urejajo le dežele, kar pomeni, da se odpravlja konkurenčna zakonodajna oblast. Med pet-

najstero področij sodi tudi Bossijeva devolucija, po kateri bodo za zdravstvo, šolstvo in krajevno varnost skrbela posamezne dežele.

Zakonski odlok Berlusconijske vlade pa omenja varstvo vsedržavnih pravic in dolžnosti ter nalaga deželam dolžnost, da spoštujejo "vsedržavne koristi". S tem pa se dejansko vračamo k duhu in črki prvotne ustave, po kateri se je država lahko vtikala tudi v vprašanja, za katera je bila primarna zakonodajna oblast priznana deželi, če je prva menila, da tako zahteva "vsedržavne koristi". Dobro se še spominjamo, da se je s to pretvezo osrednja vlada večkrat vmešavala v delovanje tridentinsko-južnotirolskega deželnega sveta in zlasti južnotirolskega pokrajinskega sveta ter odbora. S tem pa je bila dejansko izničena avtonomija, ki so jo določali republiška ustava in drugi ustavni zakoni.

Novost, ki jo vsebuje zakonski odlok Berlusconijske vlade, zadeva mesto Rim, ki je prestolnica Italije. Rimu se tako priznavajo posebne oblike avtonomije za zakonsko urejanje nekaterih področij. Slednja pa določa statut dežele Lazio, obvezno pa je tudi mnenje rimske občine in pokrajine. O vsem tem pa ima hude pridržke minister Umberto Bossi, ki naj bi kot protidajatev zahteval priznanje podobnih privilegijev Milanu in še nekaterim drugim mestom v državi.

Klavzula o spoštovanju vsedržavnih koristi pa je predvsem dokaz, kako se Italija težko odpoveduje centralistični ureditvi, za katero so se po francoskem vzoru bili odločili njeni očetje pred kakimi 140 leti.

Drago Legiša

Manjšina v Piemontu Okcitanci zahtevajo zajemčeno zastopstvo

Eno splošnih načel manjšinske zaščite je načelo nediskriminacije, po katerem morajo države pripadnikom jezikovnih ali narodnih manjšin zagotoviti enako pravno ravnanje kot drugim državljanom.

Z drugimi besedami povedano, ne smejo biti diskriminirani zaradi svojega materne jezika. Za neoviran razvoj manjšinske skupnosti pa to še zdaleč ni dovolj. Potrebne so konkretne pozitivne norme, ki naj urejajo njihov položaj. V tem smislu se danes uveljavljajo nova načela in ustrezne zahteve manjšin.

Eno takih sodobnih načel je pravica do zajemčene zastopstva manjšin v javnopravnih izvoljenih telesih na različnih ravneh. V Italiji imata takšno zagotovljeno zastopstvo od krajevnih uprav do parlamenta nemška manjšina v Južnem Tirolu in francoska manjšina v Dolini Aoste. Enako velja za italijansko manjšino v Sloveniji in na Hrvaškem ter madžarsko manjšino v Sloveniji. Slovenska manjšina v Italiji že nekaj časa zahteva uveljavitev zajemčene zastopstva, še posebej v zakonodajni zbornici avtonomne dežele Furlanije-Juljske krajine.

Sedaj pa se z zahtevo po zajemčenem zastopstvu oglašajo tudi Okcitanzi v Piemontu.

Alojz Tul / stran 9

Bagdad je 9. aprila padel

Kako naprej?

Zgodilo se je prej in lažje kot po predvidevanjih. Za bivšim iraškim diktatorjem se je izgubila vsaka sled.

Zdi se, da je večina iračanov zavezniške vojake sprejela kot osvoboditelje. V luči dejstva, da je bil Saddam neusmiljen diktator, je taka reakcija lahko razumljiva - tako kot v določenem smislu tudi plenjenja takoj po padcu režima; med temi je prišlo tudi do opustošenja iraškega narodnega muzeja.

Reakcijo iračanov pa so kljub temu v svetu sprejeli z nekakšno zaprepačenostjo: predvsem tisti, ki so bili prepričani, da se z vojno dela neopopravljiva krivica iraškemu ljudstvu. Padec Bagdada so v sosednjih arabskih državah sprejeli celo z razočaranjem, saj so verjeli, da je vojna spopad med zahodno civilizacijo in arabskim oz. muslimanskim svetom in so v glavnem nasedli propagandi, da je zmaga iraške vojske nesporna.

Ob določenem olajšanju, da se vojna ni pretirano zakomplicirala, podaljšala in da ni povzročila velikega števila dodatnih žrtev - pa tudi ob presenetljivih reakcijah v Izraelu, kjer je Sharon nepričakovano pokazal odprtost do nekaterih palestinskih zahtev - pa se sedaj odpira vrsta vprašanj, ki gredo preko golih ugibanj o tem, kako bodo Američani našli kompromis z Angleži na eni strani in Rusi, Nemci ter Francozi na drugi o bodoči upravi in obnovi Iraka ter o vlogi OZN v njem.

Eno izmed teh vprašanj je občutek zafustriranosti in nemoči arabskih in muslimanskih ljudstev. Ko so posnetki o rušenju bronaste kipa Sadama Huseina in o praznovanju

Bagdadčanov obšle ves svet, so med arabskimi gledalci povzročile popolnoma različne občutke in interpretacije kot med zahodnimi (predvsem ameriški) gledalci. Kot so poročali dopisniki iz Amana, Damaska, Kaira itd., so si preprosti ljudje popustljivost iračanov razlagali s tem, da so jih ameriški vojaki podkupili, zato da zaigrajo neko vlogo pred televizijskimi kamerami. Prepričani so bili, da je bila reakcija prebivalcev Bagdada samo hlinjenje, da uspravijo okupatorje, zato da bo iraška vojska imela lažje delo, ko bo končno udarila po njih. Zaprepačenosti in ponižanja pa niso občutili samo preprosti ljudje, pač pa tudi arabski intelektualci. Sociologi so si praznovanje iračanov ob padcu režima razlagali s tem, da je šlo za kolektivno obnašanje, da ljudje enostavno niso vedeli, kaj delajo. Psihologi, ki niso prej imeli negativnega zadržanja do Amerike, so priznali, da so ob gledanju tako poniževalnih prizorov začutili nezadržno sovraštvo do ZDA. Time piše, da je arabski ponos minuli teden doživel tak psihološki šok, kakršnega je povzročila izraelska zmaga nad arabskimi sosedami v 6-dnevni vojni l. 1967.

Teh reakcij ne gre podcenjevati, saj je psihologija arabskih in muslimanskih ljudstev skupinska, vezana na občutek pripadnosti veliki narodni in verski skupnosti. Njihovo kolektivno čutenje je popolnoma drugačno od individualističnega, ki prevladuje na Zahodu. Upati je, da se ta občutek zafustriranosti ne bo konkretiziral tako, kot se je po 6-dnevni vojni, sicer se svetu ne obeta nič dobrega.

Breda Susič

POVEJMO NA GLAS JANEZ POVŠE

Vstajenje človeka je vstajenje srca

Enkratna je milost vstajenja, ki se daje človeku in vsem ljudem. Enkratna je zmaga nad smrtjo, smrtjo, ki je močnejša od vsega, razen od večno živega življenja. Enkratno je vstajenje telesa, ki se izvije strahu razpadljivosti in tesnobi minevanja. Enkratna je obljuba, ki jo je Bog dal človeku - pa ne samo obljuba - enkratna je izpolnitev obljube, da nihče, ki je na zemlji in med nami živel, ne bo izginil v nič, ne bo pozabljen in bo zapustil svoj delež. Življenje vsakogar bo v zgodbi človeka in v množicah milijonov in milijonov ostalo in obstalo. Prav vsakdo je dal in daje svoj prispevek, da bi bila ta naša skupna zgodba vse svetlejša in vse bolj smiselna. Tudi kdor se je motil in ni verjel v dobro, bo dal svoj prispevek: se pač ni odločil prav, toda ravno zaradi tega se je lahko v smeri dobrega obrnilo na desetine in desetine ljudi.

Enkratno je vstajenje telesa, a pri tem ne bi smeli pozabiti, kako še bolj enkratno je vstajenje srca. Kako enkratno je vstajenje srca in njegovo vstajanje že sedaj, že danes, že tukaj, med nami. Kajti že sedaj, že danes, že tukaj, med nami, je srce tisto, ki zmaguje in se dviga. Dviga se kot svetloba, kot dobrota, kot ljubezen. Dviga se kot iskrenost, kot mir, kot sporazum med ljudmi, kot dogovor, kot pomoč drugim, kot misel na druge. Res, srce je tisto, ki že tukaj na zemlji dokazuje resnico in silnost zaključnega vstajenja. Srce je tisto, ki kljub napadom teme nikoli do konca ne omaga in ne umre. Srce je tisto, ki spet in spet zaživi, po vsakem

uničenju, ki ga prinaša namen hudobnosti. Srce je tisto, ki je bilo nešteto krat prestreljeno od sovražstva, pa zaradi tega nikoli ni umrlo. Srce je tisto, ki je moralo vsrkati vase vse strupe laži, obrekovanja, zahrbtnosti, pa ni nikoli obupalo in se ni nikoli predalo. Srce je tisto, ki je bilo napadeno in poteptano od naših neštetihih sporov, mrženj in vojn, pa se je vendar vedno, zares vedno in na novo dvignilo, kot po ukazu skrivnostnega čudeža, vedno navzočega in vedno delujočega. Srce je tisto nenehno živo življenje, ki ga nobena stvar na svetu ne more uničiti in premagati. Srce, ta enkratni dih v vsakem človeku, ta neposnemljivi dih, ta želja po lepem in dobrem, to hrepenenje po raju na zemlji, v katerem bomo vsi srečni in bodo z mano vsi dobri in bom jaz dober in srečen z vsemi. Srce, ki je vsajeno v vsakega človeka zato, da bi temu srcu vsakdo prisluhnil, mu verjel in potem šel za njim, v lepe in vse lepše pokrajine, v katerih ne bo več hudega, ampak bosta samo radost in sreča.

In zato je največji dar vstajenja prav vstajenje srca. Vstajenje, ki nikdar ne pojenja in ves čas neutrudno traja. Vstajenje, ki daje človeku njegovo enkratno dostojanstvo, enkratno dostojanstvo zato, ker je srce pač njegovo in človek z njim razpolaga. In v kolikor se temu svojemu srcu odpre, zasije v njem nepopisna svetloba in razžari pot do rešitve. In ta pot nam dopoveduje, da se do trajne sreče Boga pride samo preko ljubezni do sočloveka.

NOVI GLAS

UREDNIŠTVO

GLAVNI UREDNIK ANDREJ BRATUŽ

ODGOVORNI UREDNIK JURIJ PALJK

IZDAJATEL ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA;

PRESEDNIK DR. DAMJAN PAULIN,

REGISTRIRAN NA SODIŠČU V GORICI 28.1.1949

POD ZAPOREDNO ŠTEVILKO 5

TISK TISKARNA BUDIN / GORICA

NOVI GLAS JE ČLAN ZDRUŽENJA PERIODIČNEGA TISKA V ITALIJI - USPI

IN ZVEZE KATOLIŠKIH TEDNIKOV V ITALIJI - FISC

LETNA NAROČNINA ITALIJA 45 EVROV, SLOVENIJA 48 EVROV,

INOZEMSTVO 65 EVROV, PRIORITETNA POŠTA 85 EVROV

POŠTNI TEKOČI RAČUN 10647493

CENA OGLASOV PO DOGOVORU

34170 GORICA, PIAZZA VITTORIA-TRAVNIK 25
TEL. 0481 532 052
FAX 0481 548 808
E-MAIL gorica@noviglas.it

34133 TRST, ULICA DONIZETTI 3
TEL. 040 365 473
FAX 040 775 419
E-MAIL trst@noviglas.it

UPRAVA

34170 GORICA, P.ZZA VITTORIA-TRAVNIK 25
TEL. 0481 533 177
FAX 0481 536 978
E-MAIL uprava@noviglas.it

www.noviglas.it

Voščilo tržaškega škofa Na Gospodovo Veliko noč 2003

Od zore do mraka se uresniči nemogoče upanje: Kristus je vstal. Ti isti prvi dan po soboti je pretresen od tega sporočila. Petru in apostolom ga prinesejo žene, ki so zgodaj zjutraj šle h grobu, ga našle praznega in so videle Gospoda. Samo ko se dan nagiba h koncu, se nejevernost učencev umakne radosti: On je živ in se je vrnil k njim.

Liturgija je zaokrožila v nekaj vrstic nepotešljivo potrebo žena, da povedo, in hrepenenje tistih, ki želijo vedeti. "Reci nam, Marija, kaj si videla na poti? Grob živečega Kristusa, slavo vstalega Kristusa in njene priče angele, mrliški prt in obleke: Vstal je Kristus, upanje moje, in vas pričakuje" (iz velikonočne pesmi slednice). Vstalemu bodo apostoli dali jasno in pogumno pričevanje. In Gospodovo vstajenje bo temelj naše vere kakor tudi našega upanja.

Vera daje gotovost, da iz smrti lahko vzklije življenje. To se je že zgodilo in se še lahko zgodi. Tudi danes. Upanje je, da se to zares zgodi.

Na to sem mislil, ko sem po televizijem ekranu gledal dramatične prizore nasilja, vojne in smrti. In sem se spraševal: "Ali bo lahko še vstalo, se pravi, ali se bo še lahko ponovno rodilo v novem življenju človeštvo, ki je tako globoko zaznamovano z bolečino, solzami in prelivanjem krvi v tragičnih konfliktih ali v terorističnih atentatih? Ali bodo lahko ponovno v polnosti zaživel tisti narodi, ki so jih posledice vojne obsodile na revščino in bedo in ki posledično z odvisnostjo od močnejšega ponižujejo njihovo svobodo in dostojanstvo?"

Odgovor sem našel v nekaterih besedah Janeza XXIII. v okrožnici Pacem in terris, objavljeni 11. aprila pred štiridesetimi leti. Če tiste besede obvezujejo verne, pa jih niso nič manj deležni vsi tisti, ki menijo, da se nov svet lahko rodi oz. da se nov svet mora roditi.

In ta svet bo nastal, vendar pod pogojem, da bodo spoštovane štiri jasne potrebe človeške duše: resnica, ki bo temelj miru, če se bo vsak posameznik zavedal ne samo svojih pravic, ampak tudi svojih dolžnosti do drugih; pravica, če bo vsak spoštoval pravice drugih in si bo prizadeval izpolnjevati svoje dolžnosti do drugih; ljubezen, če bodo ljudje čutili potrebe drugih kot svoje in bodo z drugimi delili svoje imetje; svoboda, če bodo posamezniki sledili razumu in bodo z zaupanjem in pogumom prevzeli odgovornost lastnih dejanj" (prim. Janez XXIII., Pacem in terris, 18; Janez Pavel II., Poslanica ob svetovnem dnevu miru, 3).

Takrat bo na svetu mir. Tako kot bo mir v naši družbi, če bo prizadevanje vseh v spoštovanju resnice, v iskrenem iskanju pravice, v ljubezni in solidarnosti ter v obrambi resnične svobode ustvarilo urejeno, plodno, vedro in složno sožitje.

To ni utopija. To je upanje. In moje srčno voščilo.

+ Evgen Ravignani
tržaški škof

Intervju / Goriški nadškof msgr. Dino De Antoni

Goriška Cerkev za kulturo sožitja

Naš čas je poln nasprotij in problemov, ki so večkrat nerešljivi. Pred nami so vojna na Srednjem vzhodu, razne polemike in politične interpretacije, itd. Kaj pravi k temu goriška Cerkev? Znano je, da je ta že ves čas in v prvi osebi jasno izrazila svoje mnenje o vsem tem.

Res je, trenutek je težak, tudi če se je v vsakem zgodovinskem obdobju človeštvo spoprijelo s težkimi vprašanji in jih je znalo premostiti, žal ne vedno brez tolikih nesreč in s prelivanjem preveč krvi. Vseeno pa se je treba izogniti skušnjavi nekakega obupa oz. malodušja. Zlu je treba namreč odgovoriti z dobrim in uresničiti, vsak po svoji odgovornosti, velika in mala dejanja, ki naj ustvarijo pravo kulturo pravičnosti in miru. Imamo velikega Učitelja, v katerem lahko dobimo moč in zaupanje, namreč evangelij Jezusa Kristusa, ki ni prišel, da bi mu služili, ampak bi služil in dal svoje življenje za odrešenje drugih. Nadalje imamo kot smernice in vodilo za sedanjost besedo papeža, ki vabi prav vse vladajoče in državljane, da zavrejo nasilje in vojno in da iščejo novih poti za rešitev problemov sodobnega sveta. V zasledovanju te poti gotovo niso odpravljene vse skrbi. Raste pa v srcu upanje, ki je edina sila sposobna premagati egoizem in zlo.

Položaj na našem območju se jasno sklada s splošnim, kar kažejo npr. razne gospodarske ter socialne krize. Gospod nadškof, kako gledate na ta položaj?

Ker sem prav pred kratkim začel s pastoralnimi obiski, želim uporabiti to privilegirano obliko srečanja s skupnostmi prav v želji, da bolje spoznam ekonomski in socialni položaj našega ozemlja. Do sedaj sem skušal na vsak način podpreti prizadevanja škofijske Cerkve zlasti v zadevi sprejema tisočev priseljencev, ki so prav v teh dveh letih prekoračili našo mejo. Center sv. Jožefa skupno s prizadevanjem toliko župnij, skupin in posameznikov - vse to je bilo zame kot znamenje nujnosti tega vprašanja, na drugi strani pa opozorilo na velikodušnost in razpoložljivost v službi bratom, ki jo je pokazalo naše ljudstvo.

Nadalje sem zelo blizu vsem tistim, ki jim grozi odpust z delovnega mesta zaradi mednarodne recesije. Prav tako gledam s pozornostjo na položaj industrijskih področij, zlasti v Trzinu. Molim za preveliko število mrtvih zaradi azbesta in želim, da bi njihova žrtve nekako vsaj opozorila odgovorne, da bi jim bila povsod in vedno pred očmi varnost na delu. Krščanska skupnost si v stalnem sodelovanju s civilno oblastjo in krajevnimi upravami aktivno prizadeva za problematično situacijo priseljenih delavcev in zlasti z vsem tem išče odpravo emarginacije, tako da se zlasti novi prišleki čutijo res sprejete in kolikor mogoče integrirane. Cerkev ne nudi že prej izdelanih rešitev in noče zamenjati ali celo nadomestiti upravnih organov. Hoče pa biti blizu ljudem s tem, da jih ljubi ter upošteva to, kar so!

Danes je vedno bolj aktualna tema pogovorov nova goriška stvarnost, ki bo nastala po vstopu Slovenije v Evropsko unijo. Nedavni referendum v sosednji republiki je pokazal, da velikanska večina slovenskih državljanov odobrava vstop v politično Evropo. Še posebno po obisku v Gorici in Novi Gorici

predsednika Evropske komisije Romana Prodijsa tudi naše mesto in naša pokrajina pozitivno gledata na novo realnost. Kako na vse to gleda goriška Cerkev? Res je, da so zlasti v cerkvenem pogledu že vrsto let naredili korake v tem smislu, kot dokazuje vsakoletno romanje na Sveto Goro.

Vstopa Slovenije v Evropsko unijo ne moremo drugače kot pozdraviti in to kot zelo pomembno zadevo. Zato se tu moramo le veseliti te možnosti. In tudi za Gorico in Novo Gorico je to edinstvena priložnost za utrditev globokih in pomembnih odnosov, in to tako, da bosta obe mesti lahko na nek način "skupaj" razmišljali o svoji bodočnosti in to tudi v spominu na 250 let preživetih skupaj v "enotnosti v raznolikosti" v okrilju velike goriške nadškofije. V tem pa ostajata mesti izvestni o svojih različnostih v zgodovini in tradiciji.

Res je, da so poleg nekakega zadovoljstva razna vprašanja še odprta, ki pa jih bo treba reševati z določeno naglico, da bi se ne znašli nepripravljeni v trenutku "prestopa". V tem trenutku je po mojem nujno se ne izolirati. Slovenska stvarnost bo prinesla toliko večjega kulturnega in družbenega bogastva našemu ozemlju, toliko bolj pa bo povezana z Ljubljano, mestom, ki bo postal vedno večja in pomembna prestolnica države v srcu nove Evrope. Italijanska in furlanska stvarnost pa ne bosta smeli pozabiti na nedeljivo vez z ostalimi (sedanjimi oz. bodočimi) provincami Furlanije-Juljske krajine s tem, da postanejo pravo sredstvo za prenos specifične izvirnosti, še zlasti na akademski oz. univerzitetni ravni. Vse to v smislu oblikovanja mednarodnih političnih načrtov za pomiritev in prijateljstvo med narodi, ne le na stari celini, ampak na svetu sploh.

Vi sami, gospod nadškof, ste se vedno zelo jasno opredeljevali za jezikovno narodni pluralizem v okviru same nadškofije. Slovenska maša s pridigo med božičnimi prazniki z enokovredno vlogo italijanskega in slovenskega jezika je slovenska skupnost zelo cenila. Kaj nam še lahko poveste v zvezi s tem?

Goriška Cerkev je tudi po modri dejavnosti svojih bližnjih prednikov vedno smatrala prebivalce za neko skupnost, združeno v veri v Jezusa Kristusa, ki se razlikujejo v jeziku, kulturi in tradicijah. To spoznanje oz. zavest se izraža v stalni rabi jezikov, ki se govorijo pri nas in to v škofijskem slovesnem bogoslužju, v dvojezični izdaji sinodalnih dokumentov iz leta 1998, v kar se da možnih drugih izdajah raznih dokumentov... To se mi zdi naravna izbira in mimo kakršnekoli možne "politične" instrumentalizacije ali uporabe. Mislim, da so tako že od nekdanjih Goričanov to razumeli. Tudi "dvojezična" pridiga je skromno sredstvo, ki sem ga izbral z namenom, da opozorim kristjane našega mesta na to, da živijo na področju, na katerem se govorijo različni jeziki in se lahko uresničuje mirno in vedro srečanje med kulturnimi različnostmi. Vse to ima izredno vrednost in kaže na posebne možnosti. Ne moremo zato drugega, kot nadaljevati na tej skupni poti!

Vsak škof ima vedno še posebno skrb za vprašanje semenščice. Nekoč so te ustanove bile polne kandidatur za duhovništvo in to ob

dejstvu, da so bili tudi važni kulturni centri kot naše centralno bogoslovno semenišče. Danes se je ta stvarnost spremenila in goriški semeniščniki obiskujejo sedaj semenišče v Castelleriu pri Vidmu, in to skupaj s kolegi drugih škofij v deželi. Koliko je danes naših semeniščnikov?

Danes imamo šest bogoslovcev, dva sta na propedeutiki in štirje v višjih letnikih. Gotovo, kriza duhovnih poklicev je eno najbolj pekočih vprašanj ne samo za Gorico, ampak za vso Cerkev t.i. "zahodnega" sveta. Skušamo zato najti nove oblike formacije in pastoralne investicije v župnijah ter društvenih skupnostih. Upamo, da bomo v kratkem prišli do kakega bolj opogumljajočega rezultata v razmerju do današnje stvarnosti. Treba je še reči, da je pomanjkanje duhovnikov dejansko "povzročilo" večjo odgovornost laičnega sveta, kar povsod vedno bolj zaznavamo. Škofijska sinoda in pastoralne vizitacije so bile in so priložnost za iskanje novih in pogumnih pastoralnih poti, kjer neobhodno potrebno duhovnikovo prisotnost podpira, spremlja in "dviga" sodelovanje številnih in kompetentnih laikov. Pri tem ne smemo pozabiti na osnovni doprinos, ki ga pri pastoralnem in dobrodelnem delu imajo številne verske skupnosti, ki so, ne samo od danes, prisotne na našem ozemlju.

Znano je prizadevanje naše škofije na misijonskem področju. Mnogi naši duhovniki, redovnice in laiki delujejo v raznih deželah in zlasti v kraju Bouake, kjer opravljajo svoje poslanstvo z veliko pastoralno vnemo. Ali je misijonarjeva vloga še vedno aktualna?

Prav gotovo je še vedno aktualna, saj predstavljajo naši prijatelji v misijonih za nas prednostno skrb v življenju škofije, in to zlasti v tem za Slonokoščeno obalo tako težkem času. Veliko si prizadevajo za pomoč in oporo desetletnim beguncem zaradi pogubne državljanske vojne, ki še traja. Brez moči, ki jo daje globoka vera, bi bilo seveda nemogoče s tolikšno predanostjo in navdušenjem zbrati toliko energije v korist najbednejših bratov.

Res je, da se tudi misijonsko delo

spreminja in si prizadeva predvsem za soočanje, za medverski dialog, za ekumensko zavzetost: gre, kakor pravimo danes, za "inkulturacijo vere". Gre zato, da govorimo o istem evangelijskem sporočilu in pri tem uporabljamo kategorije in govorico narodov in oseb, s katerimi nas povezuje žar sporočila. Veliko govorimo o solidarnosti med cerkvami, tako da ne dajemo samo, ampak tudi sprejemamo: indikacije, sugestije in - zakaj ne? - po možnosti tudi duhovnike, redovnike in laike iz tistih škofij, s katerimi se povezujemo. Kot je treba poudariti, da ogromna revščina na področjih, kjer poteka evangelizacija, nalaga nove pristojnosti in nove pozornosti v sodelovanju.

Nove potrebe torej, novi problemi in tudi nove nevarnosti - toda isti "misijon", ki ga je začel sam Jezus: pojdite po vsem svetu. Tako so delali in delajo naši misijonarji, kot Michele Stevanato, Danilo Lisjak in drugi.

V naši nadškofiji je že od nekdanj živa tradicija katoliškega tiska. To izhaja tudi iz samega zgodovinskega okvira, ko so že v času Habsburžanov bile tu različne publikacije v italijanščini in slovenščini. Kako gledate, gospod nadškof, na sedanji čas?

Predvsem mi prihaja spontana zahvala vsem tistim, ki delujejo na nelehkem in obvezujočem področju družbenih občil. Mislim, da je več sredstev, ki cerkvenemu življenju na Goriškem dajejo močan kompetenten in dosleden glas. Če Voče Ison-tina že skoraj 40 let nudi italijanskim bralcem široko bero splošnih in posebnih problemov, pa imam vtis, da je v slovenski skupnosti več možnosti. Tako Novi glas lahko tostran in onstran meje deluje in s tem veliko prispeva k poglobitvi vprašanj in gradnji kulture prijateljstva in recipročnosti. Založba Goriška Mohorjeva družba vsako leto izdaja zelo lepe tekste in večkrat tudi italijanskim bralcem omogoča, da segajo po zelo tehtnih knjigah, ki jih seznanjajo z zgodovino in umetnostjo slovenskega naroda. Radio spazio 103 ima vsakodnevno rubriko v slovenščini, ki zanj na deželni ravni skrbi jo prav dobri slovenski goriški sodelavci. Nato so kulturni centri, zlasti Lojze Bratuž, ki so nekako vedno pomembnejša orientacijska točka ne samo za goriške občane, ampak za obiskovalce iz cele dežele.

Ne morem drugače kot z občudovanjem čestitati vsem operaterjem in odgovornim na tem področju in to z željo, da bi še naprej delovali za doseg novih ambicioznih mejnikov, in to v službi tiste sporočilnosti evangelija v spreminjajočem se svetu, ki je v središču splošnega pastoralnega programa v tem desetletju.

Izrekamo Vam najboljše voščila za srečno Veliko noč. Kaj lahko v zvezi s tem sporočite našim bralcem?

S srcem vračam vaša voščila. Ko se Grki srečajo na cesti, si navadno voščijo: "Kristus je vstal! Zares je vstal!" Kje so druge besede, bolj mile in bolj polne upanja? Smrt je bila uničena, vsem ljudem so se za vedno odprla vrata življenja. Vse to je kot jutranja zora, polna globokega veselja, kar lepo proslavlja slovenska tradicija s petjem Aleluje. Medtem ko sonce vzhaja in začenja ogrevati obzorje, uvaja slovesno jutranjo liturgijo velikonočnega Vstajenja. Bog vas blagoslovi in napolni z lučjo vstajenja svojega Sina in tako tudi vse trenutke vaših družin in vaše skupnosti.

Andrej Bratuž

3

ČETRTEK,
17. APRILA
2003

Nadškof Rode pozdravil imenovanje Novi apostolski nuncij v Sloveniji

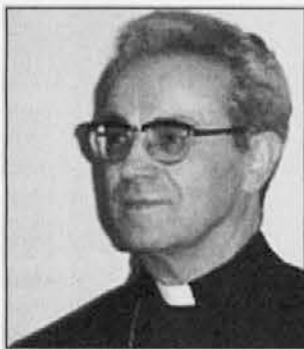
Ljubljanski nadškof Franc Rode je v sredo, 9. t.m., v Ljubljani v lepih galerijskih prostorih Družine predstavil in toplo pozdravil imenovanje msgr. Santosa Abrila y Castella za novega apostolskega nuncija v Sloveniji.

Nadškof Rode je na prijetni tiskovni konferenci izrazil veselje, da je bil na položaj imenovan človek, ki je kot apostolski nuncij že deloval na območju nekdanje Jugoslavije, predvsem pa je izpostavil, da gre za izkušenega diplomata, ki govori več jezikov, med drugim tudi srbsko in hrvaško. Nadškof Rode je sicer izrazil tudi osebno pričakovanje, da bo msgr. Santos Abril y Castello, ki je bil hkrati imenovan tudi za apostolskega nuncija v Bosni in Hercegovini ter Makedoniji, deloval pretežno v Sloveniji, saj je v domovini več katoličanov, pa tudi zato, ker je apostolski nuncij v Sloveniji tudi dekan, se pravi predsednik diplomatskega zbora.

Nadškof Rode je še poudaril, da je apostolski nuncij v državi tako predstavnik Svetega sedeža - in kot tak veleposlanik - kot tudi papežev predstavnik v lokalni Cerkvi, dejansko njegov namestnik. Sicer pa je ljubljanski nadškof še povedal, da bo msgr. Santos Abril y Castello z zadnjim imenovanjem sklenil svojo diplomatsko pot, kar samo govori o njegovi izkušnosti.

Msgr. Santos Abril y Castello, naslovni nadškof v Tami, ki ga je papež Janez Pavel II. minulo sredo imenoval za novega apostolskega nuncija v Sloveniji in za apostolskega nuncija v BiH, je bil doslej apostolski nuncij v Argentini. V Sloveniji bo nasledil nadškofa Giuseppeja Leanza, ki odhaja na novo dolžnost v Bolgariji.

Msgr. Santos Abril y Castello se je rodil 21. septembra 1935 v Alfambri v Španiji. V duhovnika je bil posvečen

19. marca 1960. Končal je študij družbenih ved in cerkvenega prava. Po študiju na papeški cerkveni akademiji je leta 1967 vstopil v diplomatsko službo Svetega sedeža. Služboval je na nunciaturah v Pakistanu, Turčiji in v državnem tajnistvu v Vatikanu. 16. junija 1985 je bil posvečen v nadškofa. 19. aprila 1985 je bil imenovan za apostolskega nuncija v Boliviji, 2. oktobra 1989 pa za pronuncija v Kamerunu, Gabonu in Ekvatorialni Gvineji. 24. februarja 1996 je postal apostolski nuncij v Jugoslaviji, kjer je ostal štiri leta, 4. marca 2000 pa je bil imenovan za apostolskega nuncija v Argentini. Novi apostolski nuncij v Sloveniji poleg španščine govori še italijansko, angleško, francosko, nemško, srbsko in hrvaško.

Njegovega predhodnika msgr. Leanza je papež za apostolskega nuncija v Sloveniji imenoval 15. maja lani, potem ko je njegov predhodnik, nadškof Marjan Oleš, slabega pol leta po prevzemu dolžnosti odstopil zaradi zdravstvenih razlogov. Msgr. Leanza je bil pred prihodom v Slovenijo prvi rezidenčni nuncij v Bosni in Hercegovini, v času, ko je bil nuncij v Sloveniji, pa je opravljal tudi naloge apostolskega nuncija v Makedoniji. Sredi februarja letos pa je bil msgr. Leanza, ki je bil tudi dekan diplomatskega zbora v Sloveniji, imenovan za apostolskega nuncija v Bolgariji.

Oljčna nedelja na Trgu sv. Petra Predaja križa mladih Slovenski kard. Alojzij Ambrožič je spremljal mlade iz Kanade

Minulo nedeljo, ki je bila cvetna ali oljčna nedelja, se je na Trgu sv. Petra v Rimu zbralo več kot 40 tisoč vernikov, med njimi je bilo veliko število mladih. Predstavniki mladih vernikov iz Toronta so pod vodstvom slovenskega kardinala msgr. Alojzija Ambrožiča predali križ, ki je simbol Svetovnega dneva mladih, svojim sovrstnikom iz nemškega mesta Köln, ki bodo priredili naslednje Svetovno srečanje mladih leta 2005.

Oljčna nedelja je tokrat sovpadala s Svetovnim dnem mladih, ki si ga je začel sedanji papež Janez Pavel II. leta 1984 in je v nedeljo, 13. t.m., tudi nagovoril mlade z besedami: "Križ, simbol srečanja mladih, odhaja danes na romanje, saj bo v naslednjem letu obiskal različne države Srednje in Vzhodne Evrope, naslednje leto pa bo v gosteh po različnih škofijah v Nemčiji, dokler ne bo končno prišel v Köln."

Sicer pa je sveti oče na oljčno nedeljo tudi pozval vse mlade, naj posvetijo nedeljo v znamenju solidarnosti vsem mladim, ki trpijo zaradi vojne, in to tako v Sveti

deželi kot v Iraku, kot je tudi ponovno pozval ves svet k miru in pravičnosti v svetu.

Papež je daroval mašo na oljčno nedeljo sredi oljčnih vej in palm in sredi mladih, kot je njemu všeč. Spomnil se je Jezusovega prihoda v Jeruzalem in pričel slavja velikega tedna, ki se končajo s praznovanjem Kristusovega vstajenja od mrtvih.

"Jezus je kralj resnice, svobode, pravičnosti in ljubezni in to so štirje stebri, na katerih je tudi danes možno zgra-

dati trdno zgradbo resničnega mira, kot je že pred 40 leti zapisal v svoji encikliki Pacem in Terris blaženi papež Janez XXIII. In danes izročam vam, dragi mladi z vsega sveta, ta zgodovinski dokument, ki je tudi danes še kako aktualen!" je dejal papež Janez Pavel II. v svojem nagovoru mladim. Papež si je tudi zaželel, da je bila med bogoslužjem v arabskem jeziku prebrana prošnja-molitev, v kateri se je prosilo za vse tiste, "ki iščejo Boga v različnih veroizpovedih, da bi med njimi vedno obstajal dialog, da bi se za vedno odpravila nestrpnost in zaničevanje, ter da bi skupaj iskali vzajemnost in bratstvo!"

SKRIVNOST ZAKONSKE LJUBEZNI

P. MIRKO PELICON

KAJ LAHKO DUHOVNIK POVE ZAKONCEM?

Duhovnik v svojem stilu življenja zaradi specifične življenjske izbire ne sodi med poročence, čeprav je duhovnost, ki označuje duhovništvo, neke vrste zakonska duhovnost. Kot se zakonca poročita, da tvorita družino in torej skupnost, tako je duhovnik poklican, da "poroči" skupnost, ki mu je zaupana, oz. ljudi, ki jih srečuje na dolgi poti svojega duhovništva. Zakrament mašniškega posvečenja in poroke sta tesno povezana in v tem je njuna komplementarnost, da se duhovnik ne povzdigne na raven učitelja v izkušnjah, ki so zakoncem v življenju tako ali drugače namenjene, ampak da jim pomaga v življenju razbrati božje delovanje znotraj čisto človeškega razmerja. Seveda v luči božje ljubezni zakonca nista avtomatično kristjana samo zato, ker sta krščena, birmana in poročena v cerkvi, tako tudi duhovnik ne zori avtomatično v božji ljubezni in modrosti samo zato, ker je prejel mašniško posvečenje. Oba zakramenta, čeprav različna, predstavljata izkustveno ljubezen do Kristusa kot življenjski odgovor neizmerni ljubezni do nas. In prav v tej specifični izkušnji more duhovnik pomagati zoreti zakonca in zakonca v svoji duhovni rasti moreta pomagati duhovniku zoreti v njegovi "poročnosti" do ljudi. Kristus je temeljna duhovna izkušnja v obeh življenjskih zakramentih, to je v zakonskem in duhovniškem življenju. Ker samo iz te zelo osebne in temeljne izkušnje so posamezni dogodki znotraj življenja posamenikov in seveda zakoncev osmišljeni. Kriterij razlikovanja dobrega in slabega je veljaven za vse, ne glede na njihov življenjski stan. Duhovnik je poklican naknadno prav v moči svojega poklica in karizme (ki ni avtomatično) pomagati zakoncu, da

tična, ampak zahteva z njegove strani stvarno in izkustveno sodelovanje z Bogom, da postane delivec zakramentov in učitelj v prepoznavanju božjega dela v človekovem življenju, in to najprej v sebi, če ne, ne more pomagati drugim. Zato duhovnik v prvi vrsti ni "sociala", ampak obhaja in proslavlja Kristusove skrivnosti v človekovem življenju, "sociala" je osmišljena prav v luči teh skrivnosti (karitas). Pa še nazadnje duhovnik v svojem celibatu, ki se zdaleč ne pomeni neko prepoved, ampak je dar Svetega Duha, za katerega se moraš potruditi, da ga ohraniš kot dar (popolnoma isto velja za zakonsko zvestobo v ljubezni, potruditi se moraš, da jo ohraniš kot dar) - razodeva tisto stanje človeka, ki je opevano v blagih; to je človek božjega kraljestva in s svojo življenjsko izbiro spominja zakonca in vse ljudi dobre volje, da v polnosti poslednjih časov ne bomo več ne mož in žena, ampak bo naša identiteta identiteta božjih otrok, ki so neizmerno ljubljani od Boga in zato ga neizmerno ljubijo.

Zakaj je težko verjeti v te stvari? Ker so nevidne in, kdor jih želi zazreti, mora odpreti srce ljubezni, ki je tiha, potrpežljiva, nevidna in je edina sposobna verovati in prenašati tudi hude preizkušnje. Ljubezen veruje, je velikonočna, ker zna umirati sebi, v tem ostaja večna, ker je niti smrt ne more uničiti. Kristus nam je odprl pot; sedaj, ne glede na naše življenjske dogodivščine, se nam je odprla pot upanja, da ga lahko prepoznamo v našem življenju in v njem smo bratje in sestre. Ali bo Sin človekov našel vero na zemlji ob svojem prihodu? Kristus je vstal! Zares je vstal!

SVETOPISEMSKA RAZMIŠLJANJA OB BOGOSLUŽNIH BERILIH V LITURGIČNEM LETU B

ŽLAHTEN IZBOR BOŽJE BESEDE,
NEDELJO ZA NEDELJO

VILJEM ŽERJAL

VELIKA NOČ

Cvetna nedelja, velikonočno tridnevje, vigilijska, velikonočna nedelja Jezusovega vstajenja: 2 Mz, 1z, Mr 16, Jn 19-20, Apd, Rim, Kol, Gal, Hb 4-5, 1 Kor 11; 15.

Če Kristus ni vstal, je prazna naša vera, še smo v greh. Toda Kristus je vstal, silovito govori apostol Pavel (1 Kor 15, 17. 20).

Ker noben človek ni videl Jezusa vstati iz groba, se katoličani in drugi kristjani prepoznavamo v veri v velikonočno dogodke. Slavimo namreč nekaj nepojmljivega: Vstajenje človeka Jezusa Kristusa (1 Tim 2, 5) od mrtvih.

Seveda je Velika noč najprej nekaj notranjega, a jo obhajamo tudi vidno s krstom, s spovedjo in odpustanjem grehov, z obredi velikega tedna, s sv. obhajilom. Pojemo pesem zmage, Alelujo. Skoraj obvezen je velikonočni obed po vstajenjski maši z družino pri velikonočni mizi z blagoslovljenim kruhom in drugimi jedili. Na podeželju, ponekod tudi v mestu in predmestju stopamo v procesiji s poveščanim Gospodom na čelu v kruhu v monštranci in v kipcu Zveličarja z zastavo zmage nad smrtjo.

Vse to je lepo in prav, če smo notranje in vstajenjsko naraščeni na druge.

Saj ne moremo dati duška veselju zaradi Kristusovega vstajenja, če so naši najbližji, pa tudi drugi ljudje, neprizadeti, topi in duhovno mrtvi ob Veliki noči: če jim Velika noč nič ne pomeni. Morda so od Velike noči: če jim Velika noč nič ne pomeni. Morda so od Velike noči ohranili samo spomin na bogato obloženo mizo s pršutom in teranom, s pirhi in pitico. Nekaterim pa je Velika noč priložnost za izlet v lepo aprilsko naravo. Toda brez vere v absolutno bodočnost so podobni živalim, ki poginejo (Ps 49, 13. 21). Morda so zaradi javnega mnjenja ali, kdo ve, zakaj, zavrgli vero v križanega in vstalega Jezusa.

Če kristjan ne deli skrbi in težav, posebno v veri, z drugimi, ki nimajo vere in ne upanja, ne more brezskrbno in veselo praznovati Velike noči.

Vemo sicer, da je vera v Boga, ki od mrtvih obuja (Jn 5, 21; Rim 4, 17 ss) Božji dar, vendar nas sili, da notranje pridemo do prepričanja o vstajenju. Sv. Pavel to preprosto izpove: Verujem, da je Jezus umrl in vstal (1 Tes 4, 14). Verujemo v ljubezen, ki nas je skrivnostno ustvarila. Verujemo v ljubezen, ki nas na novo ustvari, verujemo v vstajenje in življenje po Bogu.

Vera se izkaže ali potrdi v hvaležnosti, zahvali in prošnji.

Veselim se življenja, ker nas po Kristusovem vstajenju vodi v razkritje skrivnosti Boga. Rešuje nas izničenja. Razbije preletstvo umiranja in smrti. Po vstajenju verujemo v novo nebo in novo zemljo (1z 65, 17; Raz 21, 1). A uči nas ponižne prošnje, ki pričakuje vse od Boga, v katerega brezmejno zaupa. Posebno berila velike sobote, nočnega bedenja, nas prevzamejo, da vedno znova poslušamo mogočna Božja dela v našem življenju.

"Modri" Grki so se norčevali, ko jim je Pavel začel govoriti o vstajenju od mrtvih Kristusa (Apd 17, 31-32; Rim 1, 23).

Današnji svet se nič drugače ne vede do vernega človeka. Vse namreč govori proti naši veri v vstajenje Jezusa Kristusa in v naše. Saj Velika noč ne zajame samo vstajenjske nedelje, pač pa tudi veliki petek, sodbo in obsodbo proti človeku Jezusu in proti vsakemu človeku, ki kakorkoli trpi z Jezusom. A krepi nas Božja ljubezen, ki je usmiljenje, ki ob najhujših sovražnikih ne zataji samo sebe: "Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo" (Lk 23, 34).

Za vstajenjsko vero si natočimo pristnega vina Božje besede.

Vsaka nedelja in vsak praznik, pa tudi sicer, ne samo velikonočno bedenje, nam bogato ponujajo dokaze za vstajenjsko vero. Tudi prazen grob v Jeruzalemu govori, da je smrt premagana. Zato si izprošajmo umiranje vsakršni hudobi, konec, smrt greha, smrt smrti. S Pavlom ponavljajmo: "Smrt, kje je tvoja zmaga? Smrt, kje je tvoje želo?", zato ker je premagana po trpljenju in smrti našega Boga, človeka Jezusa Kristusa (1 Kor 15, 55. 57).

Bog obnavlja v nas po vstajenju Sina svetlo podobo sebe. Odpušča vsako našo izdajo, zatajo, greh.

Toda nalaga se nam naloga, da povsod in stalno nosimo Jezusovo smrt, dokler ne pride (1 Kor 11, 2). Oznanjamo ljubezen, ki je šla v smrt zaradi nas ljudi. Še posebej rotimo Boga za nove mašnike in redovnice, ki naj poklicno oznanjajo veselo novico o življenju in veselju po vstajenju moža bolečin in znanca boleznih (1z 53, 3).

Vstal je Kristus! Aleluja!

Vstali bomo tudi mi! Aleluja!

Veselo Veliko noč, zlasti bolnikom in trpečim!

Predstavniki slovenske Karitas na obisku v Trstu

Vera in karitativnost združujeta

Prejšnji teden so se v Trstu mudili generalni tajnik slovenske Karitas Alojzij Štefan in socialna delavka Andreja Verovšek ter prostovoljka Dragica Čepar

Predstavniki slovenske Karitas so se v Trstu mudili v sredo, 2. aprila, namen obiska pa je bilo sodelovanje v okviru niza izobraževalnih predavanj za krajevne operaterje in prostovoljce, o katerem smo že poročali. Slovenski gostje so spregovorili o pomenu timskega oz. skupinskega dela, njihova prisotnost pa je nudila tudi priložnost za pogovor o sodelovanju med tržaško in slovensko Karitas in o dejavnostih slednje.

Pomen mednarodnega sodelovanja

Kot nam je povedal ravnatelj tržaške škofijske Karitas Mario Ravalico, so Tržačani pred dvema letoma navezali stike s Škofijsko Karitas Koper, točneje z g. Francem Prelcem in generalnim direktorjem Matejem Kobalom. Tržaška Karitas je z osrednjo slovensko Karitas navezala stik s pomočjo svoje sodelavke in svetovalke Kristine Martelanc. To spoznanje in sodelovanje ima za Ravalico velik pomen, predvsem v obdobju, ko se tržaška Cerkev pripravlja na svoje drugo zborovanje. "Naš škof stalno pravi", poudarja Ravalico, "da četudi obstajata dva jezika, dve kulturi in dve zgodovini, je vera ena sama. Če je vera ena sama, potem moramo delovati skupaj. Vsakdo ima svoje specifične, vendar sem

globoko prepričan, da je karitativnost tema, ki združuje." Podobnega mnenja je tudi generalni tajnik slovenske Karitas Alojzij Štefan, ki je takoj z veseljem pristal na sodelovanje, pri čemer se je o preteklih izkušnjah poznal pri direktorju koprške Karitas Mateju Kobalu, ki je tudi sam priporočil sodelovanje. Dodal je, da bo z vstopom Slovenije v Evropsko zvezo še večja možnost za sodelovanje.

Od tri do štiri tisoč prostovoljcev

Slovenska Karitas, nam je povedal g. Štefan, je bila ustanovljena leta 1990 na pobudo takratnega ljubljanskega

nadškofa in slovenskega metropolita Alojzija Suštarja z namenom, da se v slovenski Cerkev spodbudi in ponovno organizira karitativna dejavnost, ki je bila do osamosvojitve Slovenije, če že ne čisto prepovedana, pa vsaj onemogočena oz. omejena. Prvi direktor slovenske Karitas je bil urednik Ognjišča Franc Bole (ki je sicer že pred tem oblikoval t.i. Predal dobrote), ustanova pa se je v prvih letih posvečala predvsem beguncem iz Hrvaške in Bosne. To je bila zelo močna spodbuda za organizacijo Karitas na župnijski ravni. Ustanova tako ni nastajala kot neka organizacija izven župnije, am-

pak je bila umeščena vanjo. Tako deluje danes 365 župnijskih in območnih Karitas ter seveda tri škofijske. Slovensko Karitas vodi svet, ustanova ima svojega generalnega tajnika, ta pa ima svoje sodelavce. V župnijah je okoli tri tisoč dejavnih prostovoljcev. To število se povzpne na okoli štiri tisoč, če so upoštevani tudi tisti, ki sodelujejo in pomagajo občasno.

Nacionalni in manjši programi

Pri Karitas peljejo naprej predvsem tri večje nacionalne programe: program pomoči zasvojenim v sodelovanju s skupnostjo Srečanje

znanega don Pierina Gelminija, dalje program materinskih domov in program pomoči starejšim. Te večje programe finančno podpira država, ti so vključeni v zavod Pelikan.

Poleg večjih so tudi manjši projekti, npr. projekt počitnic za otroke in družine v tiski, nato projekt Ko bom velik, se pravi zbiranje sredstev za nabavo šolskih potrebščin, plačilo malic, kosil, šole v naravi in zimovanj za otroke. Tu je tudi t.i. Teden Karitas in Klic dobrote, ki ga Karitas oblikuje v sodelovanju s slovenskim radiom in televizijo in je tretji najmočnejši vir dohodkov za pomoč družinam.

Iz konkretnega delovanja

Andreja Verovšek, socialna delavka, zaposlena v materinskem domu v okviru zavoda Pelikan, nam je orisala, kako poteka njeno delovanje na tem področju. Preko interneta, po telefonu in tudi z osebnim stikom nudi osnovne informacije v smislu prve socialne pomoči. Osebe, ki že bivajo v materinskem domu, pa spremlja na razne institucije, jim pomaga urejati stvari, jih seznanja o njihovih pravicah itd. Z njimi preživlja tudi prosti čas. Tudi s tistimi, ki so že zaključile program bivanja v materinskem domu, se še naprej srečuje, če želijo ohraniti stike. T.i. aktualnih klicev (se pravi takih, pri katerih se poraja vprašanje namestitve) je okoli 15 na mesec. Trenutno je v materinskem domu v Škoflji sedem žensk z otro-

ki, prav tako v domu v Višnji Gori. Tistih, ki so že zaključile program bivanja, pa je kar nekaj (od ene do pet na mesec). Veliko pozornosti namenja tudi sodelovanju z državnimi institucijami in krajevnimi upravami, zelo veliko pa sodelujejo z vladnimi in nevladnimi organizacijami, ki delujejo na področju socialnega dela.

Pomen timskega dela

Predstavniki slovenske Karitas so v okviru svojega tržaškega obiska predavali o pomenu t.i. timskega oz. skupinskega dela. Šlo je za teoretični okvir (z vajo), kako postopati pri reševanju problemov, kako bolj učinkovito, hitreje in na uporabnikom bolj prijazen način najti rešitve, ki bodo skupne vsem. To so prav točno določeni koraki, kako se dobiti, kako se pogovarjati, ker skupno sodelovanje terja to, da se naučis se pogovarjati. Nekoč je namreč vsak strokovnjak delal na svojem področju, danes pa gre trend v smer, da vsi stopijo skupaj in skupaj nekaj oblikujejo, da preide v celoto.

Naj na koncu dodamo še lep dogodek, ki nam ga je posredovala Dragica Čepar, ki je bila ob tej priložnosti prevajalka (sicer je tudi prostovoljka, veliko pa deluje na duhovnem področju): v sredo zjutraj, ko so se podali na pot, so se s kratko molitvijo posebej priporočili angeloma varuhoma slovenskega in italijanskega naroda.

Ivan Žerjal

Tri novosti pri založbi Družina

Kršćanstvo, Slomšek in spopad simbolov

V Ljubljani so minuli teden v lepih razstavnih prostorih verskega tednika Družina predstavili tri nove knjige, ki jih je izdala tik pred Veliko nočjo Družina. Predstavitve se je udeležil tudi ljubljanski nadškof dr. Franc Rode, medtem ko je direktor založbe dr. Janez Gril predstavil avtorje treh novih del in lepo oblikovane knjige.

Pisateljica Berta Golob, ki je tudi našim bralcem znana po svojih kratkih in življenja polnih zgodbah, objavlja jih v Družini, Mavrici in drugod, izdala pa je tudi vrsto uspešnih in dobro prodanih knjig, je spregovorila o svoji drobnici, a zelo lepi in aktualni knjigi z naslovom *Bodi svetloba*. To delo, ki je opremljeno z lepimi platnami v tehniki akrila Mateja Metlikoviča, ima podnaslov *Kršćanstvo, izročilo in sporočilo* in je namenjeno šoloobveznim otrokom, saj na dopadljiv in lahkoten način razlaga krščansko vero, zapovedi, nauk in krščansko izročilo. Pisateljica Berta Golob, ki je knjigo napisala za neko drugo založbo, a se je izdaja knjige zavlekla in je zato priskočila na pomoč Družina, je na predstavitvi v Ljubljani

povedala, da si je knjigo nalašč zamislila kot pogovor, da bo tako vsebina lažje dojemljiva tudi najmlajšim in predvsem pa vsem tistim šolarjem in dijakom, ki bi o krščanski veri radi zvedeli kaj več. Tu di kratak predgovor, v katerem ljubljanski nadškof dr. Franc Rode nagovarja mladega bralca, je zanimiv in zgovoren, saj slovenski vrhovni dušni pastir nagovarja mladega slovenskega šolarja, naj že zaradi slovenske zgodovine spoštuje in spozna krščansko vero, ki smo jo Slovenci spoznali in vzeli za svojo pred več kot tisoč leti in nam je še danes v oporo in upanje. Direktor založbe dr. Janez Gril pa je zato prav dejal, da je knjiga namenjena vsem slovenskim šolarjem in jo bodo tudi ponudili vsem slovenskim šolam.

Znani pisatelj Zorko Simčič, ki ga imamo tudi pri nas radi in doživlja svojo drugo mladost v Ljubljani, je na

tiskovni konferenci predstavil svoje zadnje delo z naslovom *Človek za vse čase*; že iz ovitka, ki ga je za knjigo sodobno oblikoval Tone Seifert, je jasno, da je to knjiga o prvem slovenskem blaženem, o velikem slovenskem kulturniku

krščanskega izročila in vere, saj je Slomšek za slovenski narod izredno zaslužen, kot le malokdo. Pisatelj Zorko Simčič, ki je dolga leta živel v izgnanstvu v Argentini, daleč od domovine, v kateri danes ponovno živi, je razmišljal o

šku, "da bo naposled Slomšku dano mesto, ki mu v zgodovini slovenske kulture pripada."

Zorko Simčič je v knjigo o Slomšku vvrstil tudi kratke odlomke iz zapisov raznih velikih mož, med njimi tudi Janka Kralja, Alojza Rebule, Vinka Kobala, Vladimirja Kosa, Frana Sušnika. To delo govori o Slomšku drugače, predvsem pa nagovarja bralca, naj se velikemu Slovincu posveti!

Spopad simbolov pa je naslov lepe knjige, ki jo je sodobno in preprčljivo oblikoval Andraž Mihelin; ta je izšla v zbirki Razumevanja, ki jo ureja dr. Drago

Karl Ocvirk. *Spopad simbolov* s podnaslovom *Uvod v vero in kulturo* je napisal irski jezuitski pater Michael Paul Gallagher, ki je profesor na Gregorijanski univerzi v Rimu ter stalni sodelavec Papeškega sveta za kulturo. Na Slovenskem poznamo že njegovo delo *Vera in mladostno iskanje*; tokratno knjižno delo, ki je že imelo in ima tudi danes velik odmev v svetu, pa je v slovenski jezik lepo preli-

dr. Drago Ocvirk, ki je v Ljubljani na predstavitvi izpostavil predvsem dejstvo, da smo danes priče družbenemu sočanju in tudi spopadu na simbolični ravni, kar je v Cerkvah prvi odločno izpostavil sedanjí papež Janez Pavel II., ki se je že pred časom zavedel, da je bilo sicer res 20. stoletje v znamenju spopada ideologij, da pa se je ta spopad v današnji razviti zahodni družbi umaknil spopadu simbolov, da je postal globlji od samih ideologij, ker je vsaka in zato tudi naša kultura sestavljena iz izjemno velikega števila simbolov. Prav zato je pisanje Michaela Paula Gallagherja o razmerju med novimi simboli in krščanskim etosom, krščansko kulturo danes izjemno aktualno, ker odkriva in opozarja na izjemno pomembne stvari. Krščanstvo je namreč tudi danes, tako kot je bilo vedno, poklicano, da v moderni in postmoderni družbi sodobniku ponuja razlago starih simbolov in navaja tudi nove simbole, ki odgovarjajo času in seveda današnjemu, predvsem mlademu človeku, kajti, kot je zapisano v njegovi knjigi: "Evangelij je vesela novica le, če upošteva kulturo svojih poslušalcev tako, da jemlje resno identiteto in celovitost te kulture!"

Jurij Paljki

in škofu Antonu Martinu Slomšku, ki je bil na Slovenskem, kot piše v spremni besedi dr. Janez Gril, predolgo načrtno zamolčevan, predvsem pa podcenjen, če že ne dobesedno umaknjen s slovenskega Olimpa, kamor ta veliki mož vsekakor spada. Zgodovinar Fran Kovačič je o Slomšku dejal, da je to "eden največjih sinov, kar jih je rodila slovenska mati"; cenili pa so ga tudi izobraženci, ki so bili daleč od

Slomšku v letih, ko je bil veliki slovenski škof na Slovenskem sramotno izrinjen iz javnega prostora ter se je o njem govorilo skorajda izključno v Cerkvah.

"Kaj vse nam ima Slomšek povedati! Vendar bolj kot brati o njem, bi morali brati njega samega!" pravi na koncu svoje knjižice pisatelj Zorko Simčič, ki nagovarja slovenske raziskovalce, naj še nadalje raziskujejo in pišejo o Slom-

Mestna galerija Nova
Gorica, 1.-19. april

Vladimir Makuc

Mednarodni grafični likovni center (MGLC) je prejšnje leto v Ljubljani odprl razstavo slik in kipov solkanskega rojaka, Vladimira Makuca, ki letos gostuje v Mestni galeriji.

Zamisel o razstavi je nastala že leta 1995, ko je MGLC pripravil razstavo »Sto grafičnih listov«, posvečeno umetnikom in umetnicam ljubljanske grafične šole. Zaradi zasnove te razstave so bila vključena samo Makučeva grafična dela, zato so se organizatorji odločili, da bodo posebej predstavili še njegove risbe, slike in kipe. Na ogled so dela, nastala večinoma od osemdesetih let naprej. Takrat se je umetnik posvetil slikarstvu ter nekoliko opustil grafiko. Z lahkotno, igrivo in sproščeno risbo vedno znova upodablja krajino. Vedno jo napolnjuje s prisotnostjo živih bitij, živali in ljudi; na slikah pa so prisotni še znaki, grafizmi, besede in črte. Njegovi liki so skrajno poenostavljeni, včasih predstavljajo samo s par potezami. Na tak način doseže prvinsko obliko in neposredno izraznost figur. Tako prikazan svet deluje prvobitno, vendar zelo poetično. Kot narakuje modernistična tradicija, sega slikar po dediščini ljudske umetnosti in gotskih fresk v slovenskih cerkvah, zgleduje se pa tudi po preprostih otroških risbah. Gotsko slikarstvo je s svojo statičnostjo, arhaičnostjo in poduhovljenostjo zelo vplivalo nanj, saj je freske kot restavrator več let kopiral. Močan vtis so mu pustili tudi razni kamnoseški znaki, grafizmi in glagoliški napis na srednjeveških zidovih, ki se predelani in spremenjeni vračajo na njegova platna. Makučeve slike in tudi njegova kiparska dela so zelo svetla, mediteranska. Zavezan je istrsko-kraškemu svetu, Sredozemlju. Njegov svet je intimen, odmaknjen od vrveža sodobnih središč. Potopljen je v idilično naravo, ki deluje prostorsko neskončno. Tudi linearni potek časa izgubi smisel, na njegovo mesto stopi krožno gibanje, ponavljanje. To je prisotno v letenju ptic, simbolih, ki predstavljajo sonce, v puščicah, ki usmerjajo pogled. Z raziskovanjem in z različnimi materiali dosega slikar zanimive reliefne učinke. Tudi okvir slike je vključen kot sestavni, enakovredni del, črte in znaki se na njem nadaljujejo. Poetičnost in originalnost še poudarja z dodajanjem peska in stekla. S peščeno maso ovrednoti stene hiš in zidke, poustvarja tipično tektonskost in barvni ton mediteranske arhitekture. Sliko pravilčno poživijo s sinjimi, modrimi in zelenimi toni. Na kiparskih izdelkih pa se črepinje spremenijo v rastlinje, ki spominja na obmorsko travo. Krajina in njeni prebivalci so umetniku slimbol življenja. Na slikah združuje abstraktne prvine in figurativne oblike. Ustaljeni motivi na njegovih delih so ptice, ovni, ovce, ženska figura, večkrat pa tudi avtoportret.

Katarina Brešan

Spominski zapis

Teta Roži, moja druga mati

Pred letom dni, 14. aprila 2002, je v 88. letu starosti v Münchnu umrla Rosi Rojc vdova Kadlec, ki je bila doma iz Devina, v bavarski prestolnici pa je, kot svetovno priznana entomologinja, urejala izredno bogato zasebno zbirko žuželk dr. Freya. Od nje so se njeni nemški prijatelji in kolegi poslovili 23. aprila 2002, točno mesec dni kasneje pa je svoj poslednji dom našla na devinskem pokopališču. Ob prvi obletnici smrti objavljamo v spomin na ugledno znanstvenico in izjemno rojakinjo občuten zapis njene nečakinje, prof. Tatjana Rojc. (Ured.)

Srce mi je razbijalo v prsih, ko sem objela njeno žaro in morala dokončno sprejeti njen odhod. Z žaro v naročju sem prestopila prag okrašenem devinske cerkve, v katero se je kakor nevesta slovesno vrnila za svoj poslednji sloves.

„Usmiljeni Jezus, ozri se name...“

Moški glasovi na koru in mi, ki smo se poslavljali od nje: hrepenenje. Spomin. Njine pesmi:

„Rasti, rasti rožmarin, ti deviški drag spomin...“

Njen glas preko telefona vse do poslednjih dni: „Pupka, kako je?“

Sprejela me je pod svoje okrilje. Po mamini smrti je bila zame kakor mati. Bila je moj oporni kamen, moj topli objem. Moja druga mati. Bila je prijateljica in svetovalka. Šarmantna sogovornica, radovedna in ponosna, vesela in klena, učena in preprosta obenem v svoji življenjski modrosti vse od trenutka, ko me je s svojim očarljivim nasmehom prvič čakala na peronu v Münchnu pred dvajsetimi leti. Odtlej je

bil telefonski klic najin vsakodnevni zmenek. Zaupala mi je svoje spomine in svoje skrivnosti, bila je sončna in obenem prikrita, da sem si jo vedno zamišljala kakor devinsko Lepo Vido, ki je hrepela za obzorjem in obenem bolehalo za domovino. Morje je bilo njen element. Tudi tedaj, ko se je urno premikala po muzejskih sobanah, med predali znamenitih žuželk, katerih preučevanje je bilo njen poklic in katerih prelestim se nikoli ni mogla načuditi.

Bila je zaljubljena v barve dreves in cvetja, v žvrgolenje ptic. Njena prva jutranja misel je bil pozdrav vrbcem in kosom, ki so ščebetali na vrhu in nestrpnost čakali, kdaj jih bo nahranila.

Bila je vsa v sozvočju narave in spomina.

Njeno izražanje v slovenščini, ki je bilo še edini pristni odraz moje stare mame, je spremljalo njeno pripoved, njene pesmi, tudi tedaj, ko je s spretnimi rokami zamesila gubance ali kuhane štruklje po bogati navadi baronov Poberaj, ki so bili nonini predniki.

In njen tržaški dialekt je dišal po starih časih, po mladosti...

Vlak je drdral svoj nasvidenje in solnati duh po Devinu je izginjal v mrzlo novembrsko noč, ko se je Roži poslavljala od domovine, od svoje ljubljene matere, od očeta, bratov in sester, od male Mimice, sirote, ki jo je povila sestra Zofka in ki je bila zanj kakor hčerkica. Tudi Mimica je bila Rojčeva, čeprav je nosila priimek po očetu, ki se je po Zofkini smrti na novo oženil.

Roži je prispela na Bavarsko tik po razdejanju Kristalne noči leta 1938, stara komaj štiriindvajset let. Pri devinskih gospodih se je navdušila za entomologijo v muzeju Pietro Corsi. Ponujali so ji službo v Južni Afriki, v Milanu, vendar Roži ni mogla pozabiti fašističnega razdejavanja doma, ko so fašisti zmetali na cesto vse, kar so slovenskega našli pri Rojčevih, od knjig do časnikov, celo zasebnih slik, ki jih je bila Rožina mati Julija prinesla iz Plavij, od koder je bila doma. Oče Josip, posestnik, ki mu

je prva svetovna vojna opustošila mlin na Moščenicah, kjer je tekla Soška fronta, je bil zastavonoša devinskega društva Ladja in se nikoli ni hotel vpisati v „fascio“, čeprav je vedel, da bo nastradala cela družina. Roži je ljubila italijansko glasbo, na pamet je prepevala številne operne arije, vendar obenem ni marala v Italijo v službo.

Zato je šla Roži na pot: šla je iskat sreče drugam. Postala je kustos entomološke zbirke Frey iz Münchna, najpomembnejše zasebne zbirke žuželk na svetu. Dopisovala si je z izvedenci po celem svetu. In ostala, vsemu navkljub, preprosta in skromna. Druga svetovna vojna ji je pobrala brata Ninčija in zaročenca Josepha, mladega nemškega zdravnika, ki je umrl kot junak na ruski fronti, ker ni zapustil svojih ranjencev in bolnikov, da bi se umaknil pred ruskimi četami. Roži je hranila vsa njegova pisma s fronte. Poslednje besede ji je Joseph napisal nekaj dni pred smrtjo, na božični večer leta 1944.

Na začetku petdesetih let se je poročila s trgovcem češkega rodu Hansom Kadlecem, ki je umrl pred dvema letoma.

Bila je spokojna in ponosna, izžarevala je ženskost in navihanost, fascinirala je vse, ki so jo spoznali, čeprav je s svojo ostro besedo znala zagovarjati svoja globoko etična načela, ki niso nikoli zdrknili v poceni moralo. Bila je sodobna in odprta, potrpežljiva in razumna.

V njeni družbi mi nikoli ni bilo dolgčas: njena prijateljstva so postala moja prijateljstva in hvaležna sem ji, da je sprejela vsako mojo življenjsko odločitev z razumevanjem in spokojnostjo. Spremljala me je skozi viharje in radosti, bila moj spomin in moja tolažba.

Poslednji objem zemlje jo je spokojno spremljal v neznano domovino. Njen glas slišim preko vetra, v žgolenju ptic, v valovanju morja, od koder sledi mojemu ranjenemu koraku.

Naj Ti bodo Nebesa lepa, Nepozabna.

Tatjana Rojc

NAJLEPŠA ZEMSKA PESEM

BRUNA PERTOT

Tri dni so
angeli bedeli
v tišini groba
in zrl
v prstene veke
in zlepljene
oči.
Potem zavel je
božji duh
in dahnil:
„Kakor sem rekel,
spet te oživim,
zato zdaj vstani,
vstani,
ljubljeni mi
Sin!“

In On je vstal,
izvil se
iz bube smrti
kakor metulj,
prepoln svetlobe
in moči,
ker Oče,
kar rodil je
in ustvaril,
ne daruje smrti
in spet
in spet
vse lepše
oživi.

Bila vstajenjska
je pomlad
in zemlja
je bila cvetoči
vrt,
nobena rosa
ni oprala še krvi,
cvetel hizop
je v mladi
luni
z modrino lepih
Marijinih
oči.

In vse naokrog
vstajalo je
z Njim,
kipelo v prerojenju,
ko je šel
k Njej,
da prva vidi
dano mu telo,
prelito v
poveljano
življenje.

Vsem svojim
članom, prijateljem
in bralcem voščilo
blagoslovljene
velikonočne
praznike
SLOVENSKA
PROSVETA
DRUŠTVO
SLOVENSkih
IZOBRAŽENCEV
MLADIKA
...

GORIŠKA
MOHORJEVA
DRUŽBA
želi
prijateljem
dobre knjige
blagoslovljeno
Veliko noč

Vsem Slovencem,
doma in po svetu,
vsem zvestim
somišljenikom in
volilcem voščimo
vesele velikonočne
praznike in mnogo
dobrega, predvsem
pa miru, ki si ga
v teh dneh še
posebno želimo.
DEŽELNO VODSTVO
SLOVENSKE SKUPNOSTI

ZADRUGA
GORIŠKA
MOHORJEVA
želi
blagoslovljeno
in veselo
Veliko
noč!

Voščimo
blagoslovljene
velikonočne
praznike. ZVEZA
SLOVENSKE
KATOLIŠKE
PROSVETE
GORICA

Celotni manjšinski skupnosti
želimo veselo Veliko noč v prepričanju,
da bomo z učinkovitim medsebojnim
sodelovanjem izpolnili zahtevne
naloge časa, ki je pred nami.

SVET SLOVENSkih ORGANIZACIJ

PRAV DANES VSTAJENJA
JE ZLATA NEDELJA

VLADIMIR KOS

Prisluhni valovom - ob bregu
šumijo,
ker vstal je od mrtvih, ki bil je ubit!
Prisluhni vetrovom, po cestah
hitijo
novico Vstajenja ljudem oznanit.

A kdo je ubit bil in vstal je iz
groba?
Kdo smrti je smrtni udarec za-
dal?
Naš Jezus Gospod, ki zavistna
Ga zloba
je križala, da bi na veke propal.

Iz božje ljubezni se dal je ubiti,
da s smrtjo premaga kraljestvo
Pekla -
le kdo bi verige nam mogel
razbiti?
Le Eden: naš Jezus, ker Sin je
Boga.

Prav danes Vstajenja je zlata
nedelja,
odkar nam je smrt le začasen
prehod!
In da bi ne zmanjkalo srcu veselja,
z Nebes obiskuje nas Vstali
Gospod.

POMLADNA PESEM

MAJDA ARTAČ STURMAN

Ni vonja pomladi,
ko naftni zakladi
blestijo bolj od svetlih besed,
od modrih dejanj.
Od pogoltnosti pijan
svet lega v posteljo pozabe.
Ljudje begajo po ulicah
in otrokom kupujejo
čokoladne pirhe in bombone.
Na iraške otroke padajo bombe.
Ne recite, da smo vsi enaki!
Lažnivci pa taki!

FRAGMENT

MAJDA ARTAČ STURMAN

V pesek sem stresla nekaj črk:
A in I in K in R.
V zrna rišem svetlobne kroge,
da sestavim fragment.
Vse je děja vu,
vse je děja su,
vse je děja dit -
in vendar izziv.

Po peščenih plažah sveta
RAKI korakajo nazaj.
Na nebu zvenenje peruti:
IKAR pada, pada.
A KRI prepojila je prod,
IRAK gori vsepovsod.
Naj pošljem črke v svet
ali naj mi v predalu leže?

V pesku odtisnjena sled:
IRAK, IRAK, IRAK!
Manjka mi črka, manjkata dve,
da sestavim besede za vse:
NIKAR, NIKAR, NIKAR!
Dovolj je črk, preveč je besed:
MIR, MIR, MIR!
Čemu še ta fragment?

Pismo ob visoki obletnici

Spoštovani gospod škof,
msgr. dr. Andrej Karlin!

Med pregledovanjem starih Kole-
darjev naše Goriške Mohorjeve druž-
be sem slučajno naletel na članek,
ki Vas omenja, in sem se zavedel, da
je pred nekaj tedni, natančneje 5.
aprila, minilo 70 let, odkar Vas je Go-
spodar življenja poklical k sebi v več-
ni Jeruzalem.

Od tega sveta ste se sicer poslovili
kot mariborski škof, saj ste bili na se-
dež lavantinske škofije imenovani 6.
junija, ustoličeni pa 29. julija 1923, to-
rej pred 80 leti. V Maribor pa ste prišli
po dokaj hudi in boleči preizkušnji
prve svetovne vojne in tržaških neredih
po njej ter krajšem obdobju vode-
nja Zavoda sv. Stanislava v Šentvidu
nad Ljubljano. Zaznamoval vas je to-
rej Trst, ki tudi v času avstro-ogrske
monarhije ni bil lahko mesto. Za tr-
žaškega škofa ste bili imenovani kon-
ec decembra leta 1910, na praznik
sv. Jožefa leta 1911 pa ste bili posveče-
ni v stolnici sv. Justa in ste tako začeli
svoje pastirsko delo v največjem trgov-
skem središču cesarstva, kjer so se kri-
žale pomorske trgovske poti in s tem
poti narodov, jezikov in verstev od vse-
povsod. V že tedaj močno sekularizir-
ani Trst ste prihajali kot človek z bo-
gatimi izkušnjami vzgojitelja in orga-
nizatorja, saj ste bili dolgoletni vodja
ljublanskega Alojzijevešča in ste aktiv-
no sodelovali pri gospodarskih in pro-
svetnih organizacijah v ljubljanski ško-
fiji. Bili pa ste tudi zelo aktivni v Cecilij-
inem društvu in urednik Cerkevnege
glasbenika ter se zelo zavzemali za
dvig cerkevne petja na Slovenskem.
Že po nekaj mesecih bivanja v Trstu
ste začeli s pastirsko vizitacijo, da bi si
ustvarili natančnejšo sliko stanja v
škofiji. Rezultat tega je bil, da ste se
nemudoma zavzeli za določeno ver-
sko prenovu. Ta skrb se odraža v vaših
pastirskih pismih in v skrbi, ki ste jo
imeli za oblikovanje duhovnikov in du-
hovniškega naraščanja, saj ste jim pri-
poročali duhovne vaje, resno preučev-
vanje katekizma in temeljito priprav-
ljanje na posredovanje verskih resnic
in nagovarjanje vernikov. Priporočali ste
češčenje Srca Jezusovega, spodbujali
ste delovanje Marijinih družb in Katoli-
ške akcije, se pravi organizacij, ki so
med našim ljudstvom močno zaživele
prav v tistem obdobju in so tudi od-
igrale pomembno vlogo ne le pri utr-
jevanju verskih, ampak tudi narodnih
vrednot.

Toda začela se je prva svetovna voj-
na, ki Vas je ujela v svoje zobovje in
Vam bila na koncu tudi usodna. Vz-
gojeni v strogem legalističnem duhu
ste seveda podprli državne zahteve po
vojnih posojilih in oddaji zvonov. Iz
raznih listin in pastirskih pisem je mo-
goče zaznati iskreno skrb za razmere
med vojniki na fronti, za skrajno poslab-
šanje življenjskih razmer v mestu ter
škofiji in za propad verskih in moral-
nih vrednot tudi med civilnim prebi-
valstvom. Nasprotniki so Vam za-
merili, da ste molili za zmago Avstrije,
kot so Vam tudi očitali, da ste leta 1917
podpisali Majniško deklaracijo in se
tako javno zavzeli za rešitev jugoslo-
vanskega vprašanja, s tem da bi prišlo

do združitve vseh južnih Slovanov v
samostojno državno telo v habsbur-
ški monarhiji. Toda prava kalvarija se
je začela v prvih tednih po vojni. V
Trst je namesto zavezniške prišla ita-
lijanska vojska in ker niste hoteli izreči
dobrodošlice generalu Pettittiju di
Roreto ter ste odklonili daritev slo-
vesne pete zahvalne maše s Te Deu-
mom v zahvalo za zmago italijanskega
orožja, ste se dokončno zamerili.
Sobratu, nadškofu Sedeju v Gorico ste
28. novembra 1918 pisali: "Vse italijan-
sko časopisje dol do Kalabrije in Sici-
lije bi me rado spravilo iz Trsta. Jaz pa
se držim kot klop kože." Mislili ste na
liste, kot so bili Il Piccolo, Era nuova in
drugi italijanski listi, ki so res hujskali
ljudi proti Vam in drugim slovenskim
duhovnikom, tako da je le nekaj ted-
nov kasneje prišlo do nasilnega napa-
da. Predstavljam si, da je bilo hudo ti-
stega dne, ko so arditirji v škofijsko
palačo v ul. Cavana, razmetali so-
bane, polomili nekaj pohištva, razme-
tali delovno mizo, Vas napadli in Vam
celo odnesli osebni dnevnik, ki so ga
potem še objavljali v listu Era nuova
z dokaj strupenimi in žaljivimi kome-
ntarji. Časopisi so takoj nato začeli
pisati o tem, da boste morali zapustiti
svojo stolico, ker ste Italiji sovražni.
Aprila leta 1919 so Vas poklicali v Va-
tikan. Pogovor s papežem gotovo ni
bil enostavna stvar. Papež Benedikt
XV. pa je na koncu sprejel sklep in Vas
sredi novembra tega leta razrešil od-
govornosti za vodstvo tržaško-kopr-
ske škofije, Vas imenoval za naslovne-
ga škofa in Vam podelil nekaj častnih
naslovov. Od svojih duhovnikov in
vernikov pa ste se Vi poslovili z obču-
tenim pastirskim pismom z dne 3. de-
cembra 1919 in se umaknili v Šentvid.

Žalostna je morala biti tista pot ne
toliko zaradi odhoda samega, kolikor
zaradi zavesti, da se je v Trstu okrog
zadnjega slovenskega škofa in javne
rabe slovensčine v cerkvah ustvarilo
toliko sovraštva in nasilja. Bili ste go-
tovo zaskrbljeni, ker Vas je nasledil
vojaški ordinarij, škof Bartolomasi, a
prepričan sem, da ste se pomirili, ko
ste brali njegovo slovito pastirsko pi-
smo ob parlamentarnih volitvah leta
1921, ko je ostro obsodil fašistično
nasilje nad slovenskimi in hrvaškimi
duhovniki in njim zaupanimi ljudmi.

Pravo olajšanje pa ste verjetno
doživeli šele poleti 1923. leta s pre-
mestitvijo v Maribor, kjer ste si med
drugim pridobili velike zasluge za to,
da lahko danes na oltarjih častimo
Vašega predhodnika na mariborski
stolici, se pravi blaženega škofa Anto-
na Martina Slomška, saj ste uvedli
proces za njegovo beatifikacijo.

Pismo, ki sem Vam ga namenil, se
je žal nekoliko zavleklo, a huda uso-
da, ki Vas je doletela v Trstu, se mi zdi
sintomatična tudi za sedanjí čas in prav
je, da se je spominjamo, kot se mi zdi
prav, da se ob Vašem primeru zave-
damo, koliko hudega prinesejo voj-
ne in šovinizem.

Naj Vam Srce Jezusovo, ki ste ga
tako radi čistili, usliši prošnji, za ka-
teri Vas prosim, da bi posredovali, in
sicer najprej, da bi državni voditelji
tega sveta znali reševati spore z dialo-
gom ob vzajemnem spoštovanju, in
še, da bi se poleg napetosti in nesoglasja
med nami Slovenci, ki smo ostali v
mejah Italije, in da bi vsi sku-
paj znali v spoštovanju različnosti, ki
so med nami, stremeti po skupnih
ciljih, da bi se ohranili in razvijali.

Pa v krogu svetih še posebej ra-
dostno obhajajte praznik Njegovega
vstajenja! Vesela Aleluja!

Vaš vdani Marko Tavčar

Stihi furlanskega pesnika Dina Virgilija

Med nebom in zemljo

Letos poteka dvajseta obletnica, odkar je - star komaj 58 let - umrl znani
izvirni furlanski pesnik Dino Virgili, doma iz Ceseretta pri Martignacu.
Prav tam so stekle pobude za več letošnjih komemoracij, ki so mu jih
namenili furlanski kulturni krogi, in prva od teh je bila konec prejšnjega
tedna, s poimenovanjem krajevnih šol po častitljivem pokojniku.

Predolgo bi bilo navajati vrsto
del, ki so ostala po Dinu (poznal
sem ga osebno), poudariti pa mo-
ramo izjemno, naravnost bolešno
navazanost na rodno zemljo, kate-
re duhovnost pa je tako razplastil
in nadgradil ter njeno simboliko
tako učvrstil, da nam ta prostor pe-
snikovega bivanja nekako zalebdi,
obvisi med nebom in zemljo, med
posvetnim in svetim.

Izbral sem Virgilijev sklop *Duho-
vne pesmi mojega Raja* iz zbirke
Furlanis (Ed. Risultive, 1964), ki kar
kliče k razmišljanju o človekovi uso-
dnosti in ki je z vsakim vlaknom
najširše povezana (tudi dialektično)
z božjo prisotnostjo, kolikor je mo-
rejo pač ljudje doumeti in si je žele-
ti; nadvse prepričljivo je to zmo-
gel naš pesnik.

DUHOVNE PESMI

MOJEGA RAJA

Angelček

Ko bom umrl, bom postal
kerubin.
Bog mi bo pritrdil pod brado
s pramenom svojih sijočih las
par svetlorumenih perutnic.
Kakšen opoj! Kerubino-
vne zlate perutničke!...

Zagrebite me v zemljo
kjerkoli,
vračal se bom na križ vrh
zvonika,
igral se na nebesu: nove igrače
in par perutničk, kot otroci
bogatinov,
a otroci bogatih ne uzrejo
raja!...
- Hojla, deklica, kaj pa ti?... Jaz
sem
tisti deček, ki se bo po smrti šel
kerubina!...

Nikar ne molite zame

Ne molite zame, molite za
siromake:
ti imajo razboljeno srce v dlani
in antične solze notri v očeh...
Le tiho, dragi... nezabeljena
polenta...
v Raju je za vas kruh
premožnih
in Gospod ti bo dal obleko
iz lilij
in perutničke, kot otrokom

premožnih.
Siromaki imajo srce vse zlato
in antično luč v nasmejanih
očeh:
v Raju je zanje kruh
premožnih,
oblekica iz lilij in perutničke...
Nikar ne molite zame, molite
za bogatine!...

Na stezi v Raj

Tistega dne bodo vaški
zvonovi
pritrkavali v bleščavi šagre:
prihajam, Gospod, na loke
ob potoku
(začenjajo se tam, ob vznožju
gričev).
Moje roke so olesenele od
garanja,
moje srce iz zlata nosim na
razprtih dlaneh
in v prsih prgišče svoje
zemlje.

Ona mi prihaja naproti na vrhu
holma.
Je morda pregreha, če se tudi
reže imajo radi?
Pričakuje me na stezi kraj
prebrečja...
Pričakala sva se tam gori na
razpotju:
srce nebes je od zvonjenja
drhtelo...

Otroško srce

Moj glas je zdaj otroški:
imam samo otroško pojoče
srce
in še tega sem poklonil
ljubezni...
Mi še vedno pojemo v
katakombah,
tam zunaj pa sonce sije za
gospodo...
Vendar, Gospod, sonce je last
vseh,
zelenje je last vseh, nebo tudi:
reže ga občutijo na rokah,
polne so ga objokane oči,
a zemlja, Gospod, ni v naši
lasti...
Gospod, moj Bog, samo to
otroško srce imam,
in še tega sem poklonil
ljubezni!...

Zapisal in prevedel Aleksij Pregarc

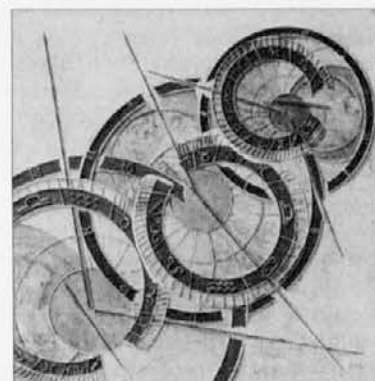
Priznanje sodobnemu umetniku

Goriški slikar Vanja Franko
na beneškem bienalu

Prejšnji teden je bila na goriškem
županstvu tiskovna konferenca, na
kateri so nam povedali novico, da se
bo slovenski likovni umetnik iz Gori-
ce Vanja Franko letos udeležil slovi-
tega Beneškega bienala, ki velja v
svetu za eno največjih razstav sodob-
ne likovne umetnosti.

Vsekakor gre za lepo priznanje
goriškemu umetniku, ki sta ga na
50. Beneški bienale povabila kritika
in selektorja Guglielmo Di Mauro
ter Emilio Morandi, ki sta za bene-
ško razstavo sodobne umetnosti
predstavila projekt "Brain Academy
Apartment" in sekcijo Extra 50, v
katero je uvrščen tudi naš umetnik
Vanja Franko.

O udeležbi Vanja Franka na Be-
neškem bienalu bomo seveda še po-
ročali, radi pa bi dodali samo še to, da

bo Vanja Franko v Benetkah pred-
stavil novo in do sedaj še nikjer pred-
stavljeno konceptualno likovno de-
lo, kot od njega zahteva pravilnik Be-
neškega bienala, ki bo letos potekal
od 15. junija do 12. novembra.

Blagoslovljene
praznike
Vam želi

KULTURNI CENTER
LOJZE BRATUŽ

Iz evangelija po Dušanu

Imeti deset let starejšega prijatelja ni nič posebnega. Celo lepo in častno je to.

Ce pa imaš štiri leta in jih ima tvoj prijatelj štirinajst, je upravičeno vprašanje: le kaj si pripovedujeta?

Tako bi se lahko vprašal kdo, ki bi bil slučajno v kostanjevem gozdiču Moje vasi na ljubljanskem podeželju in bi na stezici pod Jakopovim borštom videl dolgina v pumparicah in malčka v sami volni, topli od materine skrbi pred sapicami še nerogene pomladi.

Dušana in mene.

Slišal seveda ne bi nič. Videl pa bi lahko, da sta v zelo zbranem pogovoru. Videl bi še to, da ima dolgin v rokah jabolko, ki ga lupi z nožičem, da po en olupku podaja malčku, drugega deva v usta sam, olupljeno jabolko pa si bosta nazadnje razdelila pravično.

Hodita počasi. Na bližnji njivi kurijo dračje, v nosnice in oči gre nekaj tako opojnega, da ti to ostane za vse življenje. Hodita, ko bo čez nekaj dni Velika noč v enem zadnjih let pred drugo svetovno vojno.

Grizljata in jesta jabolko, govorita pa o Bogu.

Ampak preden povem, kaj sta govorila, je treba vedeti, kdo je bil Dušan.

Bil je prijeten in vesel mladenič, ki je znal vse. Na harmoniko je znal igrati celo Suppéjevo skladbo Pesnik in kmet, doma in pri sosedovih je popravljal ključavnice in električne aparate, v podstrešni sobici je imel pravo malo mizarstvo delavnico. Zabaval se je s transformatorji, znal je razstaviti in spet sestaviti motor očetovega avtomobila, edinega daleč naokoli v tistem času naše vasi in Evrope pred viharjem. Njegove jaslice, občudovane in nerodno posnemanje, so imele na modrem obloku natančna miniaturna ozvezdja. V šotoru, ki ga je izdelal iz letvic in papirja, se je veselila družina mladih iz vse sosesčine. Še lutkovni oder je naredil in neznansko so nas zabavale figurice, ki jih je oživljal z gibi vrvic in svojim glasom.

Dušan je znal vse, pa tudi vedel in spoznal je veliko že zgodaj.

Njegovi starši so bili tako premožni, da so imeli v Moji vasi ne le obsežen vrt, marveč celo plavalni bazen v njem. Bazen v vasi, kjer je bila velika tovarna, v njej pa delavci s socialnimi stiskami, ki so za tiste, ki so to znali doumeti, napovedovale burne čase. Ne vem in samo ugibljem, kaj si je o tem mislil Dušan.

Vem le to, da so imeli v tisti bazen dostop vsi njegovi prijatelji. Ni jih izbiral po socialni lestvici, v vodi tistega bazena so enako sproščeno in srečno čofotali sinovi buržujev in proletarcev. V nerodnih kopalkah so bili vsi enaki: nastajajoči postavni fantje in zoreče mične punce. Sonce Moje vasi jih je enako grelo, ko so bili vsi enako veseli svoje mladosti. Dušan je bil le eden izmed njih, mladenič naravnih čustev, vesel, da so voda in smeh in poletje tako srečno blizu.

Po tem pojasnilu se vračam na stezo pod Jakopovim borštom svojega detinstva. Tam se je zgodilo. Tam je spregovoril Dušan.

Pretrsljive, čisto nove stvari mi je povedal.

Zvedel sem, da so tisto drobno dete, ki sem ga poznal iz jaslic, nekoč kasneje pribili na križ. Verjel sem mu, da je bilo to hudo trpljenje, da je zelo bolelo. Le zakaj so bili tako hudobni, sem ga vprašal, ko je med hojo lupil jabolko. Ne morem se spomniti njegovega odgovora. Ostalo mi je v podzvesti nekaj nejasnega, kar bi rad z muko izkopal iz spomina. Ne gre. Samo to vem, da je znal strašno novico tako čudno lepo omiliti, da se mi je do danes ohranila v soju predpomladi, kot je dihal iz malega, ljubega sveta štiriletnega dečka.

Za veliko resnico zvevo v trenutku in na način, ki si ga ne izberemo sami. Prvi sporočevalci so včasih starši - ampak njim se lahko primeri, da oklevajo, ker malčka še ne marajo prizadeti z resnico, da se sladka zgodba iz jaslic konča na tako grozovit način na križu. Konča ali začne?

Dušan mi tega ni povedal, ker ga seveda nisem bil zmožen tega vprašati.

Ampak na tistem sprehodu pred davnimi leti, med lupljenjem jabolka, mi je, prvi od vseh, povedal nekaj tako novega in na tako čist način, da imajo odtlej vse moje Velike noči nenavadno svetlobo vznemirjenja in hvaležnosti.

Saša Martelanc

Od 24. aprila v Narodnem muzeju Slovenije

Razstava evropskega porcelana

V Narodnem muzeju Slovenije v Ljubljani bo v četrtek, 24. aprila, ob 17. uri otvoritev razstave pod naslovom **Evropski porcelan iz tržaške zbirke, ki bo čez vse poletje, do 28. septembra, bogatila že itak pestro kulturno ponudbo v slovenski prestolnici.**

Gre tudi za pomembno sodelovanje med prestižnim slovenskim muzejem in podjetjem Cremcafe', ki spada v skupino podjetij s kavo, ki jih upravlja znana slovenska in tržaška družina podjetnikov.

Ta kulturni dogodek, piše v tiskovnem sporočilu, ki smo ga prejeli, bo tudi eden izmed prvih, potem ko je slovenski narod na referendumu z veliko večino potrdil željo, da postane polnopravni član Evropske unije, lahko pa bi tudi pomenil začetek plodnega kulturnega sodelovanja med mestoma Ljubljano in Trstom.

Razstava bogate zbirke porcelanskih izdelkov iz 18. in 19. stoletja je bila postavljena ob koncu leta 2001 v tržaški razstavnici dvorani palače Costanzi ob 50-letnici ustanovitve tržaškega podjetja Cremcafe' in je zabeležila izredno velik uspeh, kar je nedvomno spodbudilo vodstvo Narodnega muzeja Slovenije, da to razstavo ponovi tudi v Ljubljani, kjer bodo na ogled tudi nove pridobitve že itak dragocene zbirke.

Zbirka je sad dolgoletnega iskanja podjetnika in zbiralca umetnin dr. Vanje Lokarja. Dr. Lokar je dolga leta iskal porcelanske izdelke po antikvarijatih, starinarnicah in dražbah širom po Evropi, tako da mu je po natančnem in strokovnem preverjanju končno uspelo ustvariti to izjemno zbirko. Ta obsega med drugim porcelanske izdelke iz prvega obdobja evropskega porcelana, t.j. iz začetka 18. stoletja, npr. tiste, ki so jih izdelali v sloviti delavnici Meissen, potem ko je nemški kemik J.F. Bottger razkril to tedaj skrivnostno formulo za izdelavo porcelana, ki je spominjala na tisto z Daljnega vzhoda. Hkrati je saški volilni knez August der Starker (Avgust Močni) odprl prvo evropsko delavnico. Čeprav so skrivnost izdelave porcelana skrbno varovali, pa so jo kaj kmalu razkrili in že leta 1718 tudi na Dunaju odprli tovarno, leta 1720 pa so porcelan začeli izdelovati tudi v Italiji, in sicer v Benetkah, kjer je delovala znana manufaktura Casa Eccellentissima F. Viezzija. V naslednjem obdobju smo pričeli pravemu razcvetu delavnic v Franciji, Angliji in na Nizozemskem, kjer so nastale po zaslugi aristokratske družbe in ob podpori kraljev in cesarjev, da bi lahko zadostili svojim željam po teh dragocenih in lepih predmetih.

Razstava zbirke porcelana v Narodnem muzeju Slovenije v Ljubljani bo zaradi redkosti in popolnosti eksponatov nedvomno pritegnila zanimanje in pozornost ne samo izvedencev in zbirateljev, ampak vseh tistih, ki radi obiskujejo umetnostne razstave, piše še v tiskovnem sporočilu.

Iva Koršič

NAPOVEDNIK

RADIO SPAZIO 103, SLOVENSKE ODDAJE (OD 18.4. DO 24.4.2003)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9, 90.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz). Slovenske oddaje so na spored vsak dan, razen ob nedeljah, od 20. do 21. ure. Spored:

- **Petek, 18. aprila** (v studiu Anka Černic): - Razmišljanje ob križevem potu.

- **Sobota, 19. aprila.** Prenos bogoslužja iz bazilike sv. Petra v Rimu.

- **Ponedeljek, 21. aprila** (v studiu Andrej Baucon): - Glasbeni listi z Andrejem: zanimivosti in informacije.

- **Torek, 22. aprila** (v studiu Matjaž Pintar): - Ali veste, da... glasbena oddaja z Matjažem.

- **Sreda, 23. aprila:** (v studiu Danilo Čotar) - Pogled v dušo in svet: p. Marko iz Aviana prištet med blažene. - Izbor melodij.

- **Četrtek, 24. aprila:** (v studiu Niko Klanjšček).... - Zvočni zapis. - Glasba iz studia 2.

RADIO OGNJIŠČE, STUDIO KOPER

Dragi bralci, drugi poslušalci, stopili smo v Veliki teden. Višek tega velikega tedna pa je sveto tridnevje. Iz koprškega studia radia Ognjišče v tem času ne bomo oddajali, in sicer od velikega četrтка do velikonočnega ponedeljka. V tem času vabljeni da prisluhnite programu iz ljubljanskega studia. Želimo vam vesele, radostne predstave pa notranje globoko doživete velikonočne praznike.

O naslovnici...

Giulio Quaglio (1668-1751), čigar sliko vstajenja imamo na prvi strani, je bil italijanski slikar, doma iz Coma, kjer se je izučil v očetovi slikarski delavnici, nakar je nadaljeval študij slikarstva v Bologni. Deloval je tudi v naših krajih, tako v Vidmu kot v Ljubljani od leta 1703 dalje, kjer je v slogu takratne dobe v umetniškem slogu v tehniki "a fresco" na meji med barokom in rokokojem poslikal alegorične stropove v ljubljanski stolnici sv. Nikolaja, kjer jih lahko občudujemo še danes.

Ljubljansko stolnico sedaj obnavljajo. Upodobitev Kristusovega vstajenja Giulia Quaglia, ki krasi našo velikonočno naslovnico, nam je posredoval verski tednik Družina, ki je za svojo naslovnico velikonočne številke tudi upodobil prizor vstajenja italijanskega umetnika in je to zato tudi prva lepa oblika sodelovanja med našima tednikoma, sodelovanja, ki ga bomo morali v novem evropskem kontekstu še poglobiti.

Primorsko dramsko gledališče / Dve gostovanji

Enigmatična drama in žgečkljiva absurdnost

Gostje iz Makedonije v Novi Gorici

Bogato mednarodno sodelovanje Primorskega dramskega gledališča z gledališči širom po svetu in Dnevi makedonske kulture v Novi Gorici so botrovali dvema izjemnim večeroma, ki so ju oblikovali gostje iz Makedonije in Črne gore.

Gledalci, ki obiskujejo novogoriško gledališko dvorano, so si namreč v petek, 4. t.m., lahko ogledali presunljivo dramo Parite se otepuvačka (Denar ubija). Z njo je prišel v goste Naroden teatar Bitola iz Makedonije. Makedonski igralci so v režiji zamislili in priredili Ljupča Gorgievskega odigrali eno izmed najbolj znanih del Rista Krleta, ki jo je avtor zasnoval l. 1938 po resnični zgodbi. Le-ta pripoveduje, kako se je sin po dolgih letih izseljenstva v Ameriki vrnil domov bogat, s polnim kovčkom zlatnikov. Starši ga niso prepoznali in zato jih je hotel presenetiti. A pohlep po denarju in človeška slepota opravita svoje in upov polna vrnitev se sprevrže v srhljivo tragedijo, ki ne pozna časovne omejitve, saj se podobne grozljivosti lahko dogodijo kadarkoli, kot nas seznanja kruta vsakdanja kronika.

Odrska postavitev je bila nagrajena kot najboljša predstava leta 2002 v Makedoniji. Festival Vojski Černodrinski v Prilepu pa ji je prisodil nagrade za najboljšo režijo, glasbo, moško vlogo in kostumografijo. Z njo so makedonski gledališki umetniki obiskali že razne kraje v Makedoniji in tujini. Letos pa načrtu-

jejo gostovati v Beogradu, Sarajevu, Vidmu in drugod.

Čeprav ostajajo zaradi jezikovne pregrade slovenskemu gledalcu replike neznanke, se mu igra globoko zareže v zavest zaradi intenzivnosti in svojske režijske interpretacije ter igralskega podajanja. Dogajanje uokvirja skoraj preveč natrpano scensko prizorišče, ki pa ima zelo zanimiv privzdignjen, od spodaj osvetljen pod, kar daje predstavi neko dodatno skrivnostno razsežnost. Izreden je tudi njen začetek z enigmatičnima, sključenima figurama, ki se premikata kot v morečih sanjah in pritajeno vzdihujeta. Nasploh je v prvem delu predstava prepredena z nekimi simbolnimi obredi s prikritim pomena, a zelo sugestivna in očarljiva tudi zaradi posrečene osvetlitve. Njeno skrivnostno poanto poudarjajo glasbeni ansambel in pevca, oblečena v narodno nošo, ki strogo v živo spremljajo dogajanje kot v kaki antični tragediji ob izvajanju razpoznavnih makedonskih etnopevske-glasbenih melodij.

V nedeljo, 6. t.m., jo je SSG pod okriljem letošnje abonmajске sezone in v sklopu sodelovanja s Primorskim dramskim gledališčem ponudilo v pogled v Goriškem Kulturnem domu tudi goriškim abonentom Reda A in B kot nagradno predstavo. Publika je uprizoritev zelo dobro sprejela z odobravočim, dolgotrajnim ploskanjem.

GOSTJE IZ ČRNE GORE

Pet igralcev, članov gledališča

Crnogorsko narodno pozorišče iz Podgorice v Črni gori, pa je v soboto, 5. t. m., prijetno presenetilo gledalce, ki so se v dvorani Primorskega dramskega gledališča kar številno udeležili njihove predstave Joneskomanija (Ionescomanija). Odlična peterica je v dinamično rezko natančni režiji, učinkovito skopi scenografiji in z ujemačim se glasbenim izborom pod taktirko Eduarda Milerja predstavila poleg Plešaste pevke izseke iz najbolj znanih oz. markantnih besedil Eugena Ionesca, ki nas zmeraj znova preseneča in zabava s svojo absurdno (ne)logičnostjo. Le-ta se je v njegovih mislih porodila v petdesetih letih prejšnjega stoletja, a je dandanes toliko bolj aktualna, saj se okoli nas dogajajo tolikšne realne absurdnosti, ki verjetno že presegajo absurden mozaik, stkan iz nemogočih dialogov ali ne-dialogov Ionescovih dramskih protagonistov. Le-ti trmoglavo vztrajajo v svojem absurdnem besedičenju, ki sproti izpodbija izgovorjeno. Igralci so z virtuosno in disciplinirano igro, s hitrim spreminjanjem vzkipevajočih karakternih otenkov podanih likov izvrstno izpostavili Ionescovo jedro absurdnega in uro in pol čudovito držali v svoji oblasti gledalce, ki so jih ob koncu večkrat priklicali na oder s toplim ploskanjem.

Iva Koršič

Premiera SSG / Moč uniforme Iskriva žlahtnost ljudskega nadiha

Slovensko stalno gledališče končuje svojo jubilejno sezono ob stoti obletnici ustanovitve Dramatičnega društva (1902), v katerem so vzniknile prve klice gledališke umetnosti na Tržaškem, ki se je iz žlahtne navdušene ljudskosti postopoma prelevila v natančno izbrušeno profesionalnost, s poklonom enemu izmed pobudnikov tega tržaškega Talijanskega združenja, režiserju, igralcu, dramatik, založniku in organizatorju, Kontovelčanu Jaki Stoki (1867-1922). On je v prvih letih prejšnjega stoletja kot režiser in igralec osvajal širok krog gledalcev tudi s postavitvami svojih krajših in daljših komedij, med katerimi so najbolj znane *Ne kliči vraga* (1905), *Trije Tički* (1905), *Mutasti muzikant* (1910) in daljše dramsko delo *Moč uniforme* (1909), ki ga zaradi zgradbene dovršenosti literarni zgodovinarji postavljajo v sam vrh slovenske dramatike. Ta in še druga Štokova dela so v tem dolgem obdobju tako ali drugače bila prisotna na repertoarnih izbirah SSG, ki se je odločilo, da bo ob praznovanju častitljive okrogle obletnice znova poneslo na oder *Moč uniforme*, drobno, naivno, s toplo ljudskostjo obžarjeno komedijo. Tako je nastala predstava, ki so si jo domači gledalci in gostje premierno ogledali v tržaškem Kulturnem domu, v petek, 11. t. m.

Režijsko taktirko je vodstvo SSG predalo domačinu Mariu Uršiču, ki je Štokovo burko zrežiral daljnjega leta 1969, ko se je kot absolvent Akademije prvič soočil s profesionalnim režijskim delom. Tedanjske postavitev je bila enkratna; kdor si jo je ogledal, je gotovo ni pozabil, še posebno ne njenega protagonista Cvirna, ki mu je svojske komične odtenke izrisal Silvij Kopal, kot jih je le on znal. Del takratnega gledališkega ansambla SSG, ki se je pač zapisal v zlato knjigo spominov, je nastopilo tudi v novem, sodobnem Uršičevem režijskem branju, v katerem je svojo izrazno moč zadobila glasba Hrabroslava O. Vogriča. Novega elana ji je prilizal glasbenik Aleksander Vodopivec tudi s svojo klavirsko spremljavo v živo. Pesmim je iz zaprašnosti pomagal zaživeti Marko Kravos s priredbo in dodatki. Tako so v novi različici burke imeli pomembno vlogo tudi glasba in songi, pri katerih se je s suverenostjo pevke izvedbe še posebno izkazal Danijel Malalan, ki je v vlogi Cvirnovega pomočnika Mileka požel navdušen aplavz ob dvignjenem zastoru. Boječega krojača Cvirna je poosebil Adrijan Rustja, ki je svojega "junaka" ogrnil s še kar patetično komiko, katere se ni otesel niti v zadnjih "pogumih" Cvirnovih potezah, ko je plašnemu soprogu uniforma vlila moči, da je nastopil pred ukazovalno ženo, ki mu je gospodovala z valjarjem v roki, pri tem pa z zadoščenjem srkala vino kar iz pletenke. Energično ženo, ki ob koncu obljublja, da bo pridna, a pri tem po-

menljivo mežika, je kar se da temperamentno izoblikovala Miranda Caharija, ki svoje kreacije zmeraj napolni s posebno širino in toplino, da se gledalcu kar prirasejo k srcu. Tudi ostali žlahtni komedijanti iz nekdanjega igralskega jedra SSG, Livio Bogatec (Kožuš), Alojz Milič (Trček), Stojan Colja (eksekutor) so z neko posebno prisrčnostjo izdelali svoje drobne like in jim pridali pravišnje merico komičnega. Ob njih so nastopile današnje mlajše igralske sile s pikolovsko izdelanimi, a bolj hladno učinkujočimi liki. V prvi vrsti naj omenimo Janka Petrovca, ki je v vlogi Majerja, prodajalca šivalnih strojev, imel pravi bleščeči igralski plesni show (dopri nos koreografinje asistentke Jane Radovič je bil opazen), v vehementno, precizno naštudirani, a mestoma preveč (ho-te?) karikirani vlogi. Vsakič odločno je s svojimi nastopi posegala v igro Nikla Petruška Panizon kot Milekovo dekle Liza. Posrečen je bil tudi Franko Korošec kot Pečka. Humorno sliko sta dopolnjevala Gregor Geč (Župan) in Aleš Kolar (Slak).

Burkaški zapleti se vijajo na sceno ne preobremenjenem odru (scenografa Mario Uršič in Peter Furlan), na katerem nas preseneti iznajdljiv, "secesijsko" okrašen reklamni zastor. V natančno izbranih in usklajenih kostumih ni težko prepoznati dolgoletno izkušnost, fineso in uglajen okus kostumografke Marije Vidau. Režiser Uršič je s sodelavci v nezahtevnem besedilu poudaril burkaško sočnost in ustvaril zabavno uprizoritev, ki gledalca sproščujoče zapelje v preteklost, v kateri se sicer zrcali tudi sedanjost, in mu podari uro in pol pozabe skrbi našega še kar temnega vsakdana. Take sprostitve pa si v gledališču včasih vsako zaželi.

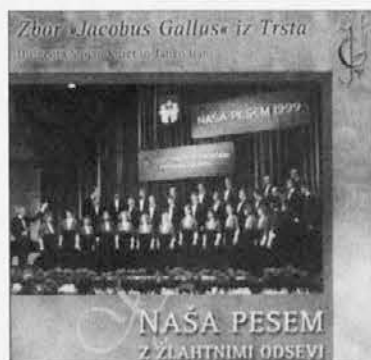
Iva Koršič

Katalogizacija del Maura Maurija

Goriško združenje Graphiti in potomci nedavno umrlega goriškega umetnika Maura Maurija sporočajo, da so se lotili overovitve in katalogizacije umetniškega opusa omenjenega slikarja. Mauri, zgodovinski član združenja Graphiti in v zadnjih letih eden najvidnejših predstavnikov t.i. računalniške umetnosti (computer-art), je na Goriškem med prvimi eksperimentiral nove, tudi tehnološke umetniške govore. Njegova dela krasijo italijanske in tuje likovne galerije tako zasebnikov kot javnih ustanov.

Združenje Graphiti je edina poverjena ustanova, ki bo Maurijeva dela overovljala in katalogizirala. Zato njeni člani vabijo lastnike Maurijevih del, naj stopijo v stik z njimi (tel. 329 6181093 ali 329 0710577 ali po e-mailu graphiti@code.it).

Posnetki nastopov na Naši pesmi Žlahtni odsevi zbora Jacobus Gallus Zbor Jacobus Gallus je pri založbi Mladika v Trstu izdal zgoščenko z naslovom Naša pesem z žlahtnimi odsevi

Plošča vsebuje posnetke nastopov zbora Jacobus Gallus na petih izdajah vseslovenskega zborovskega tekmovanja Naša pesem (leta 1993 v Ljubljani, leta 1995, 1997, 1999 in 2001 pa v Mariboru - posnetke sta prijazno odstopila Radio Slovenija in Radio Maribor, izid plošče pa sta s prispevkom omogočili Zveza slovenskih kulturnih društev in Kmečka banka-Čedad). Gre za vsega skupaj 20 pesmi, ki podajajo verjen prikaz zgodovine zbora Jacobus Gallus v bistvu od obnove delovanja do danes.

Delovanje zbora, ki ga je svojčas vodil Ubald Vrabec, je v prvi polovici 70. let zamrlo, obudil pa ga je Stojan Kuret leta 1991. Leta 1993 je prvič nastopil na tekmovanju Naša pesem, ki je bilo tisto leto v Ljubljani, in le za nekaj desetink točke zgrešil zlato odličje (prejel je 89,3 točke). Tržaški pevci so takrat peli spored, ki je vseboval Kogojevo *Kupa življenja* (obvezna skladba) in *Barčica*, dalje *Cum Sancto Spiritu* iz Rosinijeve maše *Petite messe solennelle* in Merkujevo priredbo rezijanske ljudske *Njen čeu a jti gna*. Leta 1994 je vodstvo zbora prevzel Janko Ban, s katerim so se gallusovci leto kasneje drugič predstavili na Naši pesmi, tokrat v Mariboru. Ob tisti priložnosti so se predstavili z motetom *Stetit Jesus in medio Jacobusa Gallusa*, Merkujevo *Ave gratia plena* in Kogojevo priredbo ljudske *Stoji tam lipa*, medtem ko je zborovo izvedbo obvezne skladbe, Ravnikove *Ženice*, žirija ocenila kot najboljšo na celotnem tekmovanju. Zbor je takrat

prejel 90 točk in zlato plaketo mesta Maribor. Zlato (91 točk) so tržaški pevci odnesli tudi leta 1997, ko so tretjič nastopili na Naši pesmi: obvezna skladba je bila *Tihi gaj* Lojzeta Lebiča, spored pa je vseboval še Gallusov motet *Quasi cedrus*, Merkujevo *Balado o narodu* in Vrabčev *Polka je ukazana*. Tudi leta 1999 je na oder Unionske dvorane v Mariboru stopil zbor Jacobus Gallus, ki se je predstavil z Gallusovim motetom *Nigra sum, sed formosa*, krstno izvedbo novitete Marka Ozbiča *Kae est in Merkujevo priredbo beneške Sviet lunca cielo noč*, medtem ko je bila obvezna skladba *Večerna pesem* Emila Adamiča. Takrat je zbor prejel 88,8 točke in srebrno plaketo. Zadnji posneti nastop je bil leta 2001, ko je zbor nastopal pod imenom Gallus-Resonet: poleg obvezne skladbe, *Pater noster* Pavleta Merkuja, so tržaški pevci pod vodstvom Janka Bana izvedli še *Glorio* iz Gallusove maše *Missae super Undique flammatis*, skladbo *Mary Hynes* Samuela Barberja in beneško ljudsko *Pete-*

linček je zapiepu v priredbi Hilarija Lavrenčiča. Za svoj nastop je zbor prejel 88 točk in srebrno plaketo.

Iz poslušanja plošče se da izveči nekaj ugotovitev, ki jih je med drugim v uvodni besedi podal tudi ravnatelj Glasbene matice (v okviru katere deluje zbor Jacobus Gallus) Bogdan Kralj. Najprej globoko vraščeno obeh dirigentov in seveda zbora samega v slovensko stvarnost. Razen na nastopih leta 1993 in 2001 je zbor izvajal izključno skladbe slovenskih avtorjev, pri čemer je izkazal posebno pozornost primorskemu in zamejskemu prostoru ter mlajšim skladateljem. Na vseh posnetkih je npr. mogoče prisluhniti skladbam Pavleta Merkuja, poleg njega pa so na plošči prisotni še Marj Kogoj, Ubald Vrabec, Hilarij Lavrenčič in Marko Ozbič (če ostane samo pri "naših" avtorjih). Plošča pa je tudi dokument, ki priča o visoko kakovostnem razvoju pevskega sestava, ki deluje v nelahkih razmerah. Vsi vemo, kako je danes v zamejstvu težko pridobiti še posebej mlajšega človeka za petje v zboru. Vendar sta Stojan Kuret in Janko Ban uspela oblikovati pevski sestav, ki se je v letih sicer spreminjal, a ki je ohranjal visoko kakovostno raven, kar potrjujejo dve zlati in tri srebrne plakete. Zbor Jacobus Gallus je na Naši pesmi nastopil tudi letos in tudi tokrat prejel srebrno plaketo, čeprav z nižjim točkovanjem (80 točk). S svojimi uspehi so se tržaški pevci tako uvrstili v sam vrh slovenskega zborovstva.

NL

Z 2. STRANI

Okcitanzi

Njihovo glasilco *Ousitanio vivo* (Živa Okcitanija) v zadnji številki namreč poroča, da je posebna študijska komisija v ta namen izdelala predlog za dopolnitev statuta dežele Piemonta. Izhodišče predloga je znani državni zakon št. 482 iz leta 1999 o zaščiti zgodovinskih jezikovnih manjšin v Italiji, katerega uveljavitev se zahteva za francosko, okcitansko, franko-provensalsko in walsersko manjšino. Za določitev območij, kjer te manjšine živijo naj poskrbijo zadevne pokrajine. Naštevaju glavnih področij zaščite sledi poseben člen, ki se dobesedno glasi: "Deželni volilni zakon zagotavlja izvolitev v deželni svet kandidatov, ki so izraz omenjenih manjšin, in podpira prisotnost vsaj enega predstavnika manjšin v deželnem odboru. Notranji pravilnik deželnega sveta vsebuje norme, ki omogočajo rabo manjšinskih jezikov v delovanju sveta".

Pobudniki gornjega predloga utemeljujejo svoja izvajanja z ugotovitvijo, da bo mogoče izvajati učinkovito politiko za razvoj dolin, kjer prebivajo pripadniki manjšin, le z učinkovito zaščito njihovih manjšinskih značilnosti. Ne smemo namreč pozabiti, da omenjene jezikovne manjšine živijo v petnajstih alpskih dolinah v Piemontu na meji s Francijo, kjer sicer živi glavina okcitanskega prebivalstva, a ga francoske oblasti ne priznavajo.

Kolikšna je številčna moč jezikovnih manjšin v Piemontu, je odprto vprašanje, ker jih še nihče ni uradno preštel. Po neki splošni oceni, naj bi bilo Okcitancev kakih 150 tisoč, vendar je treba upoštevati stalno izseljevanje prebivalstva z goratih območij.

NA REŠETU

Vsaka oddaja se ne posreči

Vsako nedeljo ob poldne (ponovitve so ob sredah ob 8.10) so na sporedu oddaje, ki nam širijo obzorja iz primorskega v koroški, pa širše slovenski in celo v srednjeevropski prostor. Svoj program izdajajo že njihovi naslovi: Primorski obzornik, Koroški obzornik, Slovenski obzornik in Srednjeevropski radijski obzornik. Primorski in Koroški obzornik sta nekakšen mesečni pregled političnega, kulturnega in športnega dogajanja v naši deželi oz. na Koroškem. Seveda se v enem mesecu nabere dosti več dogajanja, kot ga lahko prikaže enourna oddaja. In zato je treba izbirati... Včasih se mi zdi, da je izbor narejen ne po pomembnosti dogodkov, ampak po vnaprej določeni shemi, da bi bile zastopane vse pokrajine in vse zvrsti. Vendar pa so te oddaje dragocene, predvsem ker nudijo nam edino strnjeno informacijo o dogajanju na Koroškem, Koroščem pa ekstrakt dogajanja na Primorskem.

Za Srednjeevropski radijski obzornik posamezne radijske hiše v srednjeevropskem prostoru pripravijo vsaka svoj prispevek. Pri tem je povezovalna nit včasih zelo razvidna, včasih pa komaj zaznavna. Oddaja je s svojimi pestrimi in originalnimi prispevki za poslušalce zanimiva.

V Slovenskem radijskem obzorniku pa sodelujejo v studiu gostje iz naše dežele, iz Koroške in iz Slovenije in seznanjajo poslušalce z različno problematiko, ki je skupna vsem, a ki jo vsako področje rešuje po svoje. Pri teh oddajah lahko opazimo, da so razmere in okoliščine, v katerih živimo in delujemo, zelo različne.

Marčna oddaja Slovenskega radijskega obzornika je bila posvečena pomenu in vlogi slovenskih raziskovalnih institutov. Zanimiva tema, toda ob koncu oddaje sem imela vtis, da ta pomembnost in delo institutov ni prišlo dovolj do izraza. Vzrokov za to je bilo več. Najprej sestava okroglega mize: kako je mogoče vzpostaviti manjšinske znanstvene institute (Slo-ri, Urban Jamnik, Slov. znanstveni institut v Celovcu), ki imajo minimalno število zaposlenih, z Institutom za novejšo zgodovino (direktorica Tišlerjeva je govorila o "triindvajsetih "mujih" zgodovinarjih") ali pa z Narodopisnim institutom na SAZU? Nato - kako je mogoče nameniti precejšen del oddaje razstavi Med kljukastim križem in rdečo zvezdo, ko pa ni bilo v studiu nobenega avtorja razstave in sta o njej lahko govorila - bolj ali manj negativno - le ga. Jasna Tišler in g. Avguštin Malle? Predvsem so me osupnile besede direktorice Instituta za novejšo zgodovino, da "vsi dogodki, ki so se dogodili med I. 1941 in 1946 grejo v celotni kompleks 2. svetovne vojne in so se dogodili zaradi druge svetovne vojne, ni jih povzročil Stalin, ampak Hitler in njegov kljukasti križ. "To svojo tezo, da je treba povojne poboje na Slovenskem pripisati edino 2. svetovni vojni, je med oddajo še večkrat ponovila...

Najbolj zanimiv del oddaje je bil ob koncu, ko so udeleženci okroglega mize zaradi pomanjkanja časa lahko le na hitro predstavili svoje bodoče načrte in programe. Škoda.

NLP

Pomemben obisk

Tržaški prefekt Vincenzo Grimaldi v NSK*V ospredju predvsem vprašanje finančne in prostorske stiske*

Tržaški prefekt Vincenzo Grimaldi je prejšnji četrtek, 10. t.m., obiskal prostore Narodne in študijske knjižnice v Trstu. Dejavnost, prostore in probleme te ustanove so mu orisali upravitelji knjižnice na čelu s predsednikom upravnega sveta Viljemom Černom in ravnateljem Milanom Pahorjem, prisotna pa sta bila tudi predsednika krovnih organizacij SKGZ in SSO Rudi Pavšič in Sergij Pahor. Na srečanju je bila poudarjena pomembna vloga, ki jo ima NSK zlasti za zamejsko mladino, saj zanjo predstavlja pravo združevalno točko. Največ težav pa knjižnici povzročata denarna in prostorska stiska.

Glede prve je bilo med drugim rečeno, da bi bila NSK lahko bolj upoštevana pri delitvi prispevkov iz t.i. Sklada za Trst, ki trenutno niso visoki. Glede prostorske stiske pa je bila izrecno omenjena rešitev, ki jo predvideva tudi zaščitni zakon, in sicer da se knjižnica preseli v stavbo nekdanjega Narodnega doma. S tem v zvezi, je bilo rečeno, bi bilo treba oblikovati omizje, pri katerem bi sodelovali vsi dejavniki, ki imajo opraviti z Narodnim domom (deželna in tržaška občinska uprava, tržaška univerza, obe krovni organizaciji in NSK), pobudnik tega omizja pa bi lahko bil sam tržaški prefekt.

Občni zbor Kmečke zveze

Močno kmetijstvo za boljšo prihodnost*V petek, 11. aprila, je v dvorani Zadrugne kraške banke na Opčinah potekal redni občni zbor Kmečke zveze ob prisotnosti uglednih gostov*

Geslo občnega zbora Kmečke zveze - stanovske organizacije, ki na Tržaškem, Goriškem in v Benečiji združuje pretežno slovenske kmetovalce in zastopa njihove interese, se je glasilo "Močno kmetijstvo za boljšo prihodnost".

V petek, 11. aprila popoldne, se je v dvorani Zadrugne kraške banke na Opčinah zbralo lepo število članov organizacije na rednem občnem zboru, ki je bil letos bolj delovnega značaja. Vodstvo Kmečke zveze se je namreč odločilo, da bo letos nekaj več časa namenilo debati, zato da bi lahko prišlo med člani do čim bolj sproščene in stvarne izmenjave mnenj o stanju primarnega sektorja v zamejstvu. Gostje občnega zbora so bili predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Peter Vrisk in ravnatelj iste ustanove, Ervin Kuhar, ter

še deželni predsednik Konfederacije kmetov Italije, Dante Savorgnan.

Tako iz poročila predsednika Alojza Debelisa kot tajnika Edija Bukavca je bilo raz-

diščine na teritoriju, pa tudi za ohranjanje čistega in urejenega naravnega okolja, predvsem v krajih, kjer vladajo slabši pogoji za kmetovanje, ni bilo treba na občnem zboru

kmetijska podjetja ekonomsko uspešna in kompetitivna. To pa se pri nas ne dogaja - je bilo rečeno na občnem zboru - saj so včasih deželne, pokrajinske in občinske ustanove premalo občutljive za te probleme. Eden takih primerov je bila ukinitve Kraške gorske skupnosti, je dejal Alojz Debelis, ki je dogodek ponovno obsodil.

Eden največjih problemov, ki jih imajo naši kmetovalci, je tudi birokratska obremenitev, ki ne razlikuje med bogatejšimi nižinskimi predeli in revnejšimi. Tu so proizvodni stroški višji in so torej kmetije pod večjim finančnim pritiskom kot v nižini.

Našteti je bilo veliko drugih konkretnih težav, vsi pa so si bili edini, da bo naloga Kmečke zveze tudi v bodoče ta, da bo skušala sensibilizirati javnost in predvsem krajevne upravitelje, da bodo hitreje in učinkoviteje reševali te probleme in tako omogočili normalen razvoj kmetijskega sektorja v naših krajih. BS

FOTO KROMA

brati veliko zaskrbljenost nad težavami, ki jih doživlja kmetijstvo v svetu, v Evropi, Italiji in seveda tudi pri nas. Globalizacija temu sektorju ni prinesla veliko dobrega, s pomočjo prej omenjenih poročil je bilo mogoče dati problemom, ki jih globalizacija povzroča našim kmetovalcem, konkretno ime in vsebino. O tem, kako je važno kmetijstvo za ohranjanje ljudi in kulturne de-

ru več nikogar prepričevati. Eden glavnih problemov, ki pa jih prinaša globalizacija, je ravno opuščanje negovanja površin v goratih področjih in v krajih s težkimi naravnimi danostmi, ker se kmetijsko podjetništvo tu z ekonomskega vidika ne splača. Zato morajo v takih krajih (kakršna so tudi območja, kjer živi naša slovenska manjšina) javne uprave pomagati, da so lahko

SSG: pesniški večer z Majo Štromar

V četrtek, 17. t.m., bo ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu peti iz niza pesniških večerov Slovenskega stalnega gledališča, katerih realizator je igralec SSG Janko Petrovec. Tokrat bo gost Koprčanka Maja Gal Štromar, sicer dramska igralka v Sloveniji in tujini, tako v institucionalnem gledališču kot v avtorskih projektih. Maja Štromar je izdala že tri pesniške zbirke: Goga 66000 (1988), Na predpomlad mi reci ti (1992) in Že češnječas (1998 - po njej bo nosil tudi naslov četrtkov večer). Vse tri zbirke so izšle v Kopru (zadnja pri društvu Capris). Prihodnje leto pa bo pri založbi Litera v Mariboru izšel njen prvi roman z naslovom Amigdalino srce. Večer poezije in proze Že češnječas bosta ob prisotnosti avtorice oblikovala igralca Nikla Petruška Panizon in Gregor Geč.

Prem Caffè™

**vam želi
vesele
velikonočne
praznike**

Pomen medsebojnega sodelovanja

Dogovor med Kmečko zvezo in Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije*Organizaciji imata že 30 let stike predvsem na področju izmenjave informacij, izkušenj in strokovne pomoči*

Kmečka zveza že 30 let uspešno in plodno sodeluje s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije. Zato da bi te vezi tudi v bodoče ohranili in poglobljali, sta deželna Kmečka zveza in Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije v

petek, 11. aprila, slovesno podpisali dogovor o medsebojnem sodelovanju.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je največja nevladna organizacija v Sloveniji in združuje 175.000 članov. V njenem okviru delujejo

kmetijsko veterinarske svetovalne službe; z enoto iz Nove Gorice ima Kmečka zveza najtesnejše stike in sodelovanje. Gre predvsem za izmenjavo informacij, izkušenj ter za strokovno pomoč, ki jo tehniki iz Slovenije nudijo našim kmetovalcem.

Pomen povezovanja med zamejstvom in Slovenijo tudi na kmetijskem področju so poudarili predsednik Kmečke zveze Alojz Debelis, predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Peter Vrisk in direktor iste ustanove Ervin Kuhar. Generalna konzulka Republike Slovenije Jadranka Šturm Kocjan je izrazila željo, da bi s podpisom sporazuma prišlo odslej do še kvalitetnejšega povezovanja med dvema organizacijama. Peter Vrisk se je zahvalil za vse informacije, ki jih je Kmečka zveza nudila v zvezi s kmetijstvom v Evropski uniji. Informacije in izkušnje so bile namreč za Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije zelo dragocene prav v času, ko se je Slovenija pogajala o pogojih za vstop v EU.

V soboto v Leskovcu

Poslednje slovo od msgr. Stanka Zorka*Pogrebni obred je vodil upokojeni ljubljanski pomožni škof Jožef Kvas*

V soboto, 12. t.m., popoldne so v Leskovcu pri Krškem položili k večnemu počitku msgr. Stanka Zorka, ki je umrl 1. aprila v Trstu.

Pogrebni obred za duhovnikom, ki je več kot 50 let skrbel za slovensko versko skupnost v Rojanu in bil redni sodelavec prej Katoliškega glasa in nato Novega glasa ter je dolga leta sodeloval tudi pri verskih oddajah Radia Trst A, je vodil ljubljanski upokojeni pomožni

škof, msgr. Jožef Kvas, ob somaševanju škofovega vikarja za Slovence v tržaški škofiji Franca Vončine, leskovskega župnika in številnih drugih duhovnikov.

V imenu Rojančanov, ki so prišli na pogreb z avtobusom, se je z ganljivimi besedami poslovil Aleksander Korošic. V cerkvi in na pokopališču pa sta pokojniku v slovo pela domači leskovski zbor in rojanski cerkveni pevski zbor.

voščijo vam

GOSTILNA
Sardočvošči gostom in
prijateljem vesele
velikonočne
praznike

PREČNIK 1/B, tel. 040 200871

potovalna agencija
AURORAUlica Milano, 20 - 34122 Trst
tel. 040 631300 - 040 630261

POHIŠTVO

Korščvošči vsem odjemalcem, prijateljem in znancem
v zamejstvu in matični domovini
vesele velikonočne praznike

TRST - Ul. S. Cilino 95, tel. 040 54390

UNIPOL BANCA

Dr. STOJAN PAHOR

finančni posrednik

tel. 040 3220283, GSM 3484440474 spahor@xnet.it,

TRST - Trg Venezia 1 www.unipolbanca.it

nuova
Tecnoutensili SAS
di Norma Tretjak & C.

ŽELEZNINA, ORODJE, STROJI ZA POLJEDELJSTVO

OPČINE - Proseška 7, tel. - fax 040 212397

DANEVpraznjenje greznic in čistilnih
naprav, čiščenje odtočnih
kanalov z vodnim pritiskom,
pregledi s tv kamero,
zidarska delaOBRTNA CONA ZGONIK,
PROSEŠKA POSTAJA
29/C, 34017 TRST
tel. 040 2328113; fax 040 2528124**TAC** s.a.s.Gruden Matej in C.
GRADBENI MATERIAL

SESLJAN, 24/1, tel. 040 299259

Želimo
vam
veselo
Veliko
noč!**Malalan**
OTTICA OPTIKAVošči strankam
vesele
velikonočne
praznike

OPČINE - Narodna ul. 47, tel. 040 213957

SLAŠČICARNA

Saint Honore'parfait, mousse in hladne torte,
čokoladni izdelki vseh vrst,
nepremagljive skušnjave v vseh letnih časih

ZAPRTO OB NEDELJAH POPOLDNE IN PONEDELJKIH

OPČINE - Proseška ul. 2, tel. 040 213055

Skerlavaj
Draguljarna

Vošči vsem veselo Veliko noč

TRST - Ul. Battisti 2, tel. 040 7606012

Birreria

Bunker

ZAPRTO ob torkih / URNIK od 10. do 14. in od 18. do 02. ure

Nabrežina 97, tel. 040 200228

draguljarna

malalan

vošči vesele velikonočne praznike!

Opčine - Narodna ulica 28 - tel. 040 211465

ŽELEZNINA TERČON

Vse za hišo in vrt, stroji
za domačo in poklicno
uporabo, barve in barvila,
vse za vodne in plinske
inštalacije.ODPRTO OD PONEDELJKA
DO SOBOTE ZJUTRAJNABREŽINA 124,
tel. - fax 040 200122

KMEČKI TURIZEM

GRUDEN ŽBOGAR

VOŠČI VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE.

SAMATORCA 47, Zgonik, tel. 040 229191

Enake možnosti za osebe s posebnimi potrebami

Prva letošnja dvojna številka revije Škrat (01-02) se poleg drugega še posebej
posveča Evropskemu letu oseb s posebnimi potrebami

Kot piše Jelka Cvelbar v uvodnem "dvopičju", je svet Evropske zveze razglasil leto 2003 za evropsko leto invalidov, oseb s posebnimi potrebami oziroma oseb, ki potrebujejo pomoč za samostojno življenje. Pozornost javnosti naj bi se tako v tem letu usmerila proti diskriminaciji teh oseb. Tudi zato so se pri Škratu odločili, da posvetijo tradicionalni uvodni literarni izbor tej tematici. Tako je v tej številki objavljen odlomek iz romana Alojza Rebule Kačja roža, v katerem je opisan vaški posebej Zorze, invalid iz prve svetovne vojne oz. "relik iz doberdobiških strelskih jarkov", kot ga imenuje Rebula, ki je Zorzetov lik povzel po resnični osebi.

Sicer je tematiki oseb s posebnimi potrebami posvečen celoten prvi del revije. Tako je objavljen prvi del t.i. Madridske deklaracije iz leta 2002, v kateri je izražen predlog za idealni načrt delovanja na državnem, regijskem in lokalnem območju v sklopu Evropske zveze. Osnovno sporočilo deklaracije je to, da osebe s posebnimi potrebami oz. invalidi morajo imeti enake možnosti vključevanja v družbo, brez diskriminacij. Pri tem je treba tudi opustiti zastarelo miselnost, ki je temeljila na dobrodelnosti in usmiljenju, ki pa sta prevečkrat imeli negativen učinek, po katerem so se osebe s posebnimi potrebami izločale iz družbe. Družba namreč, ki izloči del svojih članov, je obubožna družba, še piše v Madrid-

ski deklaraciji. O tej ne ravno lepi resničnosti (tu si zaslužijo negativno oceno tako institucije kot družba sama) je go-

vor tudi v pričevanju, ki sta ga zakonca Anamarija Prašelj in Stefano Fama podala na lanskem o-penskem posvetu Sklada Mitja Čuk o ljudeh s posebnimi potrebami. Od preseganja take zgrešene miselnosti smo še daleč, a, kot piše Jelka Cvelbar v dvopičju, je vsak izmed nas član družbe in ima pravico biti vključen v njene posamezne organizirane skupnosti. Invalidi "ne potrebujejo usmiljenja, še manj pomilovanja, niti pokroviteljske drže. Želijo živeti svoje življenje in si želijo za vse enake možnosti ter osebnega pristopa, saj so kakor vsi ljudje med seboj različni." In še: "Osebe s posebnimi potrebami želijo, da jim družba omogoči socialno vključitev, a ne le tega, pač pa, da tudi spozna, kaj lahko od ljudi s posebnimi potrebami pridobi sama. Res je, te osebe nimajo nekaterih sposobnosti, obdarjene pa so z mnogimi drugim: z globoko iskrenostjo in popolnoma nepridobitniško miselnostjo."

Škrat je revija za vzgojo in izobraževanje. V zvezi s tem

je v drugem delu objavljena cela vrsta prispevkov. Tako Zora Tavčar nadaljuje z beleženjem spominov na čase, ko

si je ob rednem profesorskem delu na naših šolah prizadevala tudi za vsestransko gledališko dejavnost svojih dijakov. Znani tržaški morjeplovec in raziskovalec zgodovine našega pomorstva kapitan Bruno Volpi Lisjak piše o namenih in nalogah Ribiškega muzeja Tržaškega Primorja ter o začetkih naše obmorske zgodovine, pri čemer si lahko preberemo zapis o ču-pi, prvem plovilu Slovencev.

Zal se s to številko zaključujeta dva nadvse zanimiva niza: gre za poglavja o jezikovni vzgoji Diomire Fabjan Bajc, ki je izhajala z naslovom *Ljubitelj materne jezika*, in za pripovedovanje Andreja Beličiča o starem Egiptu *Iz davnine šepeta Nil...* Upamo,

da se bosta ta dva avtorja kmalu vrnila z novimi zanimivimi in privlačnimi temami. Sicer pa bo Egipt, tokrat današnji, še naprej prisoten na straneh Škrata v prispevkih Marjanke Rebule: za to številko je prispevala oris organizacije šolstva v Egiptu. Poleg tega je Škrat začel z objavljanjem sestavkov o vrtnarstvu in stiku z naravo z naslovom *Med vrtovi in rastlinami*, katerih avtor je inž. Jože Strgar, priznani strokovnjak in bivši ljubljanski župan. O vzgojni vlogi družine in okolja piše Jelka Cvelbar, v rubriki, posvečeni znanim Slovincem, pa je predstavljen lik Hermana iz Karintije, matematika, astronoma, filozofa, prevajalca in pisatelja, ki je živel v 12. stoletju (Škrat je objavil odlomek iz knjige Sandija Sitarja *Sto slovenskih znanstvenikov*). Vsebinsko te številke bogatijo ilustracije Magde Tavčar in Toneta Kralja ter fotografije Petra Cvelbarja, Toma Foxa, Bruna Volpija Lisjaka, Jožeta Strgarja, Zore Tavčar in iz arhiva revije. Čisto na koncu pa najdemo letno kazalo Škrata za leto 2002, ki pričuje o bogati vsebini številke te revije v lanskem letu.

IŽ

Zlati mikrofoni Saši Rudolfu

Urednik slovenskih poročil delnega sedeža RAI v Trstu Saša Rudolf je v soboto, 12. t.m., v Ljubljani prejel Zlati mikrofoni Mirka Strehovca za reporterske dosežke. Rudolf je priznanje prejel v okviru zaključne prireditve akcije Športnik zime 2003, ki jo je priredil športni program Radia Slovenija. Ob tem mu izreka iskrene čestitke tudi naše uredništvo.

11

ČETREK,
17. APRILA
2003

Zahvala Slovenske Vincencijeve konference

Izkupiček oljčnih vejic za potrebne

Na oljčno nedeljo ste se morda ustavili pred to ali ono cerkvijo, kjer so članice Slovenske Vincencijeve konference ponujale s Paxi ali ozaljšanimi podobnicami ali drugače okrašene oljčne vejice. Ponekod so jim prišli na pomoč skavtje in skavtjinje. Prosilci so za prostovoljne prispevke za uboge.

Morda se je kdo vpraševal, kam ta denar v resnici gre. Po župnijah dobro poznajo članice Slovenske Vincencijeve konference in tudi njihovo delovanje in jim po pravici zaupajo. Denar gre resnično v podporo tistim, ki so stalno ali občasno v material-

ni stiski; zraven jim skušamo nuditi tudi prijateljsko besedo in posluš za njihove teža-

ve. V nekaterih župnijah pa Vincencijeve konference pomagajo tudi potrebnim izven svojega okolja. Pomagajo npr. revnim otrokom Slovenske Karitas onstran meje, pa tudi po posredovanju tržaške

škofijske Karitas otrokom raznih beguncev. Pa še kaj.

Da nam je to mogoče, nam marsikdo pomaga. Med letom razni dobrotniki z manjšim ali večjim darom, tudi v spomin na kak lep dogodek ali za dušni blagor preminulih svojcev. Najbogatejši dar pa so prostovoljni prispevki za oljčne vejice.

Tu se želimo zahvaliti vsem, ki prispevajo k lepemu uspehu. In teh ni malo. Najprej seveda tisti, ki velikodušno obrežejo svoje oljke in vejice dostavijo ali v ul. Donizetti ali naravnost na določene župnije. Dalje vse tiste osebe, ki pomagajo čla-

nom in članicam primerno prirezati vejice in jih okrasiti s Paxi, podobnicami in podobnim. Potem še prostovoljci, ki pomagajo pri ponujanju oljk pred cerkvami. Vsem tem iskren: Bog povrni! Še posebej skavtski organizaciji, ki nam je dala na razpolago mlade moči. Skavtje in skavtjinje: iskrena hvala!

Nazadnje topla zahvala vsem, ki ste segli v žep in polnili z evri koške za naše potrebne brate in sestre.

Vsem dobrotnikom, uredništvu in bralcem želimo za velikonočne praznike božjega blagoslova, notranje sreče in miru.

Člani in članice Slovenske Vincencijeve konference v Trstu

DAROV

ZAMISIJO: v spomin na g. Stanka Zorka darujejo: NN za lačne otroke v misijonih 10,00; družina Gustinčič 20,00; Jelka Terčon Šah 20,00 €.

ZA CERKEV v Bazovici: namesto cvetja na grob pokojni Štefaniji Kalc darujejo sosede 30,00; v hvaležen spomin na pokojno darujeta Eda in Edi 30,00 €.

ZA CERKEV v Gropadi daruje Albina Tome 10,00; namesto cvetja na grob pok. Štefaniji Kalc darujeta Tončka in Anita z družino 50,00 €.

ZA MARIJIN dom pri Sv. Ivanu: v spomin na pokojne iz družine Zupančič darujeta Grazia in Riketa 50,00 €; v spomin na g. Stanka Zorka in go. Pini Kocjančič darujeta Zinka in Darko Cerkenik 100,00 €.

ZA SVETOIVANSKI cerkveni zbor: v spomin na gospo Frido Žerjal daruje Grazia Gerdol 30,00 €.

ZA MARIJIN dom v Rojanu: v spomin na g. Stanka Zorka darujejo: rojanski cerkveni pevski zbor 750,00, Miran in Nadja Dolhar 25,00, Marija Trnko 25,00, Renato in Lučka Štokelj 50,00, Vittoria Novak 50,00 in N.N. 5,00; v spomin na msgr. Stanka Zorka daruje Jelka Terčon Šah 30,00 €.

DRUŽINA ZLOBEC daruje po 50,00 € za cerkev v Ricmanjih in za kapelo p. Leopolda v Domju.

OBISKOVALCI MARIJINE hiše v Trstu darujejo po 100,00 € za cerkev v Ricmanjih, za bratovščino sv. Jožefa in za luč sv. Jožefa.

OBVESTILA

SZSO-TS vabi vse skavte, njihove starše, prijatelje in mladino na tradicionalni Križev pot na Repentabru v petek, 18. aprila. Zberemo se za restavracijo Furlan ob 20. uri. Križev pot izoblikuje najstarejša veja RP, vsi toplo vabljeni k sodelovanju s pesmijo in molitvijo.

VDVORANI SKD Igo Gruden v Nabrežini bo v četrtek, 24. aprila, ob 20.30 odprtje razstave Anice Pahor z naslovom *Pot kreativnega preoblikovanja*. Na ogled bodo keramike in slike.

ŽUPNIJA PROSEK in ZCPZ prirejata ob zaključku obnovitvenih del cerkvenih orgel slavnostni koncert, ki bo na Belo nedeljo, 27. 4., ob 17. uri v proseški cerkvi. Izvajalci: prof. Angela Tomanič, ki bo orgle tudi predstavila, organist Davorin Starec in združeni zbor ZCPZ.

ŽUPNIJA SV. Jerneja Apostola in Dušvo Finžgarjev dom z Opčin vabita na koncert, ki bo v nedeljo, 27. aprila, ob 20. uri, v župnijski cerkvi na Opčinah. Nastopil bo Komorni zbor Ipavska pod vodstvom Matjaža Ščeka, ki bo izvajal skladbe slovenskih avtorjev. Na orgle bo spremljala Nada Paškvan.

SI ŽELIS videti Rim - pojdi z nami. Od 30. 4. 2003 do 4. 5. 2003 si bomo pod strokovnim vodstvom mag. Boža Rustje ogledali večni Rim. V ceno je vključen avtobusni prevoz in nastanitev v polpenzionu. Lahko se prijavite v Središču Rotunda, na tel. št. 00386 56276762, 00386 41 409214 ali na e-mailu rotunda@sredisce-rotunda.si.

12

ČETRTEK,
17. APRILA
2003

Lep družinski praznik

Materinski dan v Borštu

Letos so se v župniji sv. Antona Puščavnika v Borštu odločili, da bodo 25. marca praznovali materinski dan. Ker 19. marca goduje sv. Jožef, so se odločili, da bodo praznovanje razširili na dan družin. Zavedajo se namreč, da je družina vrednota, v kateri vsak družinski član, od otroka do starih staršev, odigra svojo nenadomestljivo vlogo. Družina pa je že od nekdaj tudi kraj, kjer se otrok nauči prvih krščanskih vrednot, kjer dobijo otroci prvi zgled in oporo v verski rasti. To vlogo pa mora družina ohraniti tudi v tretjem tisočletju. Ker pa se je družina v zadnjih letih v marsičem spremenila, je postal borštanski materinski dan priložnost, da se odkrito spregovori tudi o verski rasti otrok, ki ne morejo rasti v veri brez potrebne opore odraslih.

Tako so se skoraj vsi otroci, od najmlajših, ki še ne hodijo v vrtec, pa do tistih "velikih", ki bodo naslednje leto prestopili prag srednje šole, in njihovi starši zbrali 25. marca pri slovesni otroški maši, ki jo je daroval župnijski upravitelj Maks Suard. Vsak je s petjem in branjem sodeloval po svojih najboljših močeh. Potem pa so se preselili v dvorano pri šolskih sestrah, kjer je bila na programu krajša prireditev. Otroci so pokazali, kaj so v nekaj tedenskih vajah pripravili pod skrbnim vodstvom sestre Amabilis, ki je otroke naučila kar nekaj pesmic in recitacij. Sestra Amabilis je imela tudi pozdravni govor, v katerem je vsem zbranim spregovorila o pomenu današnje družine za rast otrok, ki so naša bodočnost. Predstavi je sledil še krajši prigrizek, ki so ga

pripravile skrbne mame in none, šolske sestre pa so vsem pripravile topel čaj, ki se je v mrzlem večeru še posebno prijel.

Ob piškotih in čaju je marsikatera mama izrazila željo, da bi organizirali še kako tako prireditev, saj taki trenutki združujejo in spodbujajo župnijsko skupnost. Otroci so na vaje zelo radi hodili, pridno vadili, končni aplavz pa je bil za vse velika nagrada in pohvala. Pokazali so, da lahko pod primernim strokovnim vodstvom marsikaj naredijo in da radi sodelujejo tudi pri taki "bolj zahtevni" pobudi, ki ni samo gledanje televizije ali igranje videoigric.

Da je večer tako lepo uspel, pa se vsi starši iskreno zahvaljujejo s. Amabilis, ki je dala pobudo in otroke pripravila na nastop, in župnijskemu upravitelju Maksu Suardu za oporo in spodbujanje.

Umrl je prof. Emil Auersperg

V 87. letu starosti je v petek, 11. aprila, v Vidmu po krajši bolezni umrl prof. Emil Auersperg, ki so ga številne generacije slovenskih dijakov tržaških višjih srednjih šol poznale kot strogega, a odličnega profesorja nemščine.

V Trst je prispel kmalu po drugi svetovni vojni in se vključil v obnovljeno slovensko šolstvo. Izhajal pa je iz ene izmed vej znane rodbine turjaških gospodov in se je rodil v Ljubljani, v palači, kjer ima svoj sedež Slovenska akademija znanosti in umetnosti. Po upokojitvi je živel v Krmini, kjer je bil v torek, 15. aprila, dopoldne tudi pogreb.

Ženi, prof. Janji Novak Auersperg in ostalim sorodnikom irekamo občuteno sožalje.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Vabljeni na peti pesniški večer

MAJA ŠTROMAR

ŽE ČEŠNJEČAS

Ob pesnici bosta nastopila igralca
Nikla Petruška Panizon in Gregor Geč

V Kulturnem domu v Trstu v četrtek, 17. aprila, ob 20.30!

Vstop prost.

24. VELIKONOČNA RAZSTAVA V NABREŽINI ZDRUŽENA Z MISIJONSKO RAZSTAVO

Veliko lepih, tradicionalnih in sedanjih motivov,
tudi napredaj za dobrodelnost.URNIK: od 20. do 27. aprila od 15.30 do 19.30.
Zaprto samo v četrtek in petek.

JAZBEC

Pekarna - slaščičarna

NABREŽINA 98, tel. 040 200174

TRŽAŠKA KNJIGARNA
LIBRERIA TRIESTINAVAM VOŠČI VESELO
VELIKO NOČ
PRODAJA BUTARIC, PIRHOV
IN VELIKONOČNIH DARIL

TRST - Ul. sv. Frančiška 20, tel. 040 635954, e-mail: tklibris@tin.it

SLOVENSKO PASTORALNO SREDIŠČE V TRSTU

ob obletnici Kristusovega vstajenja

ŽELI VSEM SVOJIM ROJAKOM
BLAGOSLOVIJENE
VELIKONOČNE PRAZNIKE

il negoziotto

tkanine

vošči vesele velikonočne praznike

TRST - Drevored 20. septembra 16, tel. 040 370914,
e-mail ilnegoziotto@xnet.itŽELEZNINA IN
DROGERIJA

TERČON

vošči veselo
Veliko noč!

SESJAN, 27/A, tel. 040 299220

SKLAD MITJA ČUK
IN VZGOJNO ZAPOSLOITVENO
SREDIŠČE MITJA ČUKvoščita vsem prijateljem
blagoslovljeno Veliko noč!ZVEZA CERKVENIH
PEVSKIH ZBOROVželi pevovodjem,
organistom, pevkam in
pevcem ter njihovim
družinam blagoslovljene
velikonočne praznike.

Poziv SSk pred
volitvami

Volili bomo Mirka Špacapana!

Junjske deželne volitve morajo postati za vse nas, ki smo somišljeniki stranke Slovenska skupnost, priložnost, da slovenska stranka znova dobi svoje zastopstvo v deželnem svetu. Sodelovanje z Marjetico nam omogoča, da spet stopimo v deželno politiko, v navezi, ki podpira predsedniškega kandidata Riccarda Illyja.

V primeru njegove zmage nam bo mesto v "seznamu" zagotovilo neposredno izvolitev, če pa bo prevladala desnica, je edina možnost, da se naš kandidat uveljavi v tem, da na listi Marjetice, kjer nastopa, premaga ostale tekmece z večjim številom preferenčnih glasov.

Trenutni položaj je tak, da je prodor slovenskega kandidata verjetnejši v Gorici kot v Trstu, zato je izbira SSk padla na goriškega predstavnika, ki pa se bo po dogovoru z Marjetico predstavil tudi v Trstu. Tudi tu je možnost, čeprav manjša kot v Gorici, da naša stranka uveljavi svojega predstavnika in v primeru izvolitve dveh na listi Marjetice odščitne mesto italijanskemu predstavniku.

To pomeni, da je vsak glas za Marjetico in vsaka preferenca za Mirka Špacapana, tako v Gorici kot v Trstu, izredno pomembna v boju za dosego uveljavitve našega predstavnika, v preizkušnji, ki bo vse prej kot lahka.

Stranka Slovenske skupnosti je svojemu kandidatu uspela zagotoviti čimboljše pogoje za izvolitev, vendar morajo v prvi vrsti slovenski glasovi to tudi udeležiti in se jasno opredeliti za svojega predstavnika.

Ne razpršite torej svojih dragocenih glasov in jih zaupajte zastopniku stranke Slovenske skupnosti, ki ni nikdar zatajila svojih volitev.

Naše geslo za junjske volitve naj bo zato:

Volite Slovenca v deželni svet!

Predsednik
Državnega zbora RS

Borut Pahor v Gorici o povezovanju in Evropski uniji

V Kulturnem domu v Gorici je bil v četrtek, 10. t.m., v organizaciji SKGZ in pod pokroviteljstvom občine Gorica in goriške pokrajinske uprave večer, na katerem je govoril predsednik državnega zbora RS Borut Pahor na temo Na pragu Evrope: Slovenije v Evropski uniji. Borut Pahor je orisal sedanji položaj Slovenije in podčrtal predvsem veliko osebo veselje, da se bo v Atenah udeležil srečanja najvišjih predstavnikov 25. evropskih držav, ki bodo od 1. maja prihodnjega leta naprej sestavljale novo Evropsko unijo, istočasno pa je tudi poudaril pomen čezmejnega sodelovanja med občinami na Goriškem na obeh straneh državne meje, ki je z vstopom Slovenije v EU ne bo več in bo Goriška postala iz obmejnega področja osrčje nove Evrope. Pahorja je v imenu organizatorjev pozdravil predsednik goriškega dela SKGZ Livio Semolič, ki je tudi dal iztočnice debatnemu večeru, nakar so predsednika DZ RS pozdravili novogoriški župan Mirko Brulc, goriški župan Vittorio Brancati, slovenski senator v Rimu Miloš Budin in v odsotnosti predsednika goriške pokrajinske uprave Marko Marinčič, odbornik za čezmejno sodelovanje. Med številnimi uglednimi gosti sta bila v Kulturnem domu tudi generalna konzulka RS v Trstu Jadranka Šturm Kocjan in državni sekretar RS in vodja Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu Črtomir Špacapan. Pahor je v posegu prikazal podobo nove Evrope, v katerem bo imela svoje ugledno, suvereno in predvsem pa varno mesto tudi Slovenija: "Slovenci se zavedamo, da bomo svoje probleme reševali bolje in tudi lažje v okviru EU, v okviru demokracije, miru in blaginje, ki jo EU predstavlja!" je dejal Pahor, ki je v debati tudi odgovarjal na vprašanja.

ZUT

Občni zbor Zveze slovenske katoliške
prosvete

Nobene bojazni za prihodnost!

FOTO BUMBACA

Minuli teden je imela Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice svoj redni občni zbor, na katerem je bil za predsednika potrjen dosednji predsednik dr. Damijan Paulin, ki bo tako še leto dni vodil to pomembno slovensko združenje različnih kulturnih društev, pevskih zborov in drugih slovenskih pomembnih ustanov.

Občni zbor Zveze slovenske katoliške prosvete iz Gorice, ki so ga v četrtek, 10. t.m., v polni mali dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž pozdravili v imenu sestrške ustanove na Koroškem, Krščanske kulturne zveze dr. Janko Zerzer, predsednik goriškega dela Sveta slovenskih organizacij Janez Povše, predsednik deželnega SSO Sergij Pahor, v imenu kulturnih ustanov iz Nove Gorice Boleslav Simoniti, v imenu centra Bratuž predsednica prof. Franka Žgavec, v imenu Združenja cerkvenih pevskih zborov Zdravko Klanjšček in predsednik Katoliškega tiskovnega društva Branko Černic, je pokazal, da je Zveza živa in dejavna, prisotnost velikega števila mladih obrazov v dvorani pa je več kot samo upanje za prihodnost delovanja te pomembne organizacije.

O občnem zboru bomo podrobneje poročali v prihodnji številki Novega glasa, ko bo izšla posebna priloga s poročili vseh članic Zveze in seveda s predsedniškim,

tajniškim in blagajniškim poročilom. Kot majhen, a ne pomemben komentar dodajamo, da smo bili na občnem zboru prijetno presenečeni nad opravljenim delom Zveze, še posebej nad lanskim uspešnim letom, v katerem bi izpostavili samo nekaj izjemno pomembnih dogodkov, in sicer 40. obletnico delovanja Kulturnega centra Lojze Bratuž s proslavami in izdajo dveh zbornikov; ne moremo niti mimo postaviti spevoigre Kovačev Student, ki jo je Zveza slovenske katoliške prosvete organizirala z lastnimi močmi in z njo dobesedno večkrat napolnila Center Bratuž, predvsem pa dokazala, da je zmožna uresničiti izjemne kulturne pobude!

Novi potrjeni predsednik Zveze slovenske katoliške prosvete, dr. Damjan Paulin, je v svojem nagovoru in zahvali volilcem takoj po vnovični izvolitvi podčrtal predvsem veliko zadovoljstvo nad veseljem in vnemo do kulturnega dela članic Zveze; dejal je tudi, da sprejema mesto predsednika Zveze za samo še leto dni, ker je sam mnenja, da naj bi se ljudje po šestdesetem letu starosti umaknili z vidnih položajev v javnem življenju naše narodne skupnosti in dali priložnost mladim, ki jih, hvala Bogu, tudi v Zvezi slovenske katoliške prosvete ni malo.

JUP

hudin GORICA
Ul. Gregorčič 23
tel. 0481 522907
fax 0481 524447

TISKARNA

KATOLIŠKA KNJIGARNA

- knjige in revije ■ vse za šolo in pisarno
- razne vrste papirja ■ sakralni predmeti, sveče ■ darila ■ plošče, kasete ■ igrače

GORICA - Travniki 25, tel. 0481 531407

Draguljarna - urarna - zlatarna

VIRGILIO BRATINA s.n.c.

dolga in kvalitetna prisotnost, označujejo jo resnost, strokovnost, kompetentnost na področju trgovine.

Voščimo vam veselo Veliko noč

TRŽIČ, Corso del Popolo 28, tel. 0481 410674

Urnica - zlatarna

Šuligoj

GORICA - Ul. Carducci 49, tel. 0481 535657

KONFEKCIJE

DARIA PODVERŠIČ

vošči vesele velikonočne praznike

V PRENOVLJENIH IN RAZŠIRJENIH PROSTORI DOBITE, POLEG OBIČAJNE PONUDBE, TUDI VELIKO IZBIRO ELEGANTNEJE KONFEKCIJE

GORICA - Ul. Seminario 10, tel. 0481 533592

HUMAR

IZBRANA BRIŠKA VINA

kmetija HUMAR
Marcello in Marino s.s.

ŠTEVERJAN, Valerišče 2,
tel. in fax 0481 884094

BAR PRINCIPE

Vošči vesele velikonočne praznike

GORICA - Corso Verdi 1

tiskarna

grafica goriziana sas

ul. gregorčič, 18
34170 gorica
tel. 0481.22116
fax 0481.22079
info@graficagoriziana.com

iDi
ITALIJANSKI
DISKONT

Semolič Silvano

GORICA - Ul. Kugy 28, pri mejnem prehodu Rožna Dolina
tel. 0481 550589 / delovni čas: non stop 8.30 19.30

TRGOVINA JESTVIN

Maraž Škarabot

GORICA - Placuta 13
Tel. 0481 531777

Pekarna - Slašničarna

Viatori

GORICA - tel. 0481 520905

DESPAR

KOMAU S.r.l.

VOŠČI VSEM KLIENTOM VESELO VELIKO NOČ

GORICA, Ul. Don Bosco 169, tel. 0481 533093

DESPAR

BERTOLINI

Maxi
SUPERMERCATO

Specializirana veletrgovina
... z odličnimi mesečnimi
ponudbami.
Velika izbira
biološke hrane.
Pričakujemo vas
v Mošu pri Gorici!

OB PONEDELJKIH ODPRTO DOPOLDNE

kinemax
moj kino

www.kinemax.it

Bibliofilska izdaja

Album družine Waltritsch

Pred kratkim je znani goriški časnikar in javni delavec Marko Waltritsch tiho in skorajda neopazno izbranim ljudem in tudi ljubiteljem domoznansva ter seveda lepe knjige ponudil lepo oblikovano knjigo podolgovatega reza s preprostim naslovom *Album*.

Zaman bo ljubitelj bibliofilskih izdaj v izjemno lepo oblikovani knjigi našel kaj več o avtorju, saj bo lahko prebral samo njegov odlično napisani, in tudi zato vreden vse pozornosti, Markov uvod, ki je mala zgodovina goriške družine Waltritsch skozi sto let; radovedni bralec bo seveda zato skozi Markove oči lahko ugledal tudi bistveno stvar, ki je lastna vsem družinam na Goriškem, ki so hotele in zato tudi so ostale slovenske. Bralec bo iz kratkega uvoda razumel, kako težka in s trnjem postlana pot je bila vsakogar izmed nas, ki se od rojstva naprej v goriškem prostoru nismo hoteli odreči svojemu poreklu. Sicer Marko Wal-

tritsch res predstavlja s svojim fotografskim albumom svoj rod in družino, a prikaže tudi lepo fresko Gorice in našega prostora, v katerem je slovenstvo nekaterim še vrednota in ne samo danost.

Marko Waltritsch, *Album, Samizdat*, 23. 7. 2002 piše v kolofonu knjige, nakar sledi lepo oblikovani konjiček, grafični simbol za družinsko gostilno, ki je Kraševcem, Bricem, Vipavcem, Tolmincem in Goričanom pomenila včasih vsaj toliko, če ne več, kot nam danes pomenita naša kulturna hrama v Gorici, Gorica-Gorizia-Görz, Design: Aleš Waltritsch, Tisk: Grafica Goriziana 2002.

To je vse, kar se o lepem albumu zve, nakar nam ne preostane drugega, kot da prelistamo družinski album, ki si ga je in nam ga je Marko poklonil ob svoji sedemdesetletnici.

Fotografije, stare, nove, lepe fotografije govorijo same zase.

Čestitamo!

Prejšnjo soboto v Kulturnem centru Bratuž Letni koncert učencev Sijavuša Gadžijeva

FOTO BUMBACA

Celovečerni nastopi mladih glasbenikov, sploh še, če gre za izjemno nadarjene in perspektivne pianiste maeštra Sijavuša Gadžijeva, je za vsakega ljubitelja glasbe prvovrstno doživetje. Ne samo, da navdušuje mladost, pravi užitek je tudi spremljati napredek in rast tistih, ki na zahtevni poti umetniškega poustvarjanja vzdržijo celo preko okvirov formalnega šolanja. Ko glasba počasi postaja poklic in se otroške sanje "prebujajo" v resničnost, se tudi obveznosti in odrekovanja, ki jih terjata vsakodnevno vežbanje in študiranje, zdijo le še del ustvarjalnega procesa, ki na koncu ponudi tudi obilje plemenitih razpoloženj in umetniških užitkov. Odraščati ob glasbi je nedvomno lepo, odraščati z glasbo pa je za mladostnika nedvomno velik privilegij. Sploh še, če ti ob strani stoji izkušen pedagog, ki zna navdušiti, motivirati in spodbujati.

Tudi letni koncert učencev Sijavuša Gadžijeva, ki ga je SCGV Emil Komel organiziral v petek, 11. aprila, je postregel z mnogimi zanimivimi utrinki. Prisrčen (bleščeča iskrica, ki je presvetlila strogo okolje velike dvorane) je bil že kar prva točka. Šestletna Alexandra Tofful je z obema Mozartoma, očetom in sinom, prerežala temo na dva dela in potem je do konca koncerta le še sijalo in žarelo mlado sonce ... Vsi nastopajoči so prikazali veliko znanja, muzikalnosti in tehnične virtuoznosti, seveda vsakdo v skladu s stopnjo svojega letnika, znotraj vsake izvedbe pa je bilo čutiti moč pianistične

šole Sijavuša Gadžijeva, kjer prevladuje kar nekaj značilnih pedagoških potez. Ena od izrazitejših je nedvomno v tem, da učenci že od prvih stikov s tipkami naprej izhajajo iz glasbe same. Še tako preprosto delce je zaigrano s strastjo in ima osebno noto. Nič mehaničnega torej, nobenega robotskega "drila", temveč takoj muziciranje in vsebinsko oblikovanje. Čeprav včasih na škodo tehnične perfekcije. Ključ do uspeha torej ni (le) popolno obvladovanje vseh zapisanih not in spremljevalnih oznak od dinamike, tempa, ritma in drugih okrasnih pritoklin, temveč takoj tudi že vsebinsko dojetje in interpretacija. Vsakemu seveda na ravni njegove trenutne psihofizične zrelosti. Ali pa raje celo kakšen milimeter čez, preko ... da ostane nekaj nedorečenega, da je del cilja še neobvladljiv, da v učencu ostaneta tako radovednost kot hrepenenje po preseganju obstoječega. Vrhunski pristop ima vrhunske rezultate. V okviru tega skromnega zapisa jih žal ne moremo analizirati, zdi pa se prav, da nadarjene pianiste vsaj poimenujemo. Ob prej omenjeni Alexandri so uspešno nastopili še Alexander Gadžijev, Aljaž Srebrnič, Natalija Šaver (na sliki), Danijel Breclj, Simone Peraz, Neva Klanjšček, Rok Palčič, Simone Bais, Carlo Corazza, Urška Babič in Aleksandra Klimova. Večina jih je učencev Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel, nekateri pa obiskujejo Glasbeno šolo Nova Gorica in Srednjo glasbeno in baletno šolo v Ljubljani.

Jože Štucin

Koncert v Štandrežu

V soboto, 12. t.m., je bil v župni cerkvi v Štandrežu koncert pod naslovom *Velikonočna skrivnost v glasbi, pesmi in besedi*, ki ga je izvedel ansambel Nine in Franca Kompare. Šlo je za zanimiv nastop pevke sopranistke, trobentača in organista ter besednega nastopa. Na programu je bila vrsta skladb različnih skladateljev različnih dob, od slovenskih do tujih. Posamezne skladbe so povezovale misli s postno in velikonočno tematiko. Koncert je priredilo Združenje cerkvenih pevskih zborov v sodelovanju s štandreško župnijo. Več prihodnjic.

Pasijon na Travniku

Na cvetno nedeljo je bil v travniški cerkvi sv. Ignacija kot že dolgo vrsto let peti pasijon. Šlo je za izvedbo znane skladbe dr. Franceta Kimovca *Pasijon po Mateju* za moški zbor in soliste. Pri tem so kot že tradicionalno sodelovali pevci od Pevme-Oslavja, Gorice in Doberdoba. Številni verniki so zavzeto sledili izvedbi tega lepega dela, ki ga sicer žal malo izvajajo.

Pasijon je bil del maše ob 9. uri za slovenske vernike v Gorici.

ArsAtelier je obnovil svoje vrste

Mednarodni center za glasbo in umetnost ArsAtelier je na zborovanju 26. marca obnovil svoje vodstvo. Novo vodstvo sestavljajo: Silvan Kerševan (predsednik), Michela De Castro (podpredsednik), Aleksander Sluga (tajnik), Fabio Devetak (blagajnik), Damijana Čevdek Jug, Marco Ferruglio in Carlo Corazza (svetovalci). Društvo čaka v prihodnosti kar precej zanimivih načrtov. V teku so priprave za zadnje Srečanje z glasbo, ki bo 7. maja. Na večeru bodo komorne skupine ArsAteljeja predstavile skladatelja Marjana Mozetiča, goriškega rojaka, ki se je kot skladatelj uveljavil v Kanadi, kamor se je njegova družina preselila v prvih povojnih letih. Večer bo še toliko zanimivejši, ker bo na koncertu sodeloval sam skladatelj.

voščijo vam

GOSTILNA
PODVERŠIČ

1953-2003

Ob 50-letnici obratovanja
iskrena zahvala vsem
cenjenim strankam.

GORICA, ul. Brigata Pavia 61, tel. 0481 530518

Gostilna
«FRANC»

Pri Francetu

Pristna domača kuhinja

Zaprto ob nedeljah

SOVODNJE OB SOČI - Prvomajska 86, tel. 0481 882038

GOSTILNA

KORŠIČ

Zaprto ob torkih in sredo

ŠTEVERJAN - Sovenca 7, tel. 0481 884248

HOTEL - RESTAVRACIJA

NANUT

Hotel vedno odprt, restavracija zaprta ob sobotah in nedeljah

ŠTANDREŽ - Ul. Trieste 118, tel. 0481 21168

GOSTILNA

VID PRIMOŽIČ

PRI PAVLINU

Zaprto ob petkih

GORICA - Drevored 20. septembra 138, tel. 0481 82117

Mehanični pripor

Daniela Puia

GORICA - Ul. Trieste 271, tel. in fax 0481 520250

GOSTILNA SIRK

PRI LOVCU

SUBIDA - PLEŠIVO, tel. 0481 60531

PHOTO

LABORATORIO

PHOTO LABORATORIO
lastnik: Carlo Selauzero

34170 GORICA - Ul. Locchi 2
tel. 0481 535165

AGRARIA SEMENARNA

CUSSIGH
BAUCON

GORICA - Ul. Corsica 7/a

PIERLUIGI
BUMBACA

FOTOGRAF

GORICA, Ul. delle Monache 11
tel.-fax 0481 30866

Zaprto v ponedeljek in torek

VRH SV. MIHAELA 48 (Sovodnje ob Soči), tel. 0481 882005

Želimo vam
veselo Veliko
noč!

Emilio Povšič

GORICA - Tržaška ul. 261,
tel. 0481 21193

LEGNAME
GIOVANNI
BRAMO s.r.l.

GORICA - Ul. dell'Industria 23-25,
tel. 0481 21112, fax 0481 520945

računalniki, prenosni in hišni
telefoni, analogni in digitalni
kopirni stroji

tehnični servis - tel. 0481 32772
GORICA - Korzo Verdi 81,
tel. 0481 531621 r.a.,
fax 0481 534959
www.tosellinet.it - e-mail info@toselli.it

GOSTILNA
PAOLA

SONJA ŠČUKOVT

želi veselo
Veliko noč!

ŠTANDREŽ - Ul. Monte Sabotino 20,
tel. 0481 523134

voščijo vam

H O M E

ZAVESE IN
POSTELJNINA

Branko Ambrosi

GORICA - PIAZZA MUNICIPIO 4,
tel. 0481 31890

KOSIČ

OBUTVE
Raštel 7
tel. 0481 535162
Ul. Oberdan 7
tel. 0481 535520

K2SPORT

Raštel 19
tel. 0481 531884

K2 SPORT OBUTVE
Raštel 8

K2 SPORT OUTLET
Raštel 12

KIDS

OTROŠKA OBUTEV
IN OBLAČILA
Ul. Oberdan 9
tel. 0481 30248

VELIKA IZBIRA • KAKOVOST • PROFESIONALNOST
• PRIJAZNOST • MODA • UGODNE CENE •

GORICA **KOSIČ** GORICA

ROMAN BAR

Robert in Nadja Cotič

vošči vsem veselo Veliko noč

GORICA - Travniki, vogal ul. Roma in ul. Oberdan

NARDIN VOJKO

ZASTOPNIK

FORST

laško pivo

JOHN BULL

ŠTANDREŽ - Ul. S. Michele 324, tel. 0481 21065, fax 0481 522410

MARKET S. ANDREA

VOŠČI VSEM CENJENIM ODJEMALCEM VESELE
VELIKONOČNE PRAZNIKE

ŠTANDREŽ, Ul. San Michele 184

IZDELKI IZ KOVANEGA ŽELEZA - VRATA - OGRAJE

RADISLAV

LEOPOLI

GORICA - Ul. Brigata Pavia 46, tel. 0481 531941

Lastna proizvodnja in
prodaja briških vin

Simon

GORICA - Ul. Duca d'Aosta 72,
tel. 0481 81307

FIEGL

OSLAVJE- zaselek Lenzuolo Bianco 1
tel. 0481 547103, 0481 31072
www.fieglvini.com
e-mail: info@fieglvini.com

V organizaciji SLORI Obisk slovenskih Goričanov v Novi Gorici

Minuli teden je Slovenski raziskovalni inštitut iz Gorice, ki ga vodi vedno mladi prof. Aldo Rupel, pripravil zanimiv obisk kulturnih in drugih ustanov v Novi Gorici.

Če si je prof. Aldo Rupel želel uspešnega obiska v sestrskem mlajšem mestu čez državno mejo, seveda ni mogel najti boljšega odziva pri ljudeh, ki smo zaposleni v slovenskih ustanovah v Gorici, saj se nas je na avtobusni postaji na Kornu v četrtek, 10. t.m., zbralo več kot trideset, ki smo s "čezmejnimi" avtobusom in z avtomobili odšli na obisk v Novo Gorico, da bi se pod vodstvom prof. Rupla seznanili s tamkajšnjimi ustanovami in ljudmi. Tudi zato je na tem mestu pomembno povedati, da je prof. Rupel z našo pomočjo sestavil seznam naslovov in telefonskih števil ter elektronskih naslovov vseh slovenskih ustanov iz Gorice, ki smo jih pustili v Novi Gori-

ci, da bi naši sogovorniki vedeli, kje smo, in bi nas lahko še večkrat, predvsem pa pogostejše, poklicali, nas povabili medse ali pa prišli v našo sredo.

Športni center v Novi Gorici, Zavod za šolstvo, poslovna stavba Hit, Knjižnica Franceta Bevka, Primorsko dramsko gledališče in občinska stavba v Novi Gorici, kjer nas je nagovoril župan Mirko Brulc, ki si je želel še tesnejšega sodelovanja z nami, so bile glavne postaje našega novogoriškega natrpanega in deževnega sprehoda, ki je nekaterim odkril nov svet, drugim pa nam samo še potrdil, da bomo Slovenci v Evropski uniji v sestrskih in na medsebojno skupno življenje usojenih mestih Gorica in Nova Gorica lahko še veliko dobrega in lepega naredili, tudi in predvsem pa skupaj, čemur je služil tudi obisk!

JUP

Slovensko planinsko društvo: Fosili na Primorskem

Kamnine so le na videz mrtva snov. V kamninah, ki so nastale kot produkt sedanja na morskem dnu ali na dnu nekdanjih jezer ali močvirij, so odtisi nekdanjih živali, školjk, rastlin. Z analizo teh okamenelih oblik življenja geologi odkrivajo dogajanja v milijonih let, skušajo pojasniti, kakšna je bila klima v posameznih geoloških obdobjih. Narava je namreč v stalnem spreminjanju, čeprav se tega spreminjanja

komajda zavedamo. V sredo, 23. t.m., bo o fosilih na Primorskem, na Gori nad Ajdovščino, v Brdih, Vipavski dolini in na Krasi spregovoril Stane Bačar iz Ajdovščine. Zbiranju in raziskovanju okamenin se posveča že lep čas. Ajdovski in širši skupnosti je dal na razpolago zbirko, ki obsega preko 1.200 fosilov in ki je na ogled v na novo urejenih prostorih v Ajdovščini. Z veseljem je sprejel povabilo planinskega društva, da bi o milijonih let stari zgodovini naših krajev spregovoril tudi v Gorici. V besedi in sliki - diapozitivi, video-film - bo to dogajanje in spremembe, ki jih je mogoče zaslediti v na videz mrtvi materiji, prestavil v sredo, 23. t.m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Gorici ul. Brass. Udeležbo na srečanju priporočamo še posebej dijakom in profesorjem in seveda vsem, ki imajo radi naravo v vseh njenih oblikah.

PRODAJA IN
POPRAVILA KOLES

ELIA ČUK S.N.C.

CEFARIN R. & SAKSIDA A.

GORICA - Trg Cavour 9
tel. 0481 535019

OBVESTILA

MIPZVRH sv. Mihaela in cerkveni zbor vabita otroke na tekmovalno v barvanju pirhov. Barvane pirhe lahko prinesete na velikonočno nedeljo v vaško cerkev četrte ure pred slovesno mašo, ki bo ob 11. uri.

GLASBENA MATICA Gorica sporoča, da bo od 22. do 30. aprila potekalo vpisovanje na brezplačne lekcije raznih instrumentov, ki naj bi otrokom in staršem bile v pomoč pri izbiri glasbila za morebiten vpis prihodnje šolske leto. Lekcije bodo nudili profesorji GM v maju. Prijave in informacije na šoli v ul. Croce 3 v Gorici od 15. do 17. ure (tel. 0481 531508, glasbenago@tiscali.it).

DAROV

ZAMPZVRH sv. Mihaela: ob krstu Tomaža Cotiča darujejo nonoti Cotič 25,00 €.

ZA CERKEV na Peči: N.N. 50,00, N.N. 50,00, N.M. 50,00 €.

ZA CERKEV v Rupi: druž. Devetak - R. 56/A 50,00 €.

ZA CVETJE v cerkvi v Gabrju: Marija Pisk Peteani 50,00 €.

ZA MISIJON p. Kosa: N.N. s Peči 50,00 €.

VEROUKARJI. Za tv in video-registrator, Gabrje: N.N. 5,00 €.

VOŠČILA

ŽPS Rupa-Peč in Gabrje Vrh skupaj z župnikom vošči faranom in vsem rojakom velikonočno veselje v živem upanju na vstajenje!

ČESTITKE

Študijsko raziskovalni forum za kulturo izreka iskrene čestitke svojemu ravnatelju **dr. Damjanu Hledetu** za uspešno opravljeni državni izpit za notarja in mu želi obilo uspehov v novem poklicu.

V četrtek, 10. aprila, je v Rimu uspešno opravil notarski izpit **dr. Damjan Hlede**. Novemu notarju čestita števerjansko župnijsko občestvo z župnikom in mu ob opravljanju te službe želi veliko božjega blagoslova.

Tajništvo Slovenske skupnosti - Gorica čestita novemu notarju **dr. Damjanu Hledetu** in se veseli z vsemi slovenskimi občani, da bomo končno lahko tudi pri notarju spregovorili v našem jeziku in brez strahu v kosteh.

Damjanu Hledetu za uspešno opravljeni notarski izpit iskreno čestita Svet slovenskih organizacij.

Naš sodelavec **dr. Damjan Hlede** je minuli teden razveselil vse nas, saj je postal notar, kar je velika pridobitev za vso našo narodno skupnost v Italiji. Prijatelju in sodelavcu ob opravljenem notarskem izpitu gredo čestitke iz uredništva in uprave in seveda tudi v imenu bralcev Novega glasa!

Z "izleta" v Rim se je naš predsednik vrnil v novi obleki. **Damjan Hlede** je postal notar. Veselimo se vsi na SCGV Emil Komel, čestitamo in želimo uspešno poklicno pot.

Draga **Irena**, prisrčno ti čestitamo ob sprejetju na prestižno pariško visoko šolo (Grande école) Institut D'Etudes Politiques de Paris - Sciences Po. Mama, tata in Kristina Bednarich

Naši prijatelji in sodelavci **Anki Černic**, ki je pred kratkim dopolnila in slavila okroglih petnajst in še nekaj let več, želimo sodelavci, prijatelji in kolegi iz našega uredništva, Kulturnega centra Lojze Bratuž, Katoliške knjigarne, Zveze slovenske katoliške prosvete iz Gorice in drugih naših organizacij veliko dobrega in briškega sonca tudi v prihodnjih življenjskih pomladih!

PROSVETNO DRUŠTVO RUPA-PEČ

prireja v Rupi

PRAZNIK FRITALJE

PROGRAM

PETEK, 25. APRILA, OB 16.30

- nastop otroških pevskih zborov: Rupa-Peč, Plešivo, Števerjan, Štmaver, Podgora, Vrh sv. Mihaela
- ples z ansamblom ZAMEJSKI KVINTET

NEDELJA, 27. APRILA, OB 16.30

- nastop MePZ NAPEV-Batuje
- tekmovalno v pripravi najboljših frtalje
- ples z ansamblom BURJA

ČETRTEK, 1. MAJA, OB 16.30

- nastop MoPZ Štmaver
- slavnostni govornik **dr. Damijan Terpin**
- veseloigra dramske skupine iz Štandreža
- ples z ansamblom ZAMEJSKI KVINTET

Deloval bo dobro založen bife s specialitetami na žaru, tipično frtaljo in domačim vinom

POD POKROVITELJSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

Lastna proizvodnja in
prodaja briških vin

Simon

GORICA - Ul. Duca d'Aosta 72,
tel. 0481 81307

FIEGL

OSLAVJE- zaselek Lenzuolo Bianco 1
tel. 0481 547103, 0481 31072
www.fieglvini.com
e-mail: info@fieglvini.com

Il bottone

Nadja Sošol

VELIKA IZBIRA SPODNJEGA
PERILA, NOGAVIC IN PIZAM

GORICA - Travniki 26,
tel. 0481 33587

LU.NA.

Lucia in Nadja

SPODNJE PERILO

Triumph

GORICA - Travniki 5 A

ELEKTROMATERIALI,
SVETILA, MAJHNI KUHNJSKI
PRIPOMOČKI

Terpin

GORICA, Ul. Mameli 2/D
tel. in fax 0481 537326

Vesele velikonočne
praznike želi

TRGOVINA

Meri Kosič

Velika izbira torbic,
dežnikov in raznovrstnih
kvalitetnih izdelkov

GORICA - Raštel 23, tel. 0481 33790

15

ČETRTEK,
17. APRILA
2003

voščijo vam

KOROŠKA

Mediji v koroški manjšini po izidu Novic

Komu vse to koristi?

Znotraj slovenske narodne skupnosti na Koroškem se bolj kot v preteklosti sprašujejo, kakšna naj bo medijska oskrba za manjšino. Quo vadis et cui prodest, bi zapisal kak latinski zgodovinar - kam to pelje in komu to koristi?

Dosedanja medijska oskrba koroških Slovencev je več desetletij temeljila na časopisnem področju na dveh tednikih (*Slovenskem vestniku* in *Našem tedniku*), ki sta jih izdajali osrednji politični organizaciji, in sicer Zveza slovenskih organizacij in Narodni svet koroških Slovencev. Ob njih velja omeniti še tednik krške škofije *Nedelja* ter seveda radijsko in televizijsko oskrbo deželnega sedeža ORF.

Z liberalizacijo radijskega prostora so se možnosti za slovensko informacijo razširile tudi na radijsko postajo radio Korotan (sedaj Radio 2) ter v manjši meri znotraj sporedov radia Agora.

Sredi devetdesetih let je bila medijska ponudba koroških Slovencev tako vsebinsko kot kvantitetno pestrejša od sedanje. Ukinjanje obeh slovenskih tednikov namesto razširitve ponudbe pomeni v končni analizi obubožanje slovenskega medijskega pro-

stora znotraj manjšine; tednika ali njihov potomec bi medijski prostor koroških Slovencev popestrila samo, če bi se krovni organizaciji namesto istočasnega izhajanja obeh listov kot v preteklosti zmenili za vsaj dvakrat tedensko (časovno ločeno) izhajanje. To pride posebno do izraza v koroškem specifičnem primeru, saj so bila poročila obeh tednikov pravzaprav tematsko in svetovnonazorsko komplementarna.

Uredniki in poslušalci Radia 2 se že nekaj mesecev borijo proti racionalizaciji (beri ukinitvi) celodnevne radijskega sporeda v slovensčini in obenem za ohranitev slovenskih sporedov znotraj javnopravnega ORF-a. V zadnjem času je slovenska narodna skupnost na Koroškem zaskrbljena še zaradi racionalizacije na šolskem področju.

Racionalizacija. Že spet beseda, s katero skuša oblast povsod (tudi v Italiji se je veliko govorilo o zmanjšanju slovenskih razredov kot posledici racionalizacije šolstva) zreducirati vse vidike človeškega življenja na zgolj matematično formulo.

In prav s tržnimi - marketinškimi - argumenti v uvod-

niku prve številke *Novic* glavni urednik Peter Wieser nagovarja manjšino k dialogu in k spremembi lastnega imidža, ki naj bi bil "že desetletja dolgo nadvse negativen". Novice so vprašanje imidža (grafične zasnove) rešile s pomočjo nemškogovorečega koroškega oblikovalca, ki živi v Berlinu; za vsebinsko analizo pisanja in odziv publike, kateri je list namenjen, pa bo treba počakati vsaj še nekaj števil. Prva številka je namesto na predvidenih 24 straneh izšla na 16.

Prvih šest števil bodo naročniki obeh ukinjenih listov dobivali kar brezplačno, potem pa bo cena posamezne številke na Koroškem 1,30 evrov.

Peter Rustja

ČESTITKE

Prof. Jože Velikonja, ki je naš zvesti naročnik in bralec, je te dni v Združenih državah Amerike slavil 80. rojstni dan, za kar mu v imenu uprave in uredništva iskreno čestitamo v upanju, da bo še dolga leta ostal zvest našemu tedniku in slovenstvu, ki se mu je zapisal že kot mlad profesor zemljepisa na učiteljsku v Trstu, od koder ga je pot vodila v svet!

Komisija DZ RS Obisk na Koroškem

Delegacija Komisije Državnega zbora Republike Slovenije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, ki jo vodi Franc Pukšič in v kateri so bili še Jože Avšič, Jožef Kavtičnik, Maria Pozsonec in Bogdan Barovič so v času od 9. do 10. aprila 2003, obiskala slovensko manjšino v Avstriji in imela uradne pogovore z avstrijskimi oblastmi.

Člani delegacije so se pogovarjali s predstavniki Koordinacijskega odbora koroških Slovencev, delavci Radia 2 in Agora, s predsednikom Deželnega zbora DI Jörgom Freunschlagom in predstavniki strank v Deželnem zboru v Celovcu ter s predstavniki ustreznih odborov v zveznem parlamentu na Dunaju.

Tema pogovora je bila predvsem problematika delovanja in financiranja medijev slovenske manjšine na avstrijskem Koroškem in Štajerskem: vprašanje delovanja slovenskega Radia 2 in Agora na avstrijskem Koroškem, potrebna zagotovitev slišnosti slovenskih radijskih programov na Štajerskem, problem financiranja tiska in iskanje novih možnosti za sodelovanje med Republiko Avstrijo in Republiko Slovenijo na področju medijev, kulture, izobraževanja in znanosti, v spremenjenih okoliščinah, ki bodo posledica skorajšnjega vstopa Slovenije v EU.

GLOSA JURIJ PALJK

0 menihih

Veliko zgodb bi se dalo povedati o menihih, takih in drugačnih.

Kot vedno se tudi tokrat spleta pogledati, kaj pod geslom menih skriva naš Slovar slovenskega knjižnega jezika, ki ima dve razlagi, in sicer najprej govori o tem, da je menih "član samostanskega, verskega reda", je torej lahko tako frančiškan kot cisterjanec, tudi budistični menih ali menih vzhodne miselnosti zen; kot drugo razlago pa naš bogati slovar ponuja razlago iz gastronomije, in sicer to, da je menih "podolgovato pleteno pecivo iz kvasenega testa s pirhom ali jajčno lupino na enem koncu, znano na Primorskem in Notranjskem". Kot primer uporabe besede menih je v slovarju še zapisano: "Za Veliko noč je spekla menihe".

Preprosto in povedno, ni kaj dodajati.

Lahko pa se seveda doda marsikaj in veliko. Z vsako besedo je tako, tudi z menihom.

Tokrat bi rad zapisal nekaj besed o tistih menihih, ki so jih pekle otrokom naše stare mame in nekaterim tudi mame za Veliko noč, ko so poleg drugih dobrot včasih napekle tudi za vsakega otroka svojega meniha, tiste bolj pridne tudi za sosedove otroke, ki niso imeli sreče, da bi jim doma za Veliko noč pekli menihe.

Mimogrede še to, da Veliko noč pišemo z veliko začet-

nico samo zato, ker je Velika noč za kristjane velik praznik in slovenski pravopis dopušča pisanje velikih praznikov z veliko začetnico, pa čeprav je tudi na tem področju veliko zmede, saj se tudi za Veliko noč največkrat žal pozablja napisati z veliko začetnico, žal zato, ker je to največji krščanski praznik, pa čeprav se to prevečkrat pozablja.

Menihov iz našega otroštva in mladosti ni več, o tem si ne delam nobenih nepotrebnih iluzij, ker vem, da danes še tako dobro pečen menih ne more prinesiti iz preteklosti vseh tistih pričakovanj in občutij, ki so nekoč spremljala Veliko noč, pa naj je šlo za duhovno pripravo na Veliko noč ali pa za čisto otroško pričakovanje, kdaj bo mama spekla potico, oče parval jajca, da bodo iz njih pirhi nastali, če že o kuhanem "plečetu", ki smo mu rekli kuhan velikonočni pršut, ne zapišemo nobene.

Večkrat se zdi, da pišem samo o nostalgčnih stvareh, o stvareh, za katere nam je vsem po malem žal, ker jih je odnesel čas s seboj in nimajo več mesta v naši vsega in same sebe presiti družbi. Večkrat, prevečkrat se zato predvsem tistim, ki sami teh stvari niso v polnosti doživeli, zdijo moja pisanja o vsem tem patetična in našemu času tuja. Pa niso patetična, ker

vstajanje kruha na materini stari in vse časti vredni men-trgi ni bilo nikdar patetično, ker niso gorela v krušni peči patetična drva, da se je v nji lahko poleg obveznih velikonočnih potic spekel tudi menih za vsakega od nas otrok in zraven še tisti, ki je pri nas doma počakal sestrično Ksenijo iz Ljubljane!

Kot tudi ni bila čisto nič patetična žuljava, zgarana, lopatasta roka kmeta, ki je vzela v roke meniha pod večer, ko se je bil že ohladil, da ga je potem le-ta v svojih otroških očeh velikanska očetova roka obrnila k sebi, ga položila v široko in vedno nam otrokom odprto očeto vo naročje in, končno!, kuhanemu jajcu v menihu z lesenimi barvicami zarisala oči, obrvi, včasih tudi nasmejan obraz in je potem pecivo postalo zares velikonočni menih, tisti menih, ki sem ga kot otrok z vrstniki na veliko soboto nesel k blagoslovu jedi, navzgor, po klancu navzgor v cerkev, kjer je domači duhovnik z veliko mero potrpljenja počakal, da smo se otroci v cerkvi najprej umirili, in je nato z nami podelil velikonočni blagoslov jedem, tudi našim lepim in dobrim menihom...

Nobene patetike ni bilo v teh prelepih, dobrih, prepro-stih, od trpljenja na zemlji in od soodvisnosti od tega, kar

nam je narava dajala, posvečenih velikonočnih jedeh in ne v župnikovem blagoslovu, kot tudi ne v očetovi delitvi kruha na kose takoj po blagoslovu, ki jih je potem odnesel v hlev, kjer jih je položil, ne vrge!, v jasli vsaki živali v hlevu posebej, zraven dodal še ščepec blagoslovljene soli, da smo otroci lahko občudovali velikega vola Miška in kravo Sivko, ki sta takoj pojedla blagoslovljeno velikonočno hrano in bila tako tudi sama deležna naše Velike noči!

Vem, da moji in naši otroci, ki so vajeni Kinder in drugih čokoladnih jajčk, ne morejo dojeti ne okusa in ne lepote velikonočnega pirha, kakor smo ga mi doživljali. Niti velikonočnega meniha iz sončno zlatega maslenega testa najbrž ne morejo sprejeti, še manj pa pričakovati tako, kot sem ga jaz, smo ga po malem vsi mi, ki nam je bila dana v otroštvu sreča, da smo Veliko noč doživeli v polnosti kot velik, zares velik praznik.

A sem vseeno vesel, da jim ga bo tudi letos stara mama spekla, da jim bo tudi letos stari oče narisal na menihevem jajčku obraze, da ga bodo tudi letos nesli k blagoslovu na veliko soboto po istem klancu navzgor, v isto cerkev, kamor sem jih, te naše prelepe velikonočne menihe, nosil tudi sam k blagoslovu.

In končno: Kakšna Velika noč sploh je, če ni pirhov in meniha?

paljk@noviglas.it

Gradbeno podjetje

Hlede Alojz Ivan

ŠTEVERJAN - Dvor 13, tel. 0481 884015

tecnoterm S.n.c.

ogrevanje / hlajenje / električna napeljava / vodoinštalaterstvo

 MOŠ - Ul. Camposanto 12, tel. 0481 80076 - 0481 80050
 GRADEŽ (SKLADIŠČE) - Ul. Carducci 42, tel. in fax 0431 80750

ERRE TRE

Romanut Maurizio

 OPRAVLJAMO
 VSA
 ZIDARSKA
 DELA
 Z LASTNIMI
 STROJI

 SOVODNJE OB SOČI - Ul. N. Sauro 2/G, tel. 0336 526199
 e-mail: erretre23@libero.it

TUŠ
DAMBER Market

želi veselo Veliko noč!

 5000 NOVA GORICA, Vinka Vodopivca 24, tel. 00386 5 3331146,
 fax 00386 5 3021850, e-mail: info@dambermarket-vf.si

 INTERCONTINENTALE
 ORGANIZZAZIONE
 TURISMO

 Turistična agencija IOT, ki že vrsto let sodeluje
 z Novim glasom pri organizaciji potovanj,
 Vam želi

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE.

 Hkrati vas obveščamo, da smo pri agenciji IOT
 vedno na razpolago za katerokoli željo ali potrebo.

 AGENCIJA IOT - GORICA
 TURISTIČNI URAD: ul. Oberdan 16, tel. 0481 533838,
 fax 0481 531780
 URAD ZA SKUPINSKA POTOVANJA: Corso Verdi 22, tel.
 0481 530900, fax 0481 530169.

VOŠČILO TREM SLOVENIJAM:

... in nikoli več trpljenja velikega petka slovenskemu narodu, temveč samo resnično vstajenje in zmaga dobrega nad zlim.

Rane, ki jih je zlo prizadelo Slovincem, so še vedno odprte in kljub Vstajenju bolijo. Daj Bog, da bi se kmalu zacelile!

Vinko Levstik

DIPLOMAT Hotel ***

in

EURO Restaurant

 GORICA - Corso Italia 63, tel. 0481 82166, fax 0481 31658,
 e-mail: levstik.vinko@eurodiplomahotel.it

Podpisana pristopna pogodba o vstopu Slovenije v EU

Dogodek zgodovinskega pomena in velikih razsežnosti

Pred petintridesetimi leti prvi TV dnevnik v slovenskem jeziku

Javnost se je oddahnila ob koncu vojne v Iraku, čeprav je dogodek pustil več sledi in posledic v slovenski politiki. Nekateri vplivni posamezniki iz političnih strank, denimo, iz ZLSD, LDS, SNS in iz Stranke mladih Slovenije, zlasti pa t.i. mirovniki oziroma privrženci civilne družbe, so vojno izkoristili za netenje in spodbujanje protiamerikanizma in za nadaljevanje kampanje proti zvezi NATO. Iračkega diktatorja Sadama Huseina komaj omenjajo v tej kampanji, saj naj bi bil predsednik ZDA George Bush večje zlo za sodobni svet.

Nasprotniki vstopa Slovenije v zvezo NATO očitno niso pripravljeni sprejeti izidov referendum dne 23. marca, na katerem je večina volilcev zavrnila njihove teze in gledišča. Zato sedaj poskušajo povzročiti nesoglasja in spore med Slovenijo in ZDA, tudi v upanju in pričakovanju, da Kongres v Washingtonu ne bi potrdil dokumentov o vstopu Slovenije v omenjeno vojaško in politično povezavo. V Sloveniji pa naraščajo domneve in ugibanja o tem, da bi se nasprotniki sedanje zunanje politične usmeritve države utegnili povezati in se med seboj združiti, kar bi lahko privedlo do ustanovitve nove politične stranke. Le-ta naj bi predvsem povzročila razkol v ZLSD in LDS in ju močno oslabilo, kar bi tudi vplivalo na njune možnosti na parlamentarnih volitvah leta 2004.

Je pa Slovenija dosegla nemara največji uspeh po osamosvojitvi leta 1991. Evropski parlament je na zasedanju 9. t.m. v Strasbourgu namreč dal soglasje k vstopu Slovenije v EU s 1. majem 2004. Predlog, ki ga je podal poročevalec za

Slovenijo, poslanec Dimitrij Volčič, je prejel največ glasov med vsemi desetimi državami kandidatki za sprejem. Soglasje so v ponedeljek, 14. t.m., dali še zunanji ministri petnajstih držav sedanjih članic, pristopne pogodbe desetih novink pa so slovesno podpisali včeraj (v sredo, 16. aprila), v Agori pod znamenito atensko Akropolo.

Slovenska vlada je za podpis pristopne pogodbe med članicami EU in desetimi kandidatki za članstvo v povezavi pooblastila predsednika države dr. Janeza Drnovška in premiera Antona Ropa. Uradni govornik v imenu Slovenije je bil predsednik vlade Anton Rop. V slovenski delegaciji, ki se v grški prestolnici udeležuje tudi t.i. Evropske konference predstavnikov štiridesetih držav, je štirinajst članov. Med njimi sta tudi zunanji minister dr. Dimitrij Rupel in minister za evropske zadeve, dr. Janez Potočnik. Zlasti slednji je veliko prispeval k uspehu pogajanj, ki je omogočil tudi podpis pristopne pogodbe med Slovenijo in Evropsko unijo.

Širitveni proces se je začel julija 1997, ko je evropski parlament pritrdil ugodnemu mnenju evropske komisije (vlade) o prošnjah dvanajstih držav kandidat za sprejem v povezavo. Postopki se bodo nadaljevali po sprejetem scenariju. Predvideni datum širitve, 1. maj 2004 (v Novi Gorici in Gorici so se že začele priprave na veliko slovesnost, ki naj bi bila tedaj na meji med Slovenijo in Italijo, ob svetogorski železniški postaji), bi lahko odložila le še morebitna zamuda pri potrditvi (ratifikaciji) pristopne pogodbe v

parlamentih držav članic. Toda taka možnost je zanemarljivo majhna, saj bi pomenila upočasnitev ali celo konec širitve, takega tveganja pa najbrž ne bo pripravljena prevzeti nobena vlada. Tudi ne francoska, čeprav je predsednik Jacques Chirac v času, ko je bila iraška kriza na vrhuncu, prihodnjim državam članicam zelo zameril, ker so podprle ZDA, namesto da bi se ravnale po skupni usmeritvi EU. Toda komisar za širitev poveza-ve Günter Verheugen je prav te dni opozoril, da EU sploh ni imela jasne politike glede ameriško-iraške vojne.

Evropski parlament je 162 poslancev iz parlamentov držav članic že zagotovil mesto t.i. opazovalca, še preden bodo njihove države postale polnopravne članice. Omenjeni opazovalci bodo od 1. maja letos lahko sodelovali ali bodo izvoljeni na plenarnih sejah. Sloveniji bo v evropskem parlamentu zastopalo sedem poslancev. Njihov mandat bo trajal do 30. aprila 2004, torej do dne pred vključitvijo držav kandidat v povezavo. Julija 2004 bodo omenjene začasne poslance zamenjali novoizvoljeni evroposlanci, ki bodo polnopravni člani Evropskega parlamenta. Opazovalci v prehodnem obdobju bodo prejemali poslansko plačo v domovini, Evropski parlament pa jim bo povrnil stroške potovanja in dnevnice v višini 250 evrov.

ODPRAVITI OVIRE PRI SPREJEMANJU TV PROGRAMOV

Pred petintridesetimi leti, 15. aprila 1968, je Slovenija dosegla nemara dotlej najpomembnejši uspeh na dolgi poti v osamosvojitve in neod-

visnost. Tistega večera sta namreč napovedovalka Marija Velkavrh in časnikar Vili Vodopivec brala prvi slovenski TV dnevnik. Bil je to rezultat upiranja modelu jugoslovanskih televizijskih dnevnikov, ki so jih v Slovincem tujih jezikih predvajali iz TV centrov v Beogradu, Zagrebu in Titogradu (zdaj Podgorici).

Programsko in organizacijsko je osamosvajanje osrednje informativne oddaje, TV dnevnika, vodil Lado Pohar, prvi direktor slovenske televizije. V dosedanjih zgodovinskih TV dnevnikih v slovenskem jeziku naj bi bili štiri veliki trenutki. Poleg odcepitve iz jugoslovanske TV mreže je bil pomemben tudi prehod iz črno-bele na novo barvno tehnologijo. Kot tretji trenutek omenjajo desetdnevno osamosvojitveno vojno za Slovenijo, ko je bila slovenska javna televizija podobna CNN; dnevniki in poročila so bili na sporedu celo do osemkrat na dan. In četrti trenutek? Dan, ko je v Slovenijo prišla komercialna TV in zamajala državni televizijski monopol.

Javna TV je v petintridesetih letih dosegla velik programski, tehnični in organizacijski napredek. Postala je nenadomestljiv vir javnega obveščanja, medij, ki ga spremljajo tudi Slovenci v Italiji. Toda pri tem obstajajo ovire, ki onemogočajo, da bi ta medij lahko gledali vsi naši rojaki, tudi tisti, denimo, v Beneški Sloveniji in Kanalski dolini. Ob jubileju prvega TV dnevnika v slovenskem jeziku seveda v prvi vrsti želimo in pričakujemo, da bi bile omenjene ovire slednjič odstranjene.

Marjan Drobež

Slovenski izseljenci

V Sloveniji že okoli 400 ljudi iz Argentine in še prihajajo

Že ves čas po osamosvojitvi Slovenije iz Argentine postopno prihajajo posamezni naši rojaki, ker v državi, kamor so se zatekli po drugi svetovni vojni oz. se v njej rodili, ne vidijo več prihodnosti. Globoki družbeni, gospodarski in finančni krizi v Argentini namreč ni videti konca.

Po nekaterih podatkih oz. domnevah se je v Slovenijo v preteklih dvanajstih letih priselilo okoli 400 ljudi iz Argentine, bodisi v okviru družin ali pa so prispeli kot posamezniki. Mnogi imajo slovensko državljanstvo, preostali pa ga poizkušajo pri-

dobiti. Priseljencem, ki še prihajajo, osnovne informacije o njihovem položaju in možnostih za preživetje dajejo v vladnem uradu za Slovence v tujini in zamejstvu. Vendar jim v tem organu stanovanja in zaposlitve ne morejo nuditi.

Povratniki so deležni velikega razumevanja in pomoči, ki jo nudijo zlasti Karitas in druge človekoljubne organizacije. V nekaj primerih so jim začasno prebivališče nudili v župniščih. Vendar pa država do povratnikov iz Argentine, kaže, nima jasne politike.

Delovna mesta v evropskih ustanovah

Iz Slovenije se bo zaposlilo dvestopetdeset ljudi

V slovenskih časnikih je bilo objavljenih že nekaj razpisov o zaposlitvi interesentov iz Slovenije v raznih ustanovah in službah Evropske unije. Zanimanje je veliko. Prijavili so se za delovna mesta prevajalcev, tolmačev, pravnikov jezikoslovcev, pa tudi nižjih uradnikov. Glede na razpise bi se zaposlili predvsem v Evropski komisiji, Evropskem parlamentu, Evropskem svetu, Evropskem sodišču, Računskem sodišču ter v raznih odborih in komisijah.

Iz Slovenije se bo v prvem krogu, to je do sprejema države v povezavo, 1. maja 2004, predvidoma zaposlilo okoli 250 ljudi. Razpis za tolmače in vodje jezikovnih oddelkov je bil že objavljen, maja pa bo sledil še razpis za administrativne delavce, prevajalce in asistente. Izbrali bodo najboljši: testiranje bo tridelno in bo potekalo v dveh fazah. Naj-

prej bodo kandidati doma v Sloveniji reševali test o poznavanju ustanov EU in poznavanju področja, za katerega se bodo prijavili. Še isti dan bodo opravili tudi pisni del testiranja, in sicer v treh delovnih jezikih evropske komisije (angleščini, nemščini in francoščini). Teste bodo ocenjevali pri Uradu za izbor osebja v evropskih ustanovah, in sicer tistim, ki bodo uspešni v prvem delu, bodo ocenili tudi pisni del. Na drugi stopnji bodo najuspešnejše povabili na pogovor v Bruselj.

Zanimanje za dobro plačana delovna mesta v ustanovah in drugih organih EU je v Sloveniji zelo veliko. Očitno tudi zaradi tega, ker bo delo najbolj prizadevnim in uspešnim omogočilo nadaljnjo kariero. Prijavi se tudi do desetkrat več kandidatov, kot pa bo predvidenih zaposlitev. M.

Nagrajena slovenska imena

Za slovensko besedo!

Urad Vlade Republike Slovenije za slovenski jezik bo javno pohvalil pet dobrih imen podjetij in drugih pravnih oseb, registriranih v letu 2002.

Urad je po zgledu skandinavskih in nekaterih drugih evropskih držav leta 2001 ustanovila vlada dr. Andreja Bajuka z nalogo, da spremlja zakonodajo pred njenim sprejetjem in daje mnenje o zakonskem upoštevanju slovenskega jezika v javni rabi (npr. napis o vrsti blaga, navodila za uporabo, potrebnost znanja slovenščine v državnih in drugih javnih službah), hkrati pa da dvakrat letno poročila vladi o kršenju sprejetih jezikovnih zakonskih predpisov.

Urad, ki ga od vsega začetka vodi jezikoslovec dr. Janez Dular, si tudi prizadeva, da bi državni zbor sprejel zakon o javni rabi slovenščine. Prvi osnutek zakona je že leta 1996 pripravil prav dr. Dular, ko je bil minister za kulturo. Osnutek je bil večkrat predelan, nakar ga je državni svetnik dr.

Zoltan Jan vložil v zakonodajni postopek, vendar se je zataknilo že v odboru za kulturo in zakon še zdaj ni sprejet. Sprejetju so v imenu kvazilibertistične svobode nasprotovali tudi nekateri slovenisti, med njimi še zlasti dr. Breda Pogorelec, sicer častna člani- ca Slavističnega društva Slovenije. Septembra lani je kljub temu (ali pa ravno za to) dobila najvišje državno priznanje. Za priznanje jo je predlagalo Slavistično društvo Slovenije, ki mu predseduje dr. Marko Jesenšek.

V prvem letu je Urad za slovenski jezik poleg pravno zakonodajnih nalog predvsem opozarjal razna podjetja na uporabo angleščine v različnih javnih propagandnih napisih in na neslovenska imena podjetij v Republiki Sloveniji: od 1600 novih v letu 2000 je tujih kar 500.

J. Müller

PDG / Nova Gorica

Tistega lepega dne zadnjič na odru

Hudomušno šegava komedija z lirčno nostalgичnim nadihom, ki jo je Srečko Fišer dramsko predelal po istoimenski noveli in filmskem scena-

riju Cirila Kosmača in ji prilil iskrivega narečnega duha, se je v dinamični, izvrstni režiji Borisa Kobala in z odličnimi, občutenimi igralskimi kreacijami novogoriških gledaliških umetnikov še zadnjič pojavila v Novi Gorici. Po več kot stotih ponovitvah se je posrečena uprizoritev poslovila od gledalcev v nedeljo, 13. t.m., v PDG pred polno dvorano,

ki je iskreno zaploskala nastopajočim. Po uspešni premieri v septembru 2000 je romala širom po Sloveniji in s svojo toplo domačnostjo in sporo-

čilnostjo požela splošno odobravanje. Požlahtnila je tudi praznovanje 1000-letnice Solkana, ko se je njena izrazita vsebina v mesečini na trgu pred solkanskim cerkvijo prelivala z odra na ogromno množico navdušenih gledalcev. Trdnobo bodo ostali zapisani v spominu naravno in ganljivo izdelani liki, ki so jim srce in dušo vdahnili člani PDG z gosti.

V Vipavi

Usposabljanje slovenske vojske

V Vipavi je začel delovati center za usposabljanje pripadnikov slovenske vojske.

To so oziroma bodo poklicni vojniki in vojakinje, usposabljanje pa pomeni del priprav na odpravo naborniškega sistema in uvedbo popolnoma poklicne vojske v Sloveniji. Gre za usmeritev, ki je v skladu z zahtevami in merili zveze NATO, katere članica bo Slovenija postala predvidoma v maju 2004. Otvoritev novega vojaškega centra se je udeležil tudi vipavski župan Ivan Princes, ki je napovedal še tesnejše sodelovanje med občino Vipava in pripadniki slovenske vojske, ki se usposablja v tamkajšnji vojašnici Janka Premrla-Vojka.

V njej je postavljena tudi prva vojaška kapela v slovenski vojski, kar nikogar, ki pozna Vipavsko, tudi ne čudi. Blagoslov kapele je opravil vojaški vikar, polkovnik dr. Jože Plut.

Majnice in oslezi na poletni vrt Trajnice, ki ljubijo sonce

Ta zapis naj bo nadaljevanje članka o cvetju, ki ljubi neposredno sončno svetlobo. Tokrat naj predstavimo nekaj trajnic in grmovnic, ki so primerne za saditev na sončnih predelih okrasnega vrta. Najprej naj pojasnimo, da s pojmom trajnice označujemo tiste rastline, ki prezimijo na prostem in živijo vsaj tri leta na istem mestu. Med njimi je večina takih, katerih življenjska doba ni omejena. Trajnice so v vrtu zelo trpežne in uporabne rastline, saj jih odlikuje lepota cvetja in raznolikost oblik in barv listja. Izbor rastlin je velik, tokrat naj predstavimo nekaj takih, ki niso zelo pogoste. Najprej naj omenimo ameriški slamniki (*Echinacea purpurea*), ki ga dobimo v dveh barvnih variantah: beli in rozasto rdeči. Gre za okrasno rastlino, ki ljubi sončno lego in propustno zemljo. Cveti od julija do konca oktobra oz. prve pozebe. Dobimo jo v drevesnicah in semenarnah kot mlado rastlinico, ki jo bomo posadili samostojno ali tudi v skupini. V tem primeru naj bo razdalja med grmički vsaj en meter, ker se ameriški slamniki razvijajo v kar visoko in široko rastlino, ki doseže od 70 do 100 cm v višino. V primeru, da jo sami sejemo, moramo vedeti, da kali zelo dolgo, in sicer od 45 do 50 dni, saj potrebuje seme za kalitev daljše obdobje počitka v hladni zemlji, do 5/6 stopinj C. Cvetovi so jezičasti in malo povešeni, vonj pa je izrazit in sladkoben. Rastlina je vsa zdravilna in jo uporabljajo predvsem pri krepitvi imunskega sistema.

Druga, manj znana trajnica, ki ljubi sončne lege, je gavra (*Gaura lindheimeri*), ki zraste v šopast do 1 metra visok grmiček, ki v širino pobere kake pol metra. Rastlina cveti od junija do mraza. Lepi beli ali lahno rožnati cvetovi metuljčaste oblike so nameščeni neposredno na steblo. Vrtnarji priporočajo, da jo sredi druge sezone porežemo za kakih 20 cm, da se grmiček zgosti in nato še lepše zacveti.

Za ozke obrobne gredice pa je zelo posrečena trajnica modrina, ki je doma na južnem Kitajskem. To je polgrmiček, ki požene kakih 20-30 cm visoko in ima pokončna, dlakava stebelca.

Omenimo naj tudi nekaj grmovnic, ki ljubijo sončne lege. Tako naj omenimo majnice, lipovke ali španski bezek (*Syringa*), ki se v naših krajih pravkar pripravlja na cvetenje. Poznamo več vrst te zanimive in zelo trpežne okrasne rastline.

Danes poznamo nekaj sto vrst majnic, ki so k nam prišle iz Daljnega vzhoda že v 16. stoletju. Cvetovi so lahko enojni, dvojni, vinsko rdeči, blede rožnati, beli, vijolični z belim robom, samo vijolični, modro nadahneni. Grm španskega bezga doseže v višino tudi več metrov, vendar poznamo navadno precej manjše grme. Dobro raste v srednje težki, propustni zemlji, bogati s humusom. Lega naj bo sončna, lahko tudi polsenčna in zavetna. Po cvetenju potrebuje majnica primerno oskrbo, da ohrani lepo obliko, bogato cvetenje in zdravo rast. Zato bomo odstranili stare, grdo raščene veje, posušeni les in odvečne veje, ki preveč senci rastlino. Upoštevati moramo, da pomladi cvetoče vrste in sorte španskega bezga razvijajo cvetje na enoletnih (lanskoletnih) poganjkih.

Druga zelo hvaležna grmovnica, ki ima rada sončna rastišča, je japonska kutina (*Chamaejas japonica*), ki nas na spomlad razveseljuje s svojimi živordecimi cvetovi, poleti pa z lepimi temnozelenimi listi in lepo grmičasto obliko, ki jo bomo urejali z rezjo takoj po cvetenju. Odstranili bomo veje in poganjke, ki rastejo navznoter ter prikrajšali tiste, ki silijo preveč navzven, da bo grmiček imel uravnoteženo obliko.

Na koncu pa še nekaj besed o sirske oslezu (*Hibiscus syriaca*), rastlina je sicer doma na Kitajskem, a je odporna na mraz in je ne smemo enačiti s rožnatim kitajskim oslezom, ki je precej bolj občutljiv na mrzle zime. Sirske oslez dobimo v mnogih različnih barvnih odtenkih, vsi pa imajo sorazmerno velike cvetove, ki se odprejo precej pozno poleti, navadno konec junija, grmiček ali drevesce pa cveti tja do septembra. Sirske oslez zacveti v drugem letu. Cvet je lahko enobarven, prevladujejo pa dvobarvni cvetovi, kjer je osnovna barva bela, rožnata, modrikasta ali rožnato-rdeča. Razmnožujemo ga s semenom, za lesnik debele plodove obiramo jeseni, sejemo pa že isto jesen ali spomladi naslednjega leta. Iz divjakov poženejo rastline, ki bodo cvetele z enojnimi cvetovi. Če želimo imeti polnjen cvet, bomo oslez precepili z izbrano sorto. Glede obrezovanja ni zelo zahteven. To opravilo lahko omejimo na najbolj nujne rezi za uravnoteženje rasti, če pa redno obrezujemo, moramo upoštevati, da sirske oslez cveti na enoletnih poganjkih. Zato je treba vse lanskoletne šibe prikrajšati na dve oči.

V Veroni največji vinski sejem v Italiji "Vinitaly" pomembna priložnost tudi za slovenske vinogradnike

Med kmetijskimi pridelki ima vino pomembno vlogo tudi na mednarodnem tržišču. V Veroni se je 14. aprila končala letošnja 37. izvedba najpomembnejšega vinskega sejma v Italiji Vinitaly 2003. Svojo ponudbo je predstavilo kar 4000 razstavljalcev iz italijanskih dežel, a tudi vinogradniki iz Francije, Avstrije, Nemčije, Portugalske, Čila, Avstralije, Kalifornije, Hrvaške, Slovenije in še nekaterih drugih vinorodnih dežel. Sejem vina in žganih pijač ter vzporedni vsakoletni sejem ekstraproduktov kakovostnega oljčnega olja: SOL. Sejmišče si je v petih dneh ogledalo vsaj 150.000 obiskovalcev. Organizatorji so tudi letos poskrbeli za celotno okroglo mizo in predavanj o vinogradništvu, kletarstvu in trženju vina. Več predavanj je bilo namenjenih tudi oljkarstvu in ekstraproduktu oljčnemu olju, ovrednotenju tega olja v prehrani in trženju kakovostnega pridelka.

Sejem je uradno odprl italijanski minister za kmetijstvo Alemanno, ki je poudaril pomen tega sejma v luči ovrednotenja italijanskega kmetijstva. Sejem Vinitaly je torej gotovo pomembna priložnost za številne slovenske vinogradnike iz dežele Furlanije-Juljske krajine in iz sosednje Slovenije, saj ga obiskujejo vinski trgovci z vsega sveta. Vinogradniki iz naše dežele predstavljajo svojo vinsko ponudbo v okviru razstavnega prostora, ki ga je pripravila deželna ustanova za razvoj kmetijstva ERSA. Del pavilijona, ki ji je bil namenjen, meri 4.000 kv. m., in na tem prostoru predstavlja svoja vina kakih 200 vinogradniških kmetij. Nekateri izmed teh, večje seveda, nastopajo s samostojnimi predstavitvenimi stojnicami. Deželna ustanova ERSA pa je poskrbela za skupno razstavo vin ostalih vinogradnikov, in sicer v okviru predstavitev vin posameznih vinskih okolišev oziroma področij, kot jih

krijejo konzorciji za zaščiteni poreklo vin. Ob vinih dežele Furlanije-Juljske krajine predstavlja tudi razne žgane pijače in tudi tropinovec, saj ima žganjarstvo v Furlaniji dolgo in zlahko tradicijo. Deželni odbornik za kmetijstvo Naroduzzi je ob letošnjem sejmu Vinitaly izrazil veselje, da so organizatorji razstave imeli za potrebno, da predstavijo sicer bogat izbor standardnih sort, a obenem posvetijo posebno pozornost avtohtonim vinskih sortam, ki lahko po-

menijo zelo zanimivo tržno nišo.

Na deželnem razstavnem prostoru pa nudijo tudi določene informacije o kuhinjskih dobrotah in možnostih primerne usklajevanja vina z raznimi tipičnimi jedili iz raznih predelov Furlanije-Juljske krajine; na razstavnem prostoru so poskrbeli za razstavo izbora ex-librisov na temo "Vino", ki jih je zbral Andrea Tomasetti iz Čedad. Učenci šole za izdelavo mozaikov iz Spilimberga pa so pripravili 15 kv. m. velik mozaik z naslovom "Vino sveta".

Med razstavljalci so tudi številni slovenski vinogradniki iz Brd in s Krasa, ki med drugim ponujajo tudi značilna domača vina, kot so rebula, teran, vitovska itd. Vina Slovenije pa ob uradni Poslovni skupnosti za vinogradništvo in vinarstvo ter ob velikih kletih, kot so Vinakoper, Radgonske gorice in Goriška Brda, zastopajo nekateri vidnejši primorski vinogradniki, predvsem iz Brd in Vipavske doline. Ponudba naših vinogradnikov z obeh strani meje je vsekakor zelo kakovostna in je bila prav zaradi tega deležna zelo laiskavih ocen in tudi zanimanja s strani trgovcev in gostincev.

V soboto, 12. aprila

Odprtje Obiskovalnega centra Gradina

Zadruga Dob je v soboto, jutraj otvorila dejavnosti v Obiskovalnem centru Gradina v Doberdobi, ulica Pot v Dol 32. Otvoritveni program so obogatili domači zbori ter godba na pihala Kras. Pred in po otvoritvenem programu je bil možen ogled vseh prostorov centra, ki je od sobote postal stična točka Deželnega naravnega rezervata doberdobskega in prelostnega jezera.

Začetek dejavnosti v Obiskovalnem centru je kronanje dolgoletnega prizadevanja

Občinske uprave, ki je pred skoraj dvajsetimi leti začela pripravljati projekte za koriščenje denarja iz Evropskih skladov v sklopu naravovarstvenega razvoja doberdobskega in okoliškega Krasa. Prvi projekt so namreč doberdobski upravitelji predstavili že v osemdesetih letih na podlagi deželnega zakona št. 11/1984 za valorizacijo kraške pokrajine. Odobrenih jim je bilo 450 milijonov lir, ki pa niso bili korišćeni.

Z zakonom št. 42 iz leta 1996 je bil nato ustanovljen

Deželni naravni rezervat doberdobskega in prelostnega jezera, leto kasneje pa je Občina v sklopu evropskih finansiranj Cilja 2 predstavila projekt za izgradnjo dveh objektov, ki bi ovrednotila omejeni rezervat in omogočila razvoj ekološkega turizma na tem področju.

Na Gradini, na območju nekdanjega kamnoloma družbe Solway, je bil tako predviden sprejemni center z naravovarstvenim muzejem, gostiščem in prenočiščem. Občina je strukturo prevzela v oktobru leta 2001 in jih nato predala bivši Kraški gorski skupnosti, ki je center otvorila v oktobru 2002.

Kraška gorska skupnost je nato v prvih mesecih 2003 skrbela za upravljanje celotne strukture. Na natečaju se je zadruga Dob uvrstila na prvo mesto. Zadrugo sestavlja skupina mladih Doberdobcev in naravoslovke iz Repna, ki z ovrednotenjem kraškega okolja ob doberdobskem jezeru želi obogatiti turistično ponudbo. Nov izziv pa predstavlja prav upravljanje Obiskovalnega centra Gradina v Deželnem naravnem rezervatu doberdobskega in prelostnega jezera.

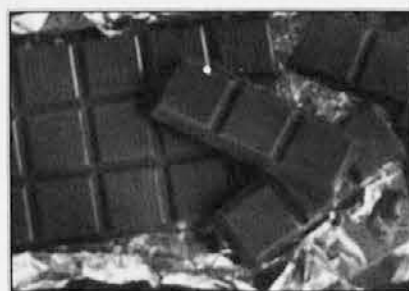
Stiki: Peter Gergolet (+39 328 9215764), Obiskovalni center Gradina, Pot v Dol 32, 34070 Doberdob, Italija, e-mail: infogradina@libero.it.

Uspešno poslovno leto za švicarskega velikana Lindt Kljub vsesplošni krizi so zabeležili izredno velik dobiček

Ob predstavitvi letne bilance za leto 2002 so bili pri švicarskem podjetju Lindt, ki proizvaja celo cenjene čokolade in čokoladne bombončke, izredno zadovoljni. V poslovni dobi, ki se je pravkar zaključila, so zabeležili za 11% večji dobiček kot v prejšnjem letu, in to kljub vsesplošni gospodarski krizi. Sicer pa so nekateri ekonomisti takoj poudarili, da je vse večje povpraševanje po čokoladi odvisno predvsem od vse večje gospodarske krize, saj naj bi na tak način potrošniki pozabili na slabo sliko gospodarstva.

Vsekakor pa so v podjetju Lindt v letu 2002 zabeležili

letni obseg prodaj v višini 1,681 milijard švicarskih frankov, kar je za 5,6% več kot v

prejšnjem letu. Letni dobiček pa znaša kar 101,9 milijonov švicarskih frankov, kar je za 11,4% več kot lansko leto. Delničarji so s temi rezultati zelo zadovoljni, saj se bo v tem letu povečala njihova dividenda, ki bo v tem letu znaša-

la 110 frankov na delnico. Te informacije pa so takoj zelo pozitivno vplivale na kotacijo delnic podjetja Lindt na švicarski borzi.

V Italiji so prodaje čokolade Lindt v zadnjih letih narasle, in to predvsem po zaslugi dobre marketinške politike. Kljub temu pa ostaja poraba čokolade v Italiji še vedno nižja kot v Švici ali Nemčiji, ki ostajata še naprej najpomembnejši tržišči za čokolado Lindt v Evropi. Ravno tako dosejajo zanimive rezultate tudi v Združenih državah Amerike, kjer skušajo razviti novo in razvejano prodajno mrežo.

Tudi leto 2003 se napoveduje nadvse uspešno. Letni

obseg prodaj naj bi spet narasel za 5 do 7%, dobiček pa za celih 8 do 10%, kar je glede na vsesplošno gospodarsko sliko precej atipično. Da bi postali še bolj kompetitivni, pa so razvili dodatne razvojne načrte. Za sedaj namestitev podjetja se naprej proizvajati čokolade višje kakovosti in posledično tudi višjega cenovnega razreda, trenutno pa se ne nameravajo usmeriti na sorodne proizvode, npr. na proizvodnjo biškovtov ali kave, ali na proizvodnjo čokolade nižje kakovosti, ki bi bila glede na ceno dostopna vsem potrošnikom. Ravno tako ne nameravajo širiti svoje proizvodnje z nakupom novih podjetij. Med strateškimi razvojnimi načrti pa je zemljepisna diversifikacija tržišča, kar pomeni, da bodo skušali razširiti svoje prodaje v čim večjem številu držav.

Mara Petarova

KMETIJSKA ZADRUGA V TRSTU

vošči vsem članom in strankam

Vesele velikonočne praznike

Ob praznikih priporočamo letošnje ekstraprodukt oljčno olje naše proizvodnje

Naš naslov je: Ul. Travnik 10 - Ind. Cona Domjo, tel. 040 8990101

Uspešna mlada ekipa v uredništvu Števerjanskega vestnika Vstop v petintrideseto leto izhajanja

Pred kratkim je izšla prva letošnja številka Števerjanskega vestnika. S tem izvodom se je pričelo 35. leto neprekinjenega izhajanja glasila, ki ga izdaja društvo F.B. Sedej iz Števerjana in za katerega izvod skrbijo mladi člani društva.

Na drugi strani, ki je vedno namenjena duhovni misli, je Alessio Stasi predstavil lik domačega duhovnika Franca Klanjskega. Doživetje božičnega časa v Števerjanu je obširno orisala Katja Dorni, pestrost delovanja otroškega ter mešanega zbora F.B. Sedej pa Eliana Humar. Hadrijana Corsi je obudila staro kmečko jed požganko-požgano župo, ki se v današnjih časih kuha zlasti v postnem času oz. na peket. Martina Valentincič je predstavila gostovanje p. Gostecnika, na okencu *Osnovnošolci pišejo* pa lahko preberemo in si ogledamo prispevke vaških malčkov. V sredinskih straneh, na okencu *Iz naše bližnje preteklosti*, kjer vedno zasledimo precej zanimivih podatkov iz preteklosti, je Ada Gabrovec orisala potek postnega časa nekoč ter nam še razkrila

svoje lepe spomine na kraški svet, na Dol, kjer je z družino preživela več let, preden se je vrnila v Števerjan. Marjan Drufovka je na okencu *Kako je bilo živeti takrat?* predstavil Franca Medveška z Jazbin, Ivan Vogrič pa je tehnično obrazložil vinske cone v Brdih onstran in tostran meje ter odvrnil katekroli bojazni nekaterih zaradi vstopa Slovenije v EU. Prispevek *Češnje skozi čas* je posredovalo uredništvo *Briškega časnika*, s katerim Vestnik sodeluje prav z izmenjavo članov. Na okencu *Za krtek čas* je Erika Dorni poskrbela za razvedrilno igrice. Na zadnji strani tudi tokrat dobite nekaj v razmislek... Iz Vestnika lahko izveste seveda še marsikaj zanimivega...

Zahvala gre seveda vsem, ki se trudijo okrog te kulturne dejavnosti in tako sami na svoj način pripomorejo k širitvi naše kulturne dediščine. Madež na belem prtičku so le birokratski zapletljaji; pri tem mislim na neprestano spreminjajoča se in bremenjujoča poštna pravila.

MD

Nogomet / Champions league

Napad je najboljša obramba, pravzaprav edina

Najelitnejše evropsko nogometno tekmovanje, *Champions league*, prehaja v sklopni del: v igri so ostale samo najboljše ekipe. Vstopnice za elitni salon evropskega nogometa so si monopolno prislužila španska in italijanska moštva. Boginja Usoda je v letošnjem žrebu za četrtfinalne dvoboje preprečila italijanske in španske derbyje, do katerih bo kvečjemu prišlo v polfinalu. Vseeno pa je ženevska žara priskrbela zelo neprijetno presenečenje za madridski Real in angleški Manchester United, ki se morata pomeriti že v četrtfinalu. Obe ekipi sodita v sam vrh evropskega nogometa in sta predstavnici filozofije napadalne igre.

Poglejmo nekoliko podrobneje, kako so kastiljski nogometaši odigrali nevarno tekmo proti angleškemu tekmeču ter prepričljivo zmagali na stadionu Santiago Bernabeu z izidom 3-1. Madridski trener Del Bosque je na igrišču svoje izbrance postavil po sistemu 4-2-3-1. Za uničevanje igre, ki so jo pletli velemojstri na nasprotni strani, sta pred obrambno vrsto skrbela samo dva sredinska nogometaša, Flavio Conceicao in Makelele. Celo branilci v dresu madridskega kraljevega društva so veliki ljubitelji napadalne igre. To velja predvsem za bočna nogometaša Roberta Carlosa in Salgada, ki se pogosto spuščata v divje dirjanje po bokih. Edina "polno zaposlena" branilca pri Realu Madridu sta tako Hierro in Helguera. Sanjsko napadalno

vrsto, ki je najboljša na svetu, sestavljajo kar štirje nogometaši (v Italiji prištevajo trenerje, ki igrajo s tremi napadalci, med zelo drzne). Vloga prvega napadalca je prepuščena fenomenu Ronaldu, ki je sicer najučinkovitejši strellec *merenguesov* v prvenstvu, a ni za zelo spremenljive predstave, ki obsegajo hkrati čudovite zadetke in zelo blede devetdesetminutna stopicantja po igrišču. Za njim igrajo trije velemojstri, ki s svojo nogometno tehniko lahko sami premagajo vsako obrambo. Trenutno najboljši svetovni nogometaš, francoski Alžirec Zinedine Zidane, je režiser vsake akcije španskih prvaka. Figo, ki igra desno od Zidana, v glavnem skrbi za natančne predloške v kazenski prostor. Raul, kapetan in zad-

nji mušketir na dvoru kraljevskega kluba, skupaj z Ronaldom s "cinično" neizprosno stjo zaključuje večino akcij. Klub iz španske prestolnice je v prvi tekmi proti Manchesteru izkoristil vse svoje napadalne sposobnosti in ekipo trenerja Fergusona potisnil na njeno polovico. Angležem se v prvem polčasu ni uspelo uspešno ubraniti pred streli madridskega topništva. Ključ uspeha Real Madrida je bil stalni pritisk v napadu, ki ni pojenjal niti po vodstvu z 1-0 in 2-0. V tretji minuti drugega polčasa so madridski nogometaši vodili že s 3-0. Tekme je bilo dejansko konec v prvih minutah drugega polčasa. Zadelek, ki ga je dosegel Manchester v naslednjih minutah, je sicer Angležem vrnil upanje za uvrstitev v pol-

finale, ni pa izbrisal premoči Madridčanov čez celo tekmo.

So Madridčani nepremagljivi? Ne, nikakor. Napadalna igra, ki je vir vseh njihovih uspehov, je zanje tudi prava obsodba. Real Madrid ni sposoben igrati na neodločen izid, čakati nasprotnika na svoji polovici in ga nato zabosti v protinapadu. Obrambna vrsta in branilske značilnosti njenih članov so dokaj "skromne" in trenerju Del Bosqueju ne dopuščajo drugih različic igre kot neprestano jurišanje v napad. Če je madridska obramba izpostavljena stalnim napadom nasprotnikov, se prej ali slej začne trgati po šivih. Posledica vsega tega je toča zadetkov v vratih madridskega vratarja Casillasa. Tak primer je zadnji prvenstveni nastop proti Realu Sociedadu. Ekipa iz San Sebastianja je sloviti Real Madrid premagala z visokim 4-2. Kastiljske nogometaše je Real Sociedad nadigral s pomočjo taktike, ki odlikuje prav prave iz Madrida. Nogometaši iz San Sebastianja so z izrazito napadalno igro potisnili Madridčane na njihovo polovico in jim v prvih 35 minutah zabili štiri zadetke. Kraljeva ekipa iz španske prestolnice se kljub vsem prvim violinam ni mogla več pobrati. Očitno torej Real Madrid ni nepremagljiv. Dovolj je, da nasprotniki ne nasedejo na taktiko trenerja Del Bosqueja: njegove taktike se morejo sami poslužiti in tako prisiliti kastiljske nogometaše, naj se branijo. Real Madrid bo tako nedvomno izgubil lesk svoje kraljevskeosti.

Andrej Černic

POTOPIS

Od Nove Gorice do Santiaga (23)

CAMINO FRANCES

Nace Novak

Tempo za penzijo in napad čistokrvnega besa

Odločen, da bom zaradi velikega krvavega žulja na desnem podplatu in telesne preutrujenosti hodil počasneje, sem naslednje jutro že na samem začetku družini povedal, naj se ne ozira na mojo počasnost.

"Zaradi žulja vas ne bom mogel dohajati, sploh bi pa rad izkoristil priložnost in se skušal s počasno hojo približati občutku, ki na Caminu spremljajo tiste, starejše od sedemdesetih let," sem natvezil, da smo se vsi smejali, potem pa brez pravega veselja opazoval, kako se med nadaljevanjem poti razdalja med nami veča.

Bilo je utrujajoče. Razbolelo stopalo sem ob vsakem koraku previdno "odložil na tla", potem zagrabil z zdravim nogo in tako naprej. To neusklajeno, disharmonično zaporedje sem ponovil nekaj tisočkrat. Ponavljal sem ga

celih osem ur, pri čemer mi duhamorna ravnina in sončna pripeka nista bili ravno v pomoč.

Kmalu sem "pogruntal", da me vročina ne ubija le od zunaj, ampak tudi od znotraj. Ja, kljub silnemu soncu me je na trenutke oziroma vse pogostejše mrazilo. Čeprav mi je bilo popolnoma jasno, da bi bilo edino smiselno ustaviti se in prespati v Sahagunu (na sliki), kjer je bilo zavetišče res lepo urejeno, saj sem si ga mimogrede ogledal, sem zaradi butastega načela, da moram vsak dan prehoditi najmanj 20 kilometrov, nadaljeval hojo. Ne glede na to, da mi je do izpolnitve norme manjkalo en samcat kilometer. Idiot!

Companeros so me sem pa tja počakali, po vsakem počitku pa so se kmalu spet oddaljili. Dogovorjeno je bilo, da etapo zaključimo v vasi Bercianos del Camino, a smo Walter, Emilia in jaz,

ki sem jima itak na pol omočičen sledil, nenamerno krenili na zahtevnejšo od obeh možnih poti, ki je zavila na staro rimsko cesto in mimo Bercianos. Hodili smo še

šest kilometrov več, kot smo načrtovali, v skoraj popolnoma zapuščenem vas Calzadilla de los Hermanillos pa sem skoraj pritekel. Zaradi utrujenosti, hudega bremena samoobtožb na račun kretenske odločitve, da kljub vročini nadaljujem hojo, in nezadovoljstva, ki je izviralo iz tega, da smo zgrešili krajšo "pravo" pot, se mi je nekaj ovinkov pred prihodom v vas odtrgalo.

Prišlo je do kratkega stika pod lobanjskim pokrovom in naenkrat me je zgrabil naval hudega besa. Iz petnih žil sem povlekel zadnje atome energije in začel ihtavo korakati. Bolečine nisem več čutil. Hodil sem kot ubrisan, kot razdražen nosorog. Emilio in Walterja sem pustil daleč za

seboj. Jezen sem bil na cel svet, škodil pa sem samo sebi, oziroma svojim stopalom.

"Ti si pa res faca. Cel dan šepaš, da bi se žulj čimprej zacelil, potem pa v nekajmi-

nutnem napadu besnila vse skupaj zafuraš," sem pomislil, ko sem se ob prihodu v zavetišče malo umiril. Ko sta prišla Walter in Emilia, sta me samo začudeno gledala. Emi je zvečer pripomnila, da sem imel, ko sem ju naenkrat brez besed pustil za sabo in nerazumljivo pospešil kot raketa, na obrazu tako ubijalski izraz, da ji je bilo kar malo neprijetno.

Ker me je mraz tresel še ves večer, sem se pridno "filal" z aspirini in nekimi podobnimi, a močnejšimi table-

tami, ki jih je imela s sabo Emilia. Celo noč sem se potil, tako da je bila spalna vreča zjutraj pocasto mokra, a očitno je zaleglo. Očitno sem izšival vse bacile in bakterije, saj sem se zjutraj res odlično počutil. Veliko bolje kot zadnjih nekaj juter.

V vlogi premožnega hotelskega gosta

Namesto naprej, po stari rimski poti, ki na 25 kilometrih do mesta Mansilla

de las Mulas ni ponujala nobenega počivališča, vodnjaka ali česa podobnega, ampak samo "golovino", smo zavili proti Burgo Raneru, od koder je proti Mansilli vodil odlično urejen odsek, imenovan "pot romarjev". Pred leti so vzdolž celotnega odseka zasadili drevesa, da bi romarje zaščitili pred ubijajočimi sončnimi žarki. Žal so drevesa še drevesca, tako da je njihova senca bolj slaba potuha. Čez kakšnih pet, deset let pa bo verjetno že precej drugače.

V Burgo Raneru sem, glej glej, ponovno srečal Piera in Giovannija, italijanska kolega, s katerima sem hodil prvi dan na Caminu. Drug drugega smo bili zelo veseli. Emilia nas je morala pofotografirati z vsemi tremi fotoaparati, šele potem smo se zaklepetali. Priznala sta, da sta zaradi težav med hojo že opustila prvotni načrt oziroma željo, da bi pot v celoti prehodila in da Camino spoznavata tudi skozi okno vlaka, avtobusa ali taksija. Zanimivo se mi je zdelo, da je imel probleme Piero, ki se je zdel nekajkrat bolj pripravljen od Giovannija in je imel za seboj že kar nekaj zahtevnih trekingov (Nepal, Nova Zelandija, Tasmanija, Irsko...), medtem ko je Giovanni do Camina vedno počitnikoval z družino, na easy, in mi je v prvih dneh kar nekajkrat povedal, da se počuti zelo čudno, saj je pri petinšestdesetih letih prvič "sam" na dopustu. Giovanni je kar sijal od sreče in bil videti zdrav kot riba, utrjenemu Pieru pa jo je zagodel tendinitis oziroma vnetje pokostnice, zaradi česar je težko hodil, pa čeprav je imel volje in energije več kot dovolj.

/ dalje

19

ČETRTEK,
17. APRILA
2003

ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA

**ZADRUŽNA BANKA
DOBERDOB IN SOVODNJE**

Vesele velikonočne praznike

V različnosti je naša moč